

ANDENS LAG av N.P. Wetterlund

Språkligt moderniserad – PRELIMINÄR VERSION

ÅTTONDE KAPITLET

Tron	1
FÖRSTA DELEN	
Trons väsen och främlingskap.....	1
ANDRA DELEN	
Trons avlelse och födelse	14
1. Att det finns en personlig Gud	16
2. Att Gud är kärleken.....	16
3. Att hans kärlek är rättfärdighet	17
4. Att hans kärlek och rättfärdighet är livsnåd	17
5. Att hans kärlek, rättfärdighet och livsnåd är ande.....	17
6. Vad han vill.....	17
TREDJE DELEN	
Trons form och innehåll	27
FJÄRDE DELEN	
Trons rättfärdighet.....	35
I. Tron är rättfärdighet.....	35
II. Tron är medlet, genom vilket trons rättfärdighet skapas.....	38
III. Tron räknas till rättfärdighet	40
IV. Luthers rättfärdiggörelse genom tron.	43
Summa:	46
V. Trons gärningar	48
1. Trons gärningar enligt Kristus	48
2. Trons gärningar enligt Jakob	53
3. Trons gärningar enligt Paulus.....	58
4. Trons gärningar enligt Luther.....	66
5. Trons gärningar belysta med tre bilder från det lekamliga människohjärtat.....	70
FEMTE DELEN	
Trons förfalskning	75
Sammanfattning	86

ÅTTONDE KAPITLET

Tron

Här tar vi fem synpunkter: Trons väsen och främlingskap; trons avelse och födelse; trons form och innehåll; trons rättfärdighet; och trons förfalskning.

FÖRSTA DELEN

Trons väsen och främlingskap

Det dyrbaraste för Gud på hela vår jord är tron. Och det dyrbaraste för människor på hela vår jord är tron.

Tron är för både Gud och människa det oförgängliga guldets (1 Petr 1:6–7). Och då Människosonen kommer, söker han på hela jorden endast ett: **tron** (Luk 18:8).

Och när nu tron har ett sådant värde, då ligger det vikt på att lära känna henne; så att man vet vad hon *verkligen* är. Och därför frågar vi först: Vad är tron, eller vad är trons väsen?

Svaret på denna fråga ges tydligt, säkert och allsidigt, om vi följer den gamla goda regeln: ”Varje sak känns av sin motsats.” Och trons motsats är otron. Och vad är då otron.

Jo, det säger oss Herren i dessa ord: ”När den helige Ande kommer, skall han överbevisa världen om synd, ty de tror inte på mig (Joh 16:8, 9). ”Ty de tror inte på mig”, säger han. Det är otron. Och vad är hon? Jo, hon är synden, världens synd, säger han. Och nu säger Johannes: ”*synd är brott mot lagen*” (1 Joh 3:4). Sålunda: otron är synden, och synden är lagöverträdelse, alltså är otron lagöverträdelse. Och vad är då tron? Naturligtvis motsatsen till lagöverträdelse, d.v.s. laglydnad. Trons väsen är lydnad för Guds lag, liksom otrons väsen är olydnad mot Guds lag. Endast den tro, som är lydnad, kan upphäva otron, som är olydnad.

Att trons väsen är lydnad, det finner vi överallt i skriften. Se här några exempel.

Hebréerbrevets författare säger: ”*Utan tro är det omöjligt att behaga Gud*” (11:6). Därmed sätter han tron som det enda villkoret för en människas frälsning. Men han säger också: ”*Kristus blev källan till evig frälsning för alla som lyder honom*” (5:9). Där sätter han lydnaden som enda villkoret för en människas frälsning. Hur kan då tron säjas vara enda villkoret? Jo, just emedan tron *är* denna lydnad. Och med uppräknandet av en stor mängd trosvittnen som exempel (kap. 11) visar han, att tron *är* lydnad. Ja, lydnad ända in i den kvalfullaste död. Endast en lydande tro är frälsande tro, och endast en troende lydnad är frälsande lydnad.

Vidare. Kristus sätter tron som det enda villkoret för frälsning: ”*Jag säger er sanningen: Den som tror har evigt liv.*” (Joh 6:47). ”*Den som tror på mig skall leva om han än dör*” (11:25). ”*Men den som inte tror är redan dömd, eftersom han inte tror på Guds enfödde Sons namn.*” (3:18).

Men med samma förfärande allvar och kraft och med samma aldrig sviktande ihärdighet och fasthet sätter han lydnaden för Guds bud som det enda och det absolut oeftergivliga villkoret för frälsning. Se här: *görandet* av Faderns vilja som villkor för inträde i himmelriket (Matt 7:21), *görandet* av bergspredikan som villkor för att människans evighetsbyggnad skall ha grund och bestånd (v. 24–27), *görandet* av Faderns vilja som villkor för släktskapen med Kristus (12:50), *görandet* av det han bjuder som villkor för hans vänskap (Joh 15:14), *självförnekelse* och *världsförsakelse* och dagligt korsbärande som villkor för lärjungaskap (Matt 16:24–26). Alltså lydnad för Guds bud som villkor för frälsning, lydnad från början och till slut.

Men hur kan han då sätta tron som det enda villkoret för frälsning? Jo, just emedan tron *är* denna lydnad. Den tro, som Kristus predikar, är budlydnad och den budlydnad han predikar är tro.

Ty märk hans ord: "*Guds bud är evigt liv*" (Joh 12:50), och: "*Den som tror har evigt liv.*" Sålunda: Den som tror har Guds bud som *liv*, som *evigt liv i sig*. Detta trons eviga budliv är den eviga kärlekens, den eviga rättfärdighetens, den eviga livsnådens, den evige lagandens, med ett ord, det eviga evangeliets första- och andrabudsliv. Detta trons eviga första- och andrabudsliv är trons frälsande laglydnad: andelagslydnaden, evangeliilydnaden.

Likasom Kristus inlägger alla djurbud, all synd, allt ont i otron, som vi sett, så inlägger han alla Guds bud, all rättfärdighet, allt gott i tron. Tron är för honom det nya väsendet, den nya människan, likasom otron är det gamla väsendet, den gamla människan.

Den tro, som Kristus predikar, är alltså inte budlös utan budfull. Hon är de tu buden i livs levande människogestalt. De tu buden är trons eviga livsväsen.

Vidare. Vi vet, att den nytestamentliga frälsningen ligger i den utlovade andens gåva. Ty den som inte har Kristi ande, vilken just är den utlovade första- och andrabudsanden, han hör honom inte till.

Och nu sätter Kristus tron som det enda villkoret för att få den utlovade anden. Ty han säger så: "*Den som tror på mig, ur hans innersta ska strömmar av levande vatten flyta fram.*" Och Johannes tillägger: "*Detta sade han om Anden, som de skulle få som trodde på honom. Anden hade nämligen inte kommit än, eftersom Jesus ännu inte hade blivit förhärligad*" (Joh 7:38, 39). Sålunda: endast den, som tror på Kristus, får den utlovade anden.

Men nu säger Petrus: "*Gud har gett den helige Ande till dem som lyder honom*" (Apg 5:32). Sålunda sätter Gud lydnaden som det enda villkoret för att få den utlovade anden. Hur kan då Kristus sätta tron som enda villkoret? Jo, just emedan tron *är* denna lydnad.

Ty märk: Kristus talar här om rot-tron, som ännu inte fått anden. Och Petrus talar här om rot-lydnaden, som människan måste ha, innan hon kan få anden. Denna rot-tro och denna rot-lydnad är samma sak. De är rot-skapelsen på valplanet. Ty endast den tro, som här uthärdar det avgörande lydnadsprovet: säljer allt för att köpa skatten och pärlan, vilka just är den utlovade anden, endast den tron får denne ande.

Sålunda finns det endast ett villkor för nytestamentlig frälsning eller för andens gåva. Och det är tron; men en tro som lyder, en tro, vars livsväsen är rot-andelydnaden, den oändligt dyrbara noll-lydnaden,

noll-varandet, som är Guds rot-skapelse till pingst-skapelsen, rot-barnet till pingst-barnet.

Vidare. Paulus börjar och slutar Romarebrevet med det tillkännagivandet, att hans apostlaämbete består i att *”upprätta trons lydnad bland alla hednafolk”* (1:5; 16:25, 26).

Och detta ämbete och denna lydnad beskriver han så: *”Jag är Kristi Jesu tjänare bland hedningarna, i helig prästtjänst för Guds evangelium, så att hedningarna blir ett offer som Gud med glädje tar emot, helgat genom den helige Ande. Alltså har jag en ära i Kristus Jesus i min tjänst inför Gud. Jag vågar inte tala om annat än det som Kristus har gjort genom mig för att föra hedningarna till lydnad, genom ord och gärning”* (Rom 15:16–18).

Hedningarna skulle alltså till själva sina personer, till ande, själ och kropp, (1 Tess 5: 23) bli ett välbehagligt offer åt Gud. Så skulle Kristus genom Paulus *”föra dem till lydnad”*, säger han. Det är sålunda lydnaden i hela dess djup, vidd och höjd. Och den kallar han *”trons lydnad bland alla hednafolk.”*

Och denna troslydnad bragte han till stånd genom det evangelium han förkunnade, säger han (16:25). Ty Paulus evangelium är *”Andens lag”*, som är alldeles det samma som Kristus frälsande budevangelium. Och denna *”Andens lag”* uttrycker han även så: *”Vad som betyder något är att man håller Guds bud”* (1 Kor 7:19). Det är den sionistiska första- och andra-budshållningen. Och den är trons lydnad, första- och andrabudslydnaden genom försoningens första- och andrabudsande, utan vilken ingen hör Kristus till. Den paulinska tron är lydnad och den paulinska lydnaden är tro. Paulus har det precis på pricken så, som Kristus har det. Då Paulus säger, att vad som betyder något är att man håller Guds bud, så är det just vad Kristus uttrycker så: Endast den, som gör mina ord, bygger på hälleberget. Bådas evangelium är *”Andens lag”* eller det frälsande budevangeliet. Bådas tro är första- och andrabudshållning. Båda sätter frälsningen i den förbundsmässiga lagläggningen i hjärtat. Just detta hjärta med Guds lagar i sig är trons hjärta. Och detta laglydiga hjärta med laglydiga sinnen är hedningarnas välbehagliga offer åt Gud. Detta är just vad Luther kallar *”ett annat, nytt och rent hjärta genom tron”*. Det är Luthers troslydnad, som på pricken är Kristus och Paulus troslydnad.

Slutligen. Även de hedningars och judars tro, vilka inte hört evangelium, är till sitt väsen lydnad. Det säger oss Paulus i dessa ord: *”Gud skall ge evigt liv åt dem som uthålligt gör det goda och söker härlighet, ära och odödlighet, men vrede och straff åt dem som söker sitt eget och inte följer sanningen utan orättfärdigheten. Nöd och ångest över varje människas själ som gör det onda, juden först men också greken, men härlighet, ära och frid åt var och en som gör det goda, juden först men också greken, för Gud är inte partisk.”* (Rom 2: 7–11)

Se nu här. Han delar alla judar och hedningar i två slag. Och vad är det, som skiljer dem? Jo, lydnad och olydnad. På den ena sidan ställer han dem, som lyder sanningen (v. 8) eller gör det goda (v. 9); och på den andra sidan ställer han dem, som inte lyder sanningen, utan orättfärdigheten, eller gör det onda.

Och märk nu: över de förra vilar härlighet, ära och frid (v. 10), och

Gud skall ge dem evigt liv (v. 7). Denna hedninge- och judelydnad behagar alltså Gud. Men nu är det omöjligt att utan tro behaga Gud. Sålunda är denna lydnad det samma som tro. Och sålunda är trons väsen, redan på hedninge- och judestadiet, lydnad.

Alltså står det fast, och det skall hållas fast, att trons väsen är levande lydnad för Guds lag. Den troende hedningen lyder samvetslagen, den troende juden lyder lag och profeter, en troende kristen lyder "Andens lag", "Sions lag", som är evangelium.

Och märk väl: Skriften sätter aldrig tron som motsats till laglydnad, utan endast som motsats till en sådan laglydnad, som inte *är* tro eller *gör* av tro. Tro och levande laglydnad är såtaste vänner. Ja, de är ett. Men tro och död laglydnad, de är dödsfiender.

Och Paulus är en mästare i att uppvisa den oförsonliga motsatsen mellan tro och en laglydnad, som inte *är* tro eller *gör* av tro, och som alltså är otrons laglydnad. Den kan ha någon betydelse för denna världen och för det jordiska samhället; men som frälsande laglydnad är den oduglig. Ty inför den himmelska och eviga världen gäller endast den laglydnad, som är ett skapelseverk av försoningens evige lagande, ett lydnadsverk i form och gestalt av första- och andrabudstro.

Men Paulus är också en mästare i att uppvisa enheten mellan tro och levande laglydnad. Se här ett par exempel. "*Andens frukt däremot är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning.*" Och hör nu vad han säger: "*Sådant är lagen inte emot*" (Gal 5:22, 23). Naturligtvis; ty dessa 9 ting är lagen, är "Andens lag", är evangelium i form och gestalt av skapad första- och andrabudstro. Där lagen påträffar dessa eller dylika ting, denna eller dylik laglydnad, där lyfter han på hatten och bugar sig djupt och säger: "Emot dig är inte jag, ty du är jag, sådan jag blev i Kristus, och sådan jag blivit genom honom i dig."

Också rycker Paulus på axeln och knyter näven åt alla skökoevangelister, som vill göra hans tro budlös, och säger: "*Upphäver vi då lagen genom tron? Verkligen inte! Vi upprätthåller lagen.*" (Rom 3:31) Naturligtvis; ty sinailagens oförgängliga och absolut oeftergivliga väsen är de tu buden, på vilka Kristus upphängde allt. Men de ligger nere, tills tron kommer. Hon upprättar dem. Ty hon är de tu sionsbuden i personlig gestalt. Hon är första- och andrabudshjärtat, första- och andrabudsmänniskan. I denna stående trosmänniska står Guds lag det sionitiska bergsståndet, andelagsståndet. Den i troshjärtat lagda och i trossinnena skrivna lagen är lagens förbundsmässiga upprättelse, stadfästelse eller fastställelse som nytestamentlig förbundslag. Det uttrycker Paulus så: "*Så skulle lagens rättfärdiga krav uppfyllas i oss som inte lever efter köttet utan efter Anden.*" (Rom 8:4). Det är just lagens upprättelse genom tron. Paulus tro är budfull, lagfull. Hennes livsväsen är det eviga första- och andrabudsväsendet, de tu budens himmelska väsen. Hon är helt och hållet Kristus tro. Redan på Paulus tid syns alltså skökoevangelisterna ha tolkat hans tro som budlös. Men han hutade åt dem strängt: "Nej, inte alls! Jag menar inte en sådan tro." Men de fasthöll nog sin mening. Ty skökan ändrar aldrig sinne, inte ens då, när både hon och hennes sinne blir aska i konungaelden. Och hon har fördärvat många folk med budlös tro. Och det inte minst vårt folk, som vi ska visa i vår femte del: Trons

förfalskning.

Trons väsen är lydnad. Och denna lydnad är så grundväsentlig, att den ingår som själva huvudfaktorn i Guds eviga frälsningsråd. Om detta påminner Petrus, som vi sett. De förskingrade främlingarna var ”enligt Gud Faders förutseende utkorade till Jesu Kristi lydnad.” Utkorelsekedjans alla länkar består av lydnad. Avbryts hon, då blir följden denna: ”*när Herren Jesus uppenbarar sig från himlen med sina mäktiga änglar i flammande eld och straffar dem som inte vill veta av Gud och dem som inte lyder vår Herre Jesu evangelium. De ska straffas med evigt fördärv*” (2 Tess 1:7–9). Trons lydnad är själva axeln, kring vilken de utkorades liv välver sig, första- och andrabudsaxeln, på vilken allt hänger, kring vilken allt rullar.

Redan kallelsen är en uppfordran att lyda. Och ingen kallelse kan ja-besvaras på annat sätt än genom lydnad i den riktning kallelsen fordrar. Så kan Guds kallelse ja-besvaras endast genom en tro, som lyder i den riktning hans kallelse anvisar. Och vilken är denna riktning? Jo, denna: ”*Vänd er till mig och bli frälsta, ni jordens alla ändar, för jag är Gud och det finns ingen annan.*” (Jes 45:22). ”Till mig, till mig; ty jag är Gud och ingen mer!” Det är riktningen. Här börjar tron. Och här måste hon börja som lydnad. Ty här ställs människan i ett val. Hon måste välja mellan Gud En och guden Mer. Trons första livsrörelse är förstabudslydnad, som är själva grundlydnaden.

Trons grundlydnad är val-lydnad. Ty Gud är kärleken. Och han kan aldrig mottas, varken av ängel eller av människa, på annat sätt än genom ett frivilligt val. En enda mergud, och allt är förlorat. Fader och moder och hustru och barn och bröder och systrar och åkrar och ängar och eget liv — *allt, allt* måste bortväljas och Gud En utväljas (Luk 14:26, 33; Matt 19:29). Allt måste ut, om Gud-Allt skall gå in. Tron måste gå ned till alltings allt och grund: Gud; gräva sig ned till själva hälleberget, alla världars och tiders, alla himlars och evigheters klippa. — ”Ni alla mergudar, far er väg! Länge nog har ni lockat, lovat och ljugit. Nu evigt, evigt farväl! Bära eller brista, så sant som jag lever — Gud är min Gud och ingen mer!” Det är trons grund-ja, val-ja, förstabuds-ja till Guds kallelse.

Man säger: ”att tro på Gud är att motta Gud, att tro på Kristus är att motta Kristus, att tro på nåden är att motta nåden”. Nej, det räcker inte. Men säg så: att tro på Gud är att motta honom som Gud *allena*, att tro på Kristus är att motta honom som frälsaren *allena*, att tro på nåden är att motta nåden som frälsande *allena*. Det räcker. Ty det är förstabudsmässigt mottagande, som avklipper allt självfrälseri och allt merguderi. Och just på denna förstabudsmässighet hänger det. Redan den mottagande tron är till sitt väsen lydnad. Ty hon måste vara **Djupgrävaren** (Luk 6:47–49), som gräver sig ned genom alla jordlager ända ned till klippan, klippan *allena*, klippan *allena*. Det är förstabudsmässigt mottagande. Och det är lydnad ned i själva hjärteroten. Och endast denna lydnadstro är mottagande tro. Och endast denna tro är verkligt frälsande tro. En så kallad mottagande tro är det gott om. Men en *förstabudsmässigt* mottagande tro är det ont om. Jord, sand och grus täcker klippan för mångtusenden. Fram med

Djupgravaren, fram med Förstabudsnollan!

Man säger: ”Tron är förtroende för Gud.” Nej, det räcker inte. Men säg så: Tron är förtroende för Gud *allena, allena*. Det räcker. Ty det är grundlydnadsförtroende, förstabudsmässigt förtroende. Och just därpå hänger det. Så kallat förtroende för Gud är det gott om. Men förstabudsmässigt förtroende för Gud är det ont om. Det finns endast i de få Nollorna.

Man säger: ”Tron är tillit till Gud.” Nej, det räcker inte. Men säg så: Tron är tillit till Gud *allena, till Gud allena*. Det räcker. Ty det är grundlydnadstillit, förstabudsmässig tillit. Och just därpå hänger det. Så kallad tillit till Gud är det gott om. Men förstabudsmässig tillit till Gud är det ont om. Den finns endast i de få Nollorna.

Man säger: ”Tron är förtröstan på Gud.” Nej, det räcker inte. Men säg så: Tron är förtröstan på Gud *allena, på Gud allena*. Det räcker. Ty det är grundlydnadsförtröstan, förstabudsmässig förtröstan. Och just därpå hänger det. Förtröstan på Gud med en tröst här och en tröst där av merguden, eller med tillsats av trefjärdedels hjälpförtröstan, fyllnadsförtröstan på denne, då det känner på och kniper åt, den förtröstan på Gud gäller inte i trons värld, ty den är inte förstabudsmässig, den ger inte Gud, utan merguden äran. Men förtröstan på Gud *allena* med sekundligt utsparkad mergudatröst, på Gud *allena*, utan fyllnadsförtröstan, på Gud *allena* i godan och ondan dag, *den* gäller; *den* tron är Guds guld på jorden; den är guldnollornas guld, ”mer värd än det förgängliga guld.” Ty guldnollorna ger Gud på förstabudsvis allt pris, all härlighet och all ära. Och därför får de ”*pris, härlighet och ära vid Jesu Kristi uppenbarelse*”(1 Petr 1: 6,7).

Vi har i det föregående anfört detta ord av Luther: ”Tron fullbordar det första budet i Guds lag och därmed lätteligen alla andra bud.” Se, det är äkta biblisk troslydnad. Och han återkommer ofta i sina skrifter till förstabudslydnaden som varande trons grundväsen. Fint och vist sätter han det första budet som alla de övriga budens grundbud i sin katekes. ”Vi ska frukta och älska Gud, så att vi”... Så börjar han dem alla. Han börjar alla Guds bud med Guds första bud. Och så ska de börjas.

Och denna budfulla första- och andrabudstro är enligt Luther inte en följd tro till en budlös, frälsande tro, utan själva den frälsande tron. Det säger han ofta. Och särskilt i den tredje artikeln. Där uttrycker han frälsningen endast med tron. Inte ett ord om rättfärdiggörelse eller nyfödelse. Allt kallar han tro: ”helgas och behållas i en rätt tro.” Och med en ”rätt tro” menar han en sådan tro, som ”fullbordar det första budet i Guds lag och därmed lätteligen alla andra bud.” En sådan tro är just rättfärdiggörelse eller nyfödelse. Ty genom denna budfulla tro görs människan rättfärdig eller föds på nytt. Detta är den äkta lutherska frälsningen genom tron. Men vart har den tagit vägen? Jo, den lutherska skökan har tagit bort den och i stället insatt en budlös frälsning genom en budlös tro, som vi får se längre fram.

Mot trons lydnad svarar otrons olydnad. Och den är också tvåsidig:

förstabudsolydnad och andrabudsolydnad. Adam valde världen, det synliga, det förgängliga. Det är otrons grundolydnad; och den är alltjämt världens grundsynd, som drar med sig den tusenfaldiga andrabudssynden. Otron överträder det första budet i Guds lag och därmed lätteligen alla andra bud.

Med otron faller allt i ruiner. Hon vänder upp och ned på hela världen. Men tron upprättar allt ifrån grunden, ty hon ställer allt på förstabudsgrund. Hon ger allt dess rätta värde och dess rätta plats; himlen blir himmel och jorden blir jord, Gud blir Gud och människan människa, äran blir hans och ingen annans.

Tron är alltså en upprorsmakare. Ty hon gör uppror mot allt, som inte är Gud och av Gud. Hon anställer en fullkomlig revolution i hjärta och liv, ty hon är ”ett annat, nytt och rent hjärta”, första- och andrabudshjärtat. Otrons tanke-, känslö-, vilje- och gärningsvärld slår hon i spillror och inför en ny värld. Satan, vilddjuret och skökan kör hon ut och stänger alla fyra allt-dörrarna, förstabudsdörrarna, för dem. All mergudakristendom hatar hon som sin farligaste fiende, ty den är själve Satan, själve ormen utklädd till lamm. Så utgrenar hon ur otron, som är första- och andrabudsjuret, och ingrenar i Kristus, som är första- och andrabudsanden, inlemmar i hans rike, som är första- och andrabuds rättfärdigheten, och inbygger i ”den stad, som har grundvalar”.

En sådan tro är Guds guld på jorden, guldnollornas guldtrö, ”mycket mera värd än det förgängliga guld”. Ty endast den tro, som för ut ur världen och upp över världen, blir erkänd som tro i evighetens värld.

Denna trons nödvändiga övervärldslighet och utanförvärldslighet uttrycker Luther så: *”Hjärtat kan inte leva i tron, så länge det lever i det kroppsliga och synbara.”** Se, det ordet går till botten med saken, ända ned till renaste förstabudsbotten, till alla världars, tiders och evigheters klippa. Och därför går det också i höjden med saken: högt över jorden, världen och tiden. Det är den lutherska tron och den bibliska tron. Och endast den tron håller i tid som nu är och i tid som nu stundar. Fram med steget-ut-tron, som stiger ut ur ”det kroppsliga och synbara”. Fram med Djupgrävaren och Utstigaren, ty ovädret och jordbävningen är här. Allt som inte har förstabudsgrund måste falla.

Gud har i skriften omkring 70 ”namn”. Och ett av dem är namnet ”Allt i alla” (1 Kor 15:28; Ef 4:5, 6; Rom 11:36).

Gud-Allt är allt, äger allt och ger åt allt och åt alla deras allt. Utan honom är ingenting; inte ens Sonen är någonting, utan Gud-Allt har givit honom hans allt och är sekundligen hans allt.

Allt skapat är fullsatt av Guds ögon och av Guds händer, som vi sett. Han själv är i allt och ger åt allt både dess form, innehåll och tillvaro. Han har sitt paradiset i minsta planta och i högsta himmel. Därav den paradisiska fläkten, som tron förnimmar i allt. När den fläkten blir allmänt förnummen, då har vi det tusenåriga riket här.

Gud är allt i alla. Alltså är han tron, eller tron är Gud i människogestalt. Han är både den dyrbara guldnollan och det dyrbara guldinnehållet. Han gör tron, är tron, bär tron, bor i tron och när tron. En enda sekund utan Gud — och tron är förlorad. Så fruktansvärt helt

* Se Bibelforskaren för 1892, sid. 272.

och hållet beror tron av Gud-Allt.

Gud är allt i alla. Och att *låta* Gud vara allt och att alltid och i allt göra honom till sitt allt, det är djupaste, högsta och vidaste lydnad i himmel och på jord. Och denna lydnad är trons heliga och saliga konst, den outsägligt höga, fina och dyrbara förstabudskonsten, alla serafers, änglars och heligas konst. Tron är jordens högste konstnär.

Tron är alltmakaren. Hon tål inget sönderfallet, inga delar. Hon sätter ihop allt till ett levande helt, sätter ihop himmel och jord med allt vad i dem är till ett levande allt. Såsom hon själv är förstabudsalltet, så vill hon ha allting in i Alltet. Hela folket, hela mänskligheten, hela skapelsen insamlar hon sekundligen till ett helt, ett allt i Gud-Allt. I sitt himmelska guldhjärta och på sina himmelska guldskuldror bär hon hela världen. I sin himmelska guldhand håller hon allt och pressar ihop allt till ett allt i Gud-Allt. Hennes väsen och natur är alltet, hennes verk har alltet till mål.

Vi har sett, att tron är utstigaren, ty hon stiger ut ur det ”kroppsliga och synbara”, och att hon är nedstigaren, ty hon stiger ned till renaste förstabudsbotten. Och just därför är hon högstigaren. Gud själv, personen, personen! Så högt stiger hon. Hon stannar aldrig vid Guds gåvor. Sånt är för smått för tron. Hon nöjer sig aldrig med mindre än det högsta goda: Gud själv. Gåvorna är för tron bara slussportarna till högre flöden. Hon stiger igenom gåvan och upp över gåvan. Hon trivs aldrig i gåvan, utan endast i personen som gav den. Och då Gud tar ifrån henne alla gåvor, plockar bort dem, den ena efter den andra, så reder hon sig dem förutan, ty hon har Gud-Allt.

Tron är finsmakaren. Hon har fått smak på det finaste, friskaste och sötaste i himmel och på jord: Gud själv. Och därmed har hon fått avsmak för allt som inte är Gud. Jorden, världen och tingen i världen — usch, det är för grovt, för rått, för lågt för att älskas. Tron står himmelshögt upp över det högsta ting på vår jord. Hon nedlåter sig aldrig till tinget, ty hon har honom, som är tinget i alla ting.

Tron är skattsamlaren. Hennes skatt är Gud-Allt, Gud Guld. Hon ser allt och tar allt från guldsidan. Hon tvingar allt att upplåta sitt guldförråd, bringar allt att ge guld, ge sitt allt. Tron gör allt, även det onda, skattskyldigt under sig.

Tron lägger hela den jordiska skapelsen på knä inför sig. Allt frambär villigt åt tron sitt allt, sitt helighets- och härlighetsallt, sitt guldallt. Tron är det magnetiska guldet, som suger till sig guldet i allt.

Tron är hataren. Hon älskar Gud-Allt av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. Och just därför hatar hon allt ont av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. Hon älskar människan, men hatar djuret och skökan i henne med firsidigt förstabudshat. Och särskilt hatar hon skökan med ett gränslöst hat, ty hon är själva Satan utklädd till lamm, som i Guds namn fördärvar alla jordens folk. Trons hat till skökan är fruktansvärt, ty det är släkt med Jesu 8-faldiga ve-hat till henne och släkt med de himmelska brödernas hat, som ändar i ett trefalt Halleluja, då hon ligger i domselden.

Men Gud-Allt ger sig åt människan endast i Kristus. Ty han har givit allt sitt allt åt honom, så att även Kristus heter ”Allt och i alla” (Kol 3:11).

Allt vad Gud äger har han samlat i Kristus åt oss. Och allt vad han äger och kan ge en människa, det är förstabuds-alltet, nämligen detta: firsidigt förstabudsall kärlek till henne, firsidigt förstabudsall rättfärdighet åt henne, firsidigt förstabudsall livsnåd åt henne, firsidigt förstabudsall försonings- och förlåtelseande åt henne, med ett ord: firsidigt förstabudsevangelium åt henne. Denna förstabudsgåva är Guds grundgåva. Hon är Gud-Allt; och i henne ligger andrabudsgåvan innesluten som värmen i elden.

Allt detta förstabuds-allt finns endast i Kristus. Han är Guds förstabuds-allt. Och i detta förstabuds-allt, ligger frälsningen, aldrig utanför det. Tag Kristus som Guds förstabuds-allt, då har du Gud-Allt och därmed all hans försoning, förlåtelse och nåd. Men tar du inte detta förstabuds-allt och sålunda inte älskar Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd, då har du inte ett jota, inte en prick av evangelii allt, du har på sin höjd bara ett kallelseallt, ett tillfälligt låneallt, ett provallt då och då — det är allt. Tron måste som en Guds förstabudsskapelse i Kristus fullborda det första budet. Därpå hänger det. En enda mergud, och allt är förlorat. Här hänger allt på ett allt. Den som älskar världen och tingen i världen, i honom är inte Faderns kärlek. Allt måste ut, om allt skall gå in. ”Hjärtat *kan inte* leva i tron, så länge det lever i det kroppsliga och synbara.” Allt tal om personlig frälsning utanför förstabudsalltet är skökoslams. Bort, bort med slikt! Ty det är ihålig hornfrälsning, som bara frälser ormen. Den frälsande tron är förstabudsfullbordaren. Hon står utom tiden, utanför världen och högt upp över världen, på samma gång som hon är i tiden och i världen.

Sålunda: fram med den tolvsidiga tron! Fram med **Djupgrävaren**, som gräver sig ned till alltings allt och grund! Fram med **Byggmästaren**, som bygger sitt hus på klippan med bergspredikans första- och andrabudsvirke! Fram med **Upprorsmakaren** och **Dörrstängaren**! Fram med **Konstnären**, den store konstlydaren, alltlydaren! Fram med **Utstigaren**, **Nedstigaren**, och **Högstigaren**! Fram med **Alltmakaren**, **Finsmakaren**, **Skattsamlaren** och **Hataren**! Med ett ord: Fram med **Första- och andrabudsfullbordaren**!

Denna tolvsidiga tro är Guds guld på jorden, guldnollornas guldtro, ”mycket mera värd än det förgängliga guld”. Fram med den tron i den Harmagedoniska tid, som nu är och som stundar, då det starkt sätts i fråga, om det nu finns tro på jorden. Då all tro går omkull och sköljes bort i det stormande och brusande folkhavet. Ja, all tro, som inte är den tolvsidiga pelaretron.

Ja, just detta: ”ut ur världen, upp över världen och in i evighetens värld”, just detta *förstabudsväsen* var grundväsendet till och med i de hedningars och judars tro, som Paulus omtalar. ”De som uthålligt gör det goda och söker härlighet, ära och odödlighet.” Märk de orden (Rom 2:7).

Det glänsande belätet gjorde alltså på dem bara ett vidrigt intryck.

som därför står i fara att till sist få dela det förgängligas lott.

Och särskilt är Abrahams tro en mönstertro; ty hon är ett mönster framför allt i förstabudslydnad.

Abraham går i allt ända ned till alltings grund: Gud. Han går till botten i allt och med allt, ty hans tro är bottenlydnad. Han står på förstabudsbotten i allt, och därför bottnar han alla djup.

Ingen motgång är motgång för honom, ty han går med Gud-Allt, som har medgång i allt. Ingen väntan blir honom för lång, ty han har lydnadsrot i den Evige, för vilken åren är som dagar. Ingen makt blir honom för stark, ty han har förstabudsrot i den Allsmäktige. Inget offer blir honom för stort, ty han har Gud-Allt, och därmed har han allt. Med den osynlige som för ögonen härdar han ut i allt. Detta är mönstertro.

Abraham löste livets gåta. Och lösningen var denna: **Val-liv**. Och det ordet satte han som överskrift för alla tider och folk. Han levde enbart för att välja: bortvälja allt för att tillvälja sig allt. Det är lösningen av livets gåta, som är förstabudsgåtan.

”Gå ut från ditt land och din släkt och din fars hus och bege dig till det land som jag ska visa dig.” (1 Mos 12:1). Genom tron lydde han och drog ut, fastän han inte visste vart han skulle komma (Hebr 11:8). Han lydde, står där. Det var förstabudslydnad, i vilken han släppte land, släkte och faders hus, utan att veta vad han skulle få. Han valde Gud — och så fick det gå hur som helst.

Och så kom han till det ”utlovade landet”. *Men, men* — det var enbart ett val-land, i vilket han oavslåtligen måste välja Gud på nytt i många prov. Äntligen står han vid slutvalet, som för honom ned till djupaste och renaste förstabudsbotten. Och det är detta: Gud eller Isak? Och genom tron lydde han. Han utvalde Gud och bortvalde Isak, valde ihjäl honom i sitt hjärta. Se, det är val-lydnad, grundlydnad, bottenlydnad, alltlydnad, förstabudslydnad. Här tog han verkligen Gud av **allt** hjärta, av **all** själ, av **all** kraft och av **allt** förstånd. Här har vi just den tro, som fullbordar det första budet och därmed lätteligen alla andra bud. Sådan är livets gåta, och sådan är hennes lösning. Hon löses endast genom val-tron, den tolvsidiga pelaretron.

Gud slöt förbund med Abraham (1 Mos 15). Och det slöts på grundvalen av förut och även nu ådagalagd pelaretro (v. 6). Och i betydelsefulla bilder får han se förbundets väsen, villkor och natur. Han gick både dagtider och nattider tillmötes. I de senare kom ”skräck och stort mörker över honom” (v. 12), och ibland blev det ”alldeles mörkt” (v. 17). Och i detta mörker var förbundets Gud en ”rykande ugn med flammande låga” (v. 17). Det är förstabudsugnen, i vilken förstabudstron lyser dunkelt i rök och luttras kraftigt i eld.

Och förbundet hade även sina fåglar (v. 11). Det är rovfågeln med hela hans här. De tål aldrig förbundet med Gud.

Förstabudslydnadens örn slår ofta klorna i förstabudslydnadens lamm. Och den tusenfaldiga andrabudslydnaden rivs av tusen klor. Kring trons duva kretsar alltid otrons hök. Men hur gjorde Abraham med rovfågeln? Han drev dem bort, står det (v. 11). Han drev dem bort, drev dem bort.

Så såg det ut i Kanaan. Det var troslandet, val-landet med rykande

och flammande ugn och med klösande rovfåglar. Abraham ägde inget land på jorden, inte en fotsbredd (Apg 7:5). Han var ”som främling i löftets land, som i ett främmande land” (Hebr 11:9). Men både i dagtid, natt-tid och klo-tid var Gud hans sköld (1 Mos 15:1).

Och utom Abraham uppräknas många väldiga vittnen i Hebreerbrevets elfte kapitel, som är de förpingstliga jättarnas kapitel. Bland dem står också skökan Rahab (Hebr 11:31).

Och grundväsendet i allas deras tro är just förstabudsväsendet eller det att de var ”gäster och främlingar”, som inte hade något fädernesland på jorden, utan ”sökte ett bättre, det är ett himmelskt” (Hebr 11:13–16). De var landlösa på jorden, hemlösa i världen. Och just därför blygdes inte Gud för dem (v. 16). Ty Gud slår ned ögonen och blygs för varje ”jordägare” och för alla dem, som har sitt fädernesland på jorden.

Alla var de främlingar i ett främmande land. Och i detta land hade de det ofta så här:

”blev torterade och accepterade ingen befrielse, för de ville nå en bättre uppståndelse. Andra fick utstå hån och piskrapp, ja, även bojor och fängelse. De blev stenade, söndersågade, dödade med svärd. De gick runt i fårskinn och gethudar, nödlidande, plågade och misshandlade. Världen var inte värdig att ta emot dem. De irrade omkring i öknar och bergstrakter, i grottor och hålor.” (Hebr 11:35–38). Se där deras ”fädernesland” på jorden, elds- och krolandet, val-landet, i vilket de släppte allt och tog Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd, och det ända in i den kvalfullaste död.

Läs *ofta, ofta* jättarnas kapitel, de oböjliga, obrytbara, oöverbärliga pelaremännens och pelarekvinnornas kapitel! Ty vad lider tiden och det profetiska programmet? Jo, för många kostar det redan nu förföljelse och misshandling, hugg och slag, pinande och plågande. Ja, livet, om han tror med en tro, som är verklig förstabudslödnad, pelarelydnad. Och snart skall den sanningen dyka upp i förfärande allvar och kraft, att vårt s.k. fädernesland är, vad det alltid för pelaretron har varit, ett elds- och klo-Kanaan, där val-tron måste i flammande eld, kvävande rök och klösande klor stiga ned till djupaste och renaste förstabudsbotten för att rädda sitt *allena* frälsande pelareliv. — Gott, gott! Ju hetare ugn, desto renare guld; ju mörkare jord, desto ljusare himmel; ju skarpare klor, desto närmare sköld.

Bröder, systrar! Vårt fädernesland är inte *vårt* land; utan det är lejonbjörnleopardens och lammormens farliga land. Fort, fort fram genom det på pilgrimsväg! Snart tre skovlar mull — och så farväl, du de nedmyllade själarnas land! Vi återser dig först i tingens nya födelse, då lejon vallas av liten gosse, och då björn betar din äng — då hälsar vi dig som *vårt* land. (Jes 11:6)

Och Paulus bekräftar trons lott i otrons värld. Se här ett par exempel:

”Fängelse, hugg och slag, piskad med spö, skeppsbrott, i faror på floder, faror bland rövare, faror från landsmän, faror från hedningar, faror i städer, i öknar och på hav, faror bland falska bröder, allt under möda och slit, ofta under vaknätter, under hunger och törst, ofta fastande, frusen och naken.” (2 Kor 11:23–27)

”Det verkar som om Gud har ställt oss apostlar sist, som dödsdömda. Vi har blivit ett skådespel för världen, för både änglar och människor. Vi är dårar för Kristus, ni är kloka i Kristus. Vi är svaga, ni är starka. Ni är aktade, vi är föraktade. Ännu i denna stund är vi hungriga och törstiga, vi är nakna, misshandlade och hemlösa. Vi sliter och arbetar med våra händer. När vi blir hånade välsignar vi, när vi blir förföljda härdar vi ut, när folk talar illa om oss talar vi väl om dem. Vi har blivit som världens skräp, som mänsklighetens avskrap, och så är det än i dag.” (1 Kor 4:9–13)

”Men denna skatt har vi i lerkärl, för att den väldiga kraften ska vara Guds och inte komma från oss. Vi är ständigt trängda men inte instängda, rådvilla men inte rådlösa, förföljda men inte övergivna, nerslagna men inte utslagna. Alltid bär vi Jesu död i vår kropp, för att också Jesu liv ska bli synligt i vår kropp. Vi som lever utlämnas ständigt åt döden för Jesu skull, för att också Jesu liv ska uppenbaras i vår dödliga kropp.” (2 Kor 4:7–11)

”Därför vill jag hellre berömma mig av min svaghet, för att Kristi kraft ska vila över mig. Och därför gläder jag mig över svaghet, misshandel, nöd, förföljelser och ångest för Kristi skull. För när jag är svag, då är jag stark.” (2 Kor 12:9, 10)

Sådan är trons lott i otrons värld. Begär aldrig, att Gud skall bära dig som en pjoller-älskling fram över jorden. Bered dig på det himmelska ve, som är uttalat över hela jorden och havet, och som hör till otrons allmänna världslöpp och drabbar alla (Upp 12:12). Och bered dig dessutom på drakens vrede mot budhållarna (v. 17), på det utrotningskrig, som han för mot dem genom de båda vilddjuren (Upp 13). Och bered dig särskilt på hans vrede genom skökodjuret. Ty lägger du frälsningen, där Kristus lade den, nämligen i djupgrävare- och byggmästaretron, som bygger sitt hus med bergspredikans budvirke, lägger du frälsningen *inom* och inte *utom* första- och andrabudshållningen, då skall du sannerligen få känna på drakens vrede genom skökan. Kattbjörnen har giftiga klor, men klofåret har sju resor giftigare, ty det klöser i Guds och Kristi namn. Den frälsande budhållaretron är skökans fasa, ty den är hennes död. Hon *måste* ha den personliga frälsningen utanför de tu buden, annars är hon förlorad. Därav hennes vrede mot den *allena* frälsande budhållaretron. — Och bered dig även på drakvreden genom den moderna skökan, som med sitt ofödda förnuft och ofödda förstånd sönderplockar hela Skriften och gör av densamma en den mjukaste, finaste, raraste pappersbädd åt Adam, kattbjörnen och Satan. I den bädden ligger ormen så gott med två vetenskapshorn, lika ett lamms. Du skall snart få känna den ormens gift. Han ”gaddar” och biter redan nu, så unge han är.

Många troende känner inte till trons främlingskap och martyrskap. Och det beror på deras hemliga kamratskap med kattbjörnen och skökan. Ju djupare förstabudstro, desto djupare främlingskap och desto bittrare martyrskap.

Gäst och främling, pilgrim och dåre, usling och fånge, avskum, avskräde och skräp — se där dina äretitlar, du pelaretro!

Att tro med en tro, som är förbundsmässigt frälsande första- och

andrabudslydnad, det är att spela dårskapens teaterpjäs, inför vilken världen *klappar* och änglarna vrider händer.

ANDRA DELEN

Trons avlelse och födelse

”Allt som är fött av Gud, det övervinner världen, och detta är den seger, som har övervunnit världen: vår tro.” (1 Joh 5:4).

Ur dessa ord framgår, som vi se, en viktig slutledning. Och det är denna: *Tron övervinner världen; men endast det, som är fött av Gud, övervinner världen; alltså är tron det av Gud födda, som övervinner världen.* Eller, kort och gott: *tron är den födda segern över världen.* Detta är den kristna tron enligt Johannes. Och vilken enkel och lättfattlig beskrivning på den! Men vilket djup!

Tron är det födda övervinnandet av världen eller den födda segern över världen. Därmed har han sagt oss två saker: både vad tron är, och hur hon uppkommer.

Först: *Vad tron är.* — Han ställer två väldiga makter emot varandra: tron och världen. Och världens väsen är enligt Johannes, *”köttets begär och ögonens begär och högmod över livets goda”* (1 Joh 2:16), eller njutningslystnad, vinningslystnad och ärelystnad, som vi sett förut. Och vad är då trons väsen? Naturligtvis motsatsen till världens väsen. Tron är alltså invärteslammet, som upplöser, upphäver och övervinner först och främst invärtesdjuret i eget hjärta och liv och sedan det yttre djuret, som möter i gestalterna av de två vilddjuret.

Tron är sålunda ett himmelskt världsväsen, som övervinner denna världens väsen, ett evighetsväsen, som övervinner det fallna tidsväsendet, ett kärleksväsen, som övervinner världens själviskhetväsen, ett rättfärdighetsväsen, som övervinner världens orättfärdighetsväsen, ett livsväsen, som övervinner världens dödsväsen, korteligen: ett lydnadsväsen, som övervinner världens olydnadsväsen.

Tron är allt gott, och världen är allt ont. Tron är på varje punkt den reala, kontrasterande motsatsen till världen, d.v.s. en motsats *i sak, i liv.* Tron är en värld; hon är denna världens mot-värld, mot-väsen, som upplöser, upphäver och övervinner sin mot-värld, sitt mot-väsen, först och främst i eget hjärta och liv och sedan i det yttre.

Så väldig är tron, enligt Johannes. Så mycket inlägger han i henne. Han inlägger i henne allt gott, alldeles som Kristus. Och varken Kristus eller Johannes känner till någon annan nytestamentligt frälsande tro än den, som är den födda segern över världen. Hon är den *allena* frälsande tron.

För det andra: *Hur denna tro uppkommer.* — Hon är ”det av Gud födda”. Alltså: tron föds. Hon uppkommer genom födelse, pingstfödelsen.

Tron är den troende människan. Hon är helt enkelt pingstbarnet, hos vilken segern över världen är medfödd. Ty det barnet föddes med krona, som är kraftbeklädnings från höjden. Det barnet är innerst Kristus, ”som har tagit gestalt i människan” (Gal 4:19). Och han sa: *”var vid gott mod. Jag har övervunnit världen”* (Joh. 16:33). Och tron är just

detta *hans eget, hans eget* övervinnande, fött i människogestalt, *hans egen, hans egen* seger, född som pingstmänniska.

Ty märk: Johannes säger icke: detta är segern, som *övervinner* världen; utan han säger: detta är segern, som *har* övervunnit världen, vår tro. Tron är den seger, som i Kristus *har* segrat över världen, och som därför *kan* segra över världen. Till exempel: Tron är den födda *seger*-lydnaden som i Kristus *har* övervunnit olydnaden; den födda *seger*-kärleken som i Kristus *har* övervunnit själviskheten; den födda *seger*-rättfärdigheten som i Kristus *har* övervunnit orättfärdigheten; den födda *seger*-nåden som i Kristus *har* övervunnit synd- och dödslivet: den födda *seger*-anden som i Kristus *har* övervunnit djuranden. Korteligen: Tron är det födda **seger**-evangeliet, som i Kristus har övervunnit allt ont. Just i Kristi egen segergestalt står trons segergestalt, ty tron är Kristi egen seger, född i människogestalt. ”*Kristus är allt och i alla.*” (Kol 3:11)

Trons födelse är världens undergång i hjärta och liv. I samma stund, som tron föds, är världen krossad i människan och därmed också krossad *utom* henne så långt, som hennes riksuppgift räcker. Hon har bara att sekundligen tillämpa denna världskrossning genom tron, som är Kristi födda världskrossning. Trons sekundliga tillvaro i människan är världens sekundliga nederlag, förblödning och död. Ty tron är den födda seger, som i Kristus *har* segrat över världen.

Så fruktansvärd är tron för världen. Det skall hon i sinom tid bli varse. Tron blir hela världens undergång. När bara den ofödda, förlamande och folkfördärvande hornormstron i alla kyrkor blivit uppbränd i skökobrasan vid det sjunde världens rikets tröskel, då skall den krönte tron kring hela jordens rund träda fram i den Harmagedoniska martyr- och missionsförsamlingen. (Upp 18 – 19) Och inför denna solbeklädda och tolvstjärnekrönte pelartro (Upp 12:1), som står *utom* världen och *över* världen och som just därför kan *stå* och *bestå* mitt i världen, skall hela världen darra som asplöv i vind, ty denna tro är den födda beläteskrossningen, den födda djuruppbränningen, som i Kristus *har* krossat belätet och uppbränt djuret. — Fram med den himmelska drottningens tro! Och bort med skökans tro, som för världen är bara en löje- och leksak!

Den kristna tron uppkommer genom födelse. Men födelse förutsätter avlelse. Och dessa saker är ställda inför oss i de första lärjungarnas mönsterskola.

Den för-pingstliga lärjungaskolan är trons havandeskap eller grundskola, och den efter-pingstliga lärjungaskolan är trons högskola.

I grundskolan uppträder tron som rot-tro till pingst-tron. Och här genomgår hon läroskedet och utfödelseskedet; och i detta senare har hon skräckveckan, upprättelsetiden och valtiden.

Härom har vi talat i vårt sjunde kapitel. Och allt vad vi där sagt om lärjungaliv, är sagt om tron, fast det ordet sällan nämndes där. Tron inbegriper i sig allt.

Sålunda behöver vi inte här orda mycket om trons avlelse och födelse. Bara några antydningar som erinring om och tillägg till det sjunde kapitlet.

Sådan Kristus är i sig själv kan han inte frälsa en människa. Han kan aldrig *omedelbart* frälsa en enda människosjäl, utan endast *medelbart: genom tro*. Frälsningen kommer till stånd endast genom trons avlelse, havandeskap och födelse, *aldrig i tid eller evighet på någon annan väg*. Kristus måste omsättas i människan i form och gestalt av tro. Inte den oomsatte, utan den i tro omsatte Kristus frälser personligen. Därav skriftens ideliga och starka betoning av tron som *allena* frälsande. ”*Utan tro är det omöjligt att behaga Gud.*” (Heb 11:6)

När människans utkorelsetid är inne, då uppenbarar sig Gud för henne. Och han kommer som såningsmannen, som sädesanden. Denne ande ingjuter han i människans ande som vatten i vatten. Det är det himmelska livs- och sädesvattnet. Och det är sött. Det känner hon. Det är som om en ljuvlig vätska genomträngde henne ut i fingrar och tår. Detta livs- och sädesvatten är den eviga kärlekens, den eviga rättfärdighetens, den eviga livsnådens, den eviga andens, korteligen: det eviga evangeliets förstabuds-allt, skatten och pärlan, Gud själv i Kristus, som i skapelsemolnet lägrar sig över henne och sänker sig ned i henne och gör sig känd för henne och bjuder sig åt henne som hennes Allt.

Så uppenbarar sig Gud för människan. Och i denna uppenbarelse fick hon i livs levande erfarenhet *lära* följande sex saker:

1

Att det finns en personlig Gud

Och den lärdomen är viktig. Ty att det finns en Gud, det kan ingen människa bevisa, hon må vara den frommaste och lärdeste av alla. Endast Gud kan det. Och det sker genom uppenbarelse. Han själv är beviset. Då han uppenbarar sig för människan, då vet hon, att han finns; och det med en visshet, som ingen kan rubba. Även om hon inte är i stånd att med ord vederlägga den, som ”bevisar” att han inte finns, så oroar det henne inte alls. Då hon står där ”besegrad” av honom, så står hon där leende åt honom och ömkande honom. Ty hon har gjort personlig bekantskap med Gud. Han har gjort henne ett besök och ”presenterat sig” för henne. Och hon har sett honom och tagit honom i handen och känt hans genomträngande handvärme; och därmed är det evigt slut och punkt med alla bevis, att han inte finns. De är för henne som vatten på gåsen. En livs levande erfarenhet bevisar ingen omkull. Här står ”vetenskapen” som det halmstrå, med vilket dåren ville bortpetta berget.

2

Att Gud är kärleken

Hon har smakat och sett hur ljuvlig Herren är; och det så att det kändes ut i fingrar och tår. Hon vet av erfarenhet, att han är det högsta goda. Hon erfor den eviga kärlekens Allt, för vilket allt försvann, och endast Alltet stod kvar. I besökelsens stund var han allt i henne och hon allt i honom. Den stunden glömmet hon aldrig. Hon vet både att Gud är och *vad* han är.

3

Att hans kärlek är rättfärdighet

Hon fick i denna kärlek smaka en sällhet, men en sällhet så hög, så ren, så helig och rättfärdig, att hennes låghet, orenhet, ohelighet och orättfärdighet med ens stod inför henne i ett förfärande ljus och som den mur, vilken skiljer henne från Gud, och som gör, att han inte kan förbli i henne med sitt välbehag. Hon erfor ett rättfärdighets-allt, inför vilket hela hennes liv var ett orättfärdighets-allt, ett liv, som saknade det firsidiga förstabuds-alltet och därmed saknade allt.

4

Att hans kärlek och rättfärdighet är livsnåd

Hon erfor ett liv av himmelsk evighetsnatur. Ty det fyllde själva himmelsbehovet och evighetsbehovet, det oändliga behovet i henne, som *ingen* njutning, inget skapat kunnat mätta, bara riva upp allt värre och värre. Hon kände sig för första gången verkligen fylld, mättad och nöjd, så att hon inte ville ha mer och inte kunde inrymma mer. Och hon erfor detta liv som en nåd, en oförskyllad gåva, en konungslig frikostighet just mot henne, syndarekräket. Och hon blev alldeles bestört över, att Gud kunde vara sådan mot *henne*, mot *henne*. Hon hade väntat bara käppen — och så kommer han med hela himlen åt henne.

5

Att hans kärlek, rättfärdighet och livsnåd är ande

Hon erfor allt detta som en ande, så att alla hennes 7 andar löstes från djurandarna och levde upp och stod sionsståndet med spänt bälte för en stund. Människoansiktet, förnuftet, trädde fram i himmelsk renhet, klarhet och kraft. Lejonet intog sin plats, tjuren likaså, och örnen slog några vingslag i safirblå rymd, och krysolithjulen gjorde några varv, och alla 7 lamporna tändes, och kristalltemplet strålade i en glans, som hon aldrig i tid eller evighet glömmer.

6

Vad han vill

Guds uppenbarelse innefattar en bestämd och tydlig vilja. Och det är förstabudsviljan. Ty han *kallar* människan. Och han kallar henne till sig som hennes Gud och ingen mer. Och denna förstabudsvilja erfor hon som en helig och salig eld, som en elektrisk ström genom hela hennes varelse, och det i ett sådant allvar att det stod absolut klart och visst för henne att på den viljan hänger allt, och att i den viljan som hon nu fått smaka som förstabudsevangeliet ligger frälsningen och *aldrig* utanför den.

Denna Guds uppenbarelse för människan kan ske på en gång, i en enda akt, som ställer alla sex sakerna klara och vissa för henne. Men den kan dock komma i en serie av flera eller färre uppenbarelser, under en längre eller kortare tid, med stigande klarhet och styrka, ända tills

allt står klart och starkt för henne. Detta senare uppenbarelse sätt är det vanligaste.

Den sexsidiga uppenbarelse sanningen, som är kallelse- och upplysningssanningen, är sädesanden, försoningens första- och andrabudsande. Och genom honom uppkommer rot-tron. Och denna tro visar redan i sin begynnelse trons väsen, som är första- och andrabudslydnaden. Ty hon börjar som ett gryende **begär** efter Gud allena, ett gryende **sökande** efter Gud allena, en gryende **tillit** till Gud allena, en gryende **förtröstan** på Gud allena, ett gryende **mottagande** av Gud allena, en gryende **förstabudskärlek** till Gud och **andrabudskärlek** till nästan, en gryende **förstabuds rättfärdighet** inför Gud och **andrabuds rättfärdighet** inför nästan, en gryende **förstabuds nåd** inför Gud och **andrabuds nåd** inför nästan, en gryende **förstabuds ande** inför Gud och **andrabuds ande** inför nästan. Korteligen: Som ett gryende första- och andrabudsevangeliem, ett avlelse-evangeliem, ett rot-evangeliem till pingst-evangeliem. Denna niosidiga lydnad, som är första- och andrabudslydnaden, är redan rot-trons väsen. Men det är bara ett gryende väsen, som ofta dukar under för otrosväsendet.

Rot-tron består alltså av människoanden i vattenföreningen med Herren-anden, som är försoningens första- och andrabudsande. Det är Herren-anden, som **frövis** låtit sig så utsägligen innerligt inneslutas i människan, att båda tillsammans bilda ett enda livsfrö, nämligen en enda ande: fröanden, en enda själ: frösjälen, en enda kropp: frökroppen, ett enda blod: fröblodet, eller ett enda andelekamligt foster: det gudmänskliga fostret, ur vilket gudsmänniskan växer upp; båda tillsammans bildar rot-tron, båda tillsammans bildar pingst-tron; båda tillsammans bildar den avlade segern över världen på bebådelsedagen; båda tillsammans bildar den födda segern över världen på pingstdagen. Herren-anden, som är försoningens första- och andrabudsande, är *den*, som börjar tron. Han är också *den*, som bär upp tron, och som ger tron hela hennes värde. Utan honom finns tron inte till ens en sekund. Kristus är trons begynnare och fullkomnare inte enbart i egen person utan också i varje troende människa. All verklig tro på jorden är Kristi tro, är Kristus själv i form och gestalt av tro.

”Men”, säger någon, ”det där är ju besynnerliga saker, som jag rakt inte begriper och alldeles inte kan tro på.” Jaha, begriper du då det lekamliga livets uppkomst? Redan den är en för *alla* människor ogenomtränglig hemlighet, som dock alla tror och antar *utan* att begripa den. Och så vill du begripa dessa höga ting, innan du kan tro dem. Nog är du bra ytlig och dum i all din förmenta grundlighet och lärdom. Det är upplevelsen av saken, som fattas dig. När den kommer, då knäböjer och tillber du inför ”trons hemlighet”, som du sekundligen erfar men inte begriper.

På Guds personliga uppenbarelse för människan genom avlelse-evangeliem, rot-evangeliem, ligger omätlig vikt. Ty endast på den vägen grundläggs det personliga förhållandet mellan människan och Gud.

Också var det endast denna invärtes uppenbarelse genom det eviga livsordet, som höll lärjungarna kvar hos Kristus, då ”många drog sig

undan”. ”Herre, till vem ska vi gå? Du har det eviga livets ord” (Joh 6:66, 68). Se, den erfarenheten var hållhaken som höll dem.

Och man märker, att sedan Kristus tillbragt en natt i bön, utvalde han de tolv. Och strax höll han bergspredikan för dem (Luk 6:12, 13, 17, 20). Och i denna uppenbarade sig Gud som kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden i en så överjordisk och övervärldslig kraft, makt och myndighet, att åhörarna häpnade. Se, det var en besökelsestund. Och därmed var den sexsidiga sädessanningen given i lärjungarnas hjärtan med fullständigare och tydligare signaler än någonsin förut.

Men redan vid denna grundläggande gudsuppenbarelse visar det sig, som vi förut sett, vilket förfärande spratt den lutherska skökan har spelat vårt folk, fast i välmening, i samma välmening, i vilken den judiska skökan förkastade Kristus och hans frälsande budevangelium. Säg t.ex. till en inbiten skökolutheran, att bergspredikan är evangelium. Det är som om du stuckit honom i näsan med en syl. Ty präster och lekmän har lärt honom, att hon inte är evangelium, utan lag. Och det budlösa evangeliet har inpräntats hos vårt folk under århundraden, så att det ingått i dess natur. Lögnevangeliet ligger i dess blod. Därav oförmågan att fatta Jesu allena frälsande budevangelium. Själva det naturliga sanningssinnet eller hjärteåkern, som Kristus kallar ”den goda jorden” (Matt 13:23), har blivit fördärvat av det fördärvade evangeliet, så att människorna inte kan ”höra och förstå ordet”. De kan inte höra och förstå t.ex. bergspredikan som evangelium. Hon vinner inte ingång i dem som *säd*, ty de är lärda att hålla henne utanför sig som *lag*. Och därmed är redan trons avlelse omöjliggjord i mångtusendens hjärtan. En gränslös olycka för vårt arma folk!

Och så kan en verkligt grundläggande uppenbarelse inte komma till stånd. En sådan är mycket sällsynt. Ty så snart Gud närmar sig människan, så misstolkar hon hans uppenbarelsesanning. Hon inlägger det budlösa skökoevangeliet i densamma. Och beställsamma skökoevangelister, både präster och lekmän, tar hand om henne och ränner i väg med henne åt sitt håll. Och Gud varken kan eller får vara med. Ty av hans uppenbarelse tar man bara några ytliga och budlösa känslor. Och med dem stormar man åstad förbi både rot-tro och pingst-tro.

På Guds personliga och invärtes uppenbarelse för människan ligger omätlig vikt. Ty endast på den vägen, erfarenhetens väg, kan hon vinna en fullkomlig visshet om att det finns en personlig Gud, och en fullkomlig visshet om vad evangelium, tro och frälsning är. Men nu har den lutherska skökan ideligen varnat människorna för det invärtes, fast i välmening, i samma välmening, i vilken den judiska skökan varnade för Kristi invärtesfrälsning, för Kristi och Pauli ”invärtesjude”. Alldeles som mormor så skall den lutherska dotterdottern *ovillkorligen* ha den personliga frälsningen i ett ”utanför”, i det ofödda. Och därmed har hon i århundraden ryckt människorna bort från den inre uppenbarelsevägen, den enda väg, på vilken man kan få fullkomlig visshet om Gud och hans frälsande sanning. Och så har hon i mångtusendens hjärtan banat väg för den dels ännu smygande, dels uppenbara otro, förnekelse och bespottelse av Gud och hans evangelium, vilka nu som en avgrundsflod hota att översvämma hela vårt land. Hållhaken, som höll lärjungarna,

finns icke. Människorna har inget fäste i en inre upplevelse, inget stöd i en personlig gudsuppenbarelse för dem eller på sin höjd en så svag och dunkel erfarenhet av en sådan, att den flyger bort som en fjäder i stormen. Och så blir de ett lätt byte för den gudlöse, laglöse och sanningslöse, som nu skördar, där skökan har sått.

Och som det var på Kristi och apostlarnas tid, så också nu. Den judiska skökan hade så fördärvat judafolket, att kristendomen måste lämna det samma åt förbannelsen och överflytta till andra folk. Så håller den också nu på att lämna de gamla kristna folken åt förbannelsen och flytta till andra folk.

Och vi ser ju i vårt land, hur allmänt hatad den tro är, som är förbundsmässigt frälsande första- och andrabudslöshet, hatad inte bara av världen utan även av flertalet troende. Ej underligt då om tron flyttar och lämnar människorna åt deras förstabudslösa och förstabudshalva horeritro med all den förbannelse, som den under mansåldrar hopat. Där ligger en förfärande sanning i de orden, uttalade från himmelen omedelbart efter skökans dom: ”*Hon fördärvade jorden med sin otukt*”, sitt förstabudshoreri (Upp 19:2).

På Guds uppenbarelse för människan i inre upplevelse av den sexsidiga grundsanningen ligger omätlig vikt, och det *särskilt* i vår tid. Ty nu brista de mänskliga hållhakarna. Ingenting håller mer än det, som höll de första lärjungarna både före och efter pingst: det eviga livets i dem avlade och födda ord. Också pågår i vår tid i alla kyrkor en hemlig fostran av den Harmagedoniska marty- och missionsförsamlingen. Här äger rum i det fördolda djupa och kraftiga gudsuppenbarelsor. Göm dessa pärlor och kasta dem aldrig för svinen, hissa dem aldrig på flaggstång; ty då slutar uppenbarelsen. Låt dem träda fram som överjordisk och övervärldslig budhållare, pelare. En sådan avkrävs dig måhända snart. Ja, kanske i dag eller i morgon, på *ditt* Harmagedon, där kronan, den röda, dig räcket.

I vårt 7:e kapitel har vi sett, att frälsningssanningen är organisk eller att den börjar som ett frö och följer växandets lagar ända till fullkomning. Detta gäller också tron, som innefattar hela frälsningssanningen.

Tron är organisk. Redan i trosfröet ligger hela tron innesluten som eken i ollonet. Och den utvecklar sig i läroskolan till en allt fullare och renare första- och andrabudstro, som verkar genom första- och andrabudskärleken. Ty någon annan frälsande tro än den, som efter sitt förhanden varande mått är ”*verksam genom kärlek*”, finns icke, enligt Paulus. ”*Allt beror på om man har en tro, som är verksam genom kärlek*”, säger han (Gal 5:6).

Det föreläggs tron endast en läxa och alltid samma läxa: de tu buden, på vilka allt hänger, eller att lära sig att älska Gud med firsidig förstabudskärlek och att älska sin nästa med tusenfaldig andrabudskärlek. Och hela konsten är att vara gren i honom, som är kärleken, gren i försoningens första- och andrabudsande, eller att så tro på Kristus, att det är en tro i Kristus (Gal 3:26). Ty tron finns aldrig till utanför Kristus. En millimeter, så att säja, utanför honom — och tron är upplöst och försvunnen. ”*Förbli i mig, så förblir jag i er*” (Joh 15:4).

I denna skola blir det många och bittra nederlag, som för de första lärjungarna. Och alla dessa nederlag, detta gång på gång inbrytande syndövertälde, denna otrons herremakt, skall lära lärjungen endast ett, *endast ett*; att här behövs en *född* tro, en tro, som är den födda segern över världen, och som därför segrar över både invärtesvärlden och utvärtesvärlden. Och må vi akta oss för att på skökovis åtnöja oss med denna nederlagstro, som vore den nytestamentlig tro.

Och när rot-tron växt till, så att den är det rot-guld, som kan genomgå elden, då inträder skräckveckan. Och i den flyter otron upp och blir känd i sitt dittills fördolda invärtesväsen, dess förfärande grundväsen, som är förstabuds-olydnaden, vildviljan. Ty stötestensviljan avkräver tron den oeftergivliga förstabuds-lydnaden. Och här, i förargelsen, reser sig otrosviljan och ryter, river och klöser som vildjuret, vilket hon just är. Hon visar tänder och sträcker klor mot Gud själv. Här får lärjungen se, vilket ohyggligt odjur otron är, och att han ända hittills burit den förskräckliga kattbjörnen inom sig.

Men den vita handen håller tron stadigt i sig, så att den inte blir till intet i skålarnas såll-eld. Och otrosslagget flyter bort eller: tron utföds ur otron. Och under de 40 dagarna står tron upp. *"Frid vare med er"*. Det är trons frid efter otrons storm- och domsdagar. *"Ta emot helig ande"*. (Joh 20:19-26) Det är den ruvande uppståndelseandens upprättande ande, vilken tar gestalt i tron som skräckveckofödd rot-ande.

Och på valplanet står rot-tron fullväxt, fullgången för pingstfödelsen. Hon är fullväxt just i gestalten av den oändligt dyrbara första- och andrabudsnollan: *"Jag-kan-icke-själv"*. Hon är det luttrade rot-guldet, guldnollan, om vilken Kristus sa: *"Jag säger er sanningen: Om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni inte in i himmelriket."* (Matt 18:3) Just detta "barn", som är intet, *förstår inget* och *kan* intet, nämligen: *i, genom och av sig själv, sig själv*, just detta barn är guldnollan, den fullgångna rot-tron, det reparerade, renoverade och restaurerade människoväsendet, eller den till sitt ursprungliga skapelseskick återställda människan, vilken tar allt till ande, själ och kropp som gåva av Gud. Denna noll-tro är alltså inte ett sedligt ingenting eller ett mellanting mellan gott och ont. Nej, hon är ett ingenting bara i den meningen, att hon är ett inget *i, av och genom sig själv*; men hon är *något i, av och genom Gud*, en oändligt dyrbar skapelse av honom. Hon är människoanden, i grundskolan nedbringad och återförd till sin medskapade, men genom otron förlorade förstabudsställning till Gud, så att denne ande nu, på valplanet, står som det passande kärlet, den nödvändiga naturbasen för den utlovade anden, som är försoningens första- och andrabudsande.

Och här på valplanet övergår rot-tron i pingst-tron, som är den födda tron, den krönte krafttron, den födda segern över världen. Och nu säger lärjungen: *"Jag kan allt genom Kristus, som gör mig mäktig."* Och det kan han jämt så långt och så länge, som han är den gyllene nollan, som ingenting kan av sig själv. Och endast på denna gyllene noll-väg utvecklar sig pingstens guldtrö till en allt fullare och renare första- och andrabudstro, som är verksam i första- och andrabudskärleken, i första-

och andrabuds rättfärdigheten, i första- och andrabuds nåden, i första- och andrabuds anden, med ett ord: i firsidigt förstabudsevangeliem och i tusenfaldigt andrabudsevangeliem.

Och först på tredje födelsedagen står tron för evigt fullväxt till sitt livsväsen, som är den eviga kärlekens, den eviga rättfärdighetens, den eviga livsnådens, den eviga andens, med ett ord: det eviga evangeliets väsen. Detta eviga livsväsen kallas i denna världen för tro, ty det saknar lekamliga ögon och ser endast med andens ögon. Det har den osynlige för ögonen, som om han sågs. Men i den andra världen avkastas trons slöja, trons ögonbindel, och de paradisiska kroppsögonen slås upp. Där ser människan Gud och hans rike lekamligen.

Tron, hoppet och kärleken är evigt förblivande. (1 Kor 13:13) Och störst bland dem är kärleken. Ty han är trons och hoppets eviga livsväsen. Tro och hopp försvinner aldrig till sina livsväsen. De endast antar paradisiska kroppsögon, de övergår i skådandet. De försvinner endast så, som det lägre organiska försvinner i det högre organiska, som det ofödda barnet försvinner i det födda barnet. De uppgår på tredje födelsedagen i paradismänniskan.

Petrus säger, att Gud frälste hedningarna på samma sätt som han frälste judarna, nämligen: *genom att ge dem den heliga anden och rena deras hjärtan genom tron* (Apg 15:8, 9).

Men han menar naturligtvis icke, att andens gåva är *en* akt, och att hjärtats rening genom tron är en *därpå följande* akt. Ty då skulle ju anden bo i ett hjärta, som Gud ännu inte renat, vilket strider emot hela skriften. Utan han menar, att andens gåva och hjärtats rening genom tron är en och samma akt. Också slår han ju ihop båda sakerna i uttrycket "Andens helgelse" eller nyfödelsen, som just var det sätt, varpå de förskingrade främlingarna hade blivit frälsta (1 Petr 1:2, 3).

Trons hjärterenanande kraft är just den utlovade anden, som är försoningens första- och andrabudsande, och som bor i tron, och som därför kallas "trons ande" (2 Kor 4:13, 14).

Hjärtats rening genom tron är det samma som rättfärdigandet "genom tron" från allt det, varifrån man inte genom Moses' lag kan bli rättfärdigad (Apg 13:38, 39); det samma som att "genom tron" få syndernas förlåtelse och arvslott bland dem, som är helgade (26: 18); det samma som att "med hjärtat tro till rättfärdighet" (Rom. 10: 4, 10). Hjärtats rening genom tron är syndaförlåtelsen.

Den personliga syndaförlåtelsen är organisk. Den ges i och med tron och är oskiljaktig från tron. Där det finns tro, där finns hjärterening eller förlåtelse; och så långt där finns tro, så långt finns där hjärterening eller förlåtelse. Ty genom tron renar Gud hjärtat. (Apg 15:9)

Trosfröet är renings- eller förlåtelsefröet. Detta förlåtelsefrö är den avlade syndaförlåtelsen. I den ligger hela förlåtelsen frövis innesluten, som eken i ollonet.

Och denna förlåtelse eller hjärterening utvecklar sig i läroskolan dagligen, om den får det, till en allt fullare och helare förlåtelse eller rening. Här föreläggs endast en läxa och alltid samma läxa: de tu buden eller försoningens rengörande, förlåtande första- och andrabudsande. I

samma mån som den vinner gestalt i människan som ”trons ande”, i samma mån kan Gud rena hjärtat genom tron, och i samma mån kan människan ”göra sin själ ren genom sanningens lydnad” (1 Petr 1:22), d.v.s. genom de tu budens lydnad, evangeliets lydnad, ”Kristi lydnad”. Endast genom denna lydnad växer renheten eller förlåtelsen.

Men här blir det många och bittra nederlag, som för de första lärjungarna. Otrons orene och orenande första- och andrabudsande tar gång på gång överväldet. Och det skall lära lärjungen endast ett, *endast ett*: att här behövs en född förlåtelse, en född hjärterenhets, den födda **seger**-renheten, som segrar över orenhetens första- och andrabudsande. Och må vi akta oss för att på skökovis åtnöja oss med en städse besegrad hjärterenhets eller förlåtelse, som det vore den nytestamentliga förlåtelsen.

Och när trons hjärterening eller förlåtelsen växt till, så att den är den rotrenhet, den rotförlåtelse, det rotguld, som kan genomgå elden, då inträder skräckveckan. Och här blir orenhetens ande uppenbar i själva sitt grundväsen, som är otrons förstabudsande, vilken ”i förargelsen” reser sig mot Gud. Här får lärjungen se vilket förskräckligt lortsvin och vilken oren och arg hund han hittills gått med i sitt hjärta. Men i den nedbrytande och upplösande skål-elden borttrinner otrons svin-ande och hund-ande. Och renhetsguldet ligger på botten. Och det samlar och håller den vita handen stadigt i sig.

Och under de ”40 dagarna” står den hjärterenande tron upp. ”*Frid vare med er!*” Det är den hjärterenande förlåtelsens frid efter orenhetens storm- och domsdagar. ”*Ta emot helig ande!*” (Joh 20:19-26) Det är försoningens första- och andrabudsande, vilken nu tar ökad gestalt i tron, som skräckveckofödd förlåtelseande.

Och på valplanet står förlåtelsen fullväxt som rotförlåtelse, rotrening. Den står fullväxt i det rot-barn, som rotvis släppt orenhetens första- och andrabudsande, och som av hela sitt hjärta begär segerrenhetens första- och andrabudsande. En sådan barnmänniska hör pingsthimmelriket till, fast hon ännu inte fått det. Men nu får hon det, sedan rotrenhetens förstabudsguld, förstabudslydnad: att bortkasta alla smutsgudar och ta Gud En, blivit avprovat i 10-dagars-ståndet. Nu övergår rotförlåtelsen i den födda förlåtelsen, som är den födda **seger**-renheten, vilken segrar över orenheten och i kraft av vilken Gud aldrig mer kommer ihåg hennes synder.

Och i högskolan utvecklar sig den födda förlåtelsen dagligen. Ja, sekundligen, om den får det, till en allt fullare och helare seger-renhet. Och det sker i samma mån, som de tu buden får vara förbundsmässigt lagda i hjärtat och skrivna i sinnena, eller i samma mån, som försoningens första- och andrabudsande får ta ökad gestalt som ”trons ande”.

Och först på tredje födelsedagen står förlåtelsen för evigt fullväxt, då själva kroppen blir delaktig av paradisk renhet. Då är alla spår av synd och död i både ande, själ och kropp för evigt utplånade av försoningens rengörande ande.

Vi antydde i det 6:e kapitlet, att då det är fråga om andlig födelse,

skall man akta sig för att fastna vid den lekamliga bilden. Ty den lekamliga födelsen är en tvångsakt, som bryter fram oberoende av människans vilja; men den andliga födelsen är en frihetsakt, där allt beror på om människan vill eller icke. Hon kan underlätta och påskynda trons födelse; hon kan också förhindra och fördröja densamma och det i årtatal, i årtionden; ja, hon kan omöjliggöra den, som Judas.

Därför skall man både vid trons avlelse, havandeskap och födelse fasthålla dessa två saker: *tron är Guds verk*; och: *tron är människans verk*.

Först: *tron är Guds verk*. Och i alla våra föregående kapitel har vi betraktat tron mest från denna synpunkt, nämligen som en Guds skapelse. Och härpå lägger Skriften vikt. *"Jag, jag är Herren. Förutom mig finns ingen frälsare"* (Jes 43:11). *"Utan mig kan ni ingenting göra"* (Joh 15:5). *"Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det"* (Ef 2:8). Och Petrus påminner de utkorade, att de fått, fått en lika dyrbar tro som apostlarna fått (2 Pet 1:1). Och de frälstas oräkneliga skara inför tronen ropar med hög röst i all evighet dessa ord:

"Frälsningen tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet!" (Upp 7:9, 10). Och vi ska fasthålla den sanningen, att tron är Guds verk; annars står vi med vår tro på ett gungfly.

För det andra: *tron är människans verk*. Det ser vi redan därav, att skriften så ofta och allvarligt uppmanar henne att tro. Men det stannar inte vid uppmaning och förmaning till tro; utan tron åläggs henne som ett Guds bud: *"Detta är Guds bud: att vi ska tro på hans Sons namn, Jesus Kristus"* (1 Joh 3:23). Och så fruktansvärt allvarligt är detta bud, att det avkräver människan tron vid vite av evigt fördärv: den, som inte tror, han skall förgås (Joh 3:16). Kristus säger inte bara detta: *"utan mig kan ni ingenting göra"*, utan också detta: *"om ni inte tror att Jag Är, ska ni dö i era synder"* (Joh 8:24). Därmed kastar han tron på människans eget ansvar, och det med fasansfullt allvar.

Sålunda är tron både Guds verk och människans verk. Hon är ett gemensamt verk av dem båda. Människan kan inte frambringa den minsta gnista av tro utan Guds vilja och verk; och Gud kan inte skapa den minsta gnista av tro utan människans vilja och verk.

Gud erbjuder tron. Det är hans verk. Mer kan han inte göra åt saken. Han kan aldrig motta tron åt människan, aldrig tro åt henne eller i hennes ställe. Det är hon, som skall motta tron; det är hon, som skall tro. *Det* är hennes verk. Och uteblir det, så blir det ingen tro av, utan hon måste dö i sin synd. Så allvarlig är saken.

Människan *kan inte* tro av sig själv. Men Gud sänker sig ned över henne och insveper henne i skapelsemolnet och ruvar henne med försoningens ande, som intränger i henne och genomvärmer henne och därmed löser viljan från vildviljan, så att hon kan vilja förbli under den anden och låta i stillhet ruva sig av honom och börja vilja den första- och andrabudsvilja, som hon erfar i honom, och därmed frövis uppta i sig denne ande som trosande. Detta är Guds verk. Mer kan han inte göra åt saken. Han kan aldrig låta ruva sig i hennes ställe, aldrig vilja sin vilja i hennes ställe, aldrig uppta trosanden i hennes ställe. Allt detta är hennes verk, och det redan vid rot-trons uppkomst. Uteblir det, då

uteblir tron. Det var just på denna punkt det brast hos judafolket. ”*Jerusalem, Jerusalem, du som mördar profeterna och stenar dem som är sända till dig! Hur ofta har jag inte velat samla dina barn, så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna. Men ni ville inte.*” (Matt 23:37). Det var alltså på deras vilja det hängde. De ville inte ens låta ruva sig, låta stilla sig under Gud, trots upprepade försök. Och så kunde Kristi ande inte övergå i fröande, i rot-trosande. De var skökofördärvade och ville aldrig veta av någon invärtesfrälsning. Och så kom aldrig ens en avlelsetro till stånd. Och så fick de dö i sina synder. Så helt och hållet beror tron på, om människan vill eller icke. Och detta redan vid rot-trons uppkomst. Och om du, o människa, inte anser Gud, himmel och evighet värda en allvarlig vilja, så befatta dig aldrig med saken. Ty till tron kommer *du* aldrig. För dina jordiska syften skyr du ingen viljeansträngning. Men för din själs frälsning och för en evig himmel, är du som en hösäck och träklump, fastän Gud gång på gång bjuder sig åt dig och gör allt vad han kan göra åt saken. Du *vill* icke; och så måste du dö i din synd.

Människan kan inte tro med en tro, som är förbundsmässigt frälsande första- och andrabudslydnad. Men där Gud får skapa en begynnande rot-tro, där sätter han henne i grundskolan. Och där ger han henne de tu buden, som är försoningens första- och andrabudsande, till daglig mat och dryck och till daglig utövning i rot-andefrukter, som vi ser hos de första lärjungarna. Och han låter henne i upprepad mildeld smaka, hur ljuvlig han är, och i upprepad skarpeld smaka otrons och mergudalivets tomhet och fara, samt låter henne bittert känna sin absoluta oförmåga att älska Gud med all-kärlek och nästan med hel-kärlek. Och så reder han rum i henne för den utlovade försoningsanden; allt i enlighet med de första lärjungarnas exempel. Detta är *hans* verk. Mer kan han inte göra åt saken. Han kan aldrig bestiga valplanet i hennes ställe, aldrig välja i hennes ställe, aldrig lyda i hennes ställe, aldrig sälja i hennes ställe. Det är hon som skall stå på valplanet, hon som skall välja, hon som skall lyda, hon som skall sälja allt för skatten och pärlan. Detta är *hennes* verk. Och anser du inte Gud värd att väljas framför merguden, inte värd att lydas framför dina grövre eller finare djurbegär, så befatta dig aldrig med saken. Ty till någon förbundsmässigt frälsande första- och andrabudstro kommer du aldrig. När du har ”det främmande”, det förgängliga pappersmyntet, dyrare än himmelens guld, då får du dö med pappersguden i din famn och dö även ifrån den.

Människan kan inte se eller göra sig en rätt föreställning om den nytestamentliga förbundstron, som är första- och andrabudslydnad. Men om hon väl använder rot-tron, d.v.s. inte åtnöjer sig med den, utan hungrar och törstar efter en bättre tro, då utföder Gud henne ur otron eller djuret och inföder henne i den nytestamentliga trosanden för någon dag eller kortare tid. Han besvarar till en början hennes rop på en bättre tro med att tillfälligt ”låna” henne denna ”bättre tro”, den nya förbundstron, för att hon skall få se den och få se, hur den tar sig ut i praktiken. Och nu erfar hon trons överjordiska och övervärldsliga kraft. Nu går det som smort att älska Gud med firsidig förstabudskärlek och nästan med tusenfaldig andrabudskärlek. Men hon förmår inte kvarhålla denne trosande. Ty därtill är hon i verkligheten för litet utfödd

ur otrons första- och andrabudsande. Hon är ännu bara delfödd, inte helfödd; är ännu inte det guldbarn, nollbarn, som kan stadigt i alla väder, även i oväder och i torraste torka, bibehålla trons ande. Men nu vet hon vad den nytestamentliga frälsande tron är: att den är förbundsmässig första- och andrabudslydnad. Och nu vet hon även, att denna tro inte kommer som en produkt av mänskligt farande och löpande, inte som en förtjänst av hennes arbete, gärningar, ansträngningar och allvar, utan att den kommer helt enkelt som en nåd, en livsnåd, en gåva, en skapelse. Men nu kommer det an på henne att av hela sitt hjärta söka en sådan tro, att kämpa för att komma in genom den trånga porten, förstabudsporten, som endast släpper igenom nollmänniskor, och att framhärda i den kampen, tills hon får ”honom ur sängen”, får upp honom till att öppna dörren och ”ge henne allt det hon behöver”, vilket just är den förbundsmässigt frälsande första- och andrabudstron. Och uteblir denna av Herren med så fruktansvärt allvar anbefallda kamp, då uteblir tron. Och anser du inte tron värd en kamp som för livet, en kamp vartill du utrustas av den skapade rot-tron och av den nu skådade och smakade pingst-tron, och denna kamp syftar enbart till inövningen av det nollmässiga mottagandet av gåvan — ja, då kommer du aldrig till den tro, som är Guds guld på jorden. O, vilken mängd av härlig pingsttro, som här går förlorad för nutidens troende, vilka nöjer sig med en ofödd tro, en sjunderomaretro!

Det heter i Skriften inte bara så: Gud ger sinnesändring till liv (Apg 11:18), utan även så: var ivrig och ändra ditt sinne (Upp 3:19). Han gör det möjligt för människan att ändra sinne, nämligen genom rot-tron; men han ändrar aldrig sinne åt henne. *Hon* skall ändra sitt sinne; annars ingen sinnesändring. — Han dukar nådens bord med de tu budens evangelium, som är försoningens första- och andrabudsande, och säger: ”Ät!” Men han äter aldrig åt henne. *Hon* skall äta. — Han ger de tu budens läkemedel mot all hennes sjukdom. Men han intar det aldrig åt henne. *Hon* skall inta det. Om inte, så får hon dö i sin sjukdom.

Så ger Gud otaliga möjligheter till tro. Han strör ut dem dagligen både i, över och omkring människan, så att hon är full av trosmöjligheter och går och står i trosmöjligheter upp över öronen. Mer kan han inte göra åt saken. Människan måste girigt uppsamla och använda dessa dyrbara pärlor. Och utan detta frivilliga och giriga samlande och användande av trosmöjligheternas safirer, krysoliter och smaragder kommer hon aldrig till guld- och ädelstenstron. Utan detta energiska och glupska, allt uppslukande, allt behärskande frälsnings-, himmels- och evighetsintresse kommer hon aldrig till den tro, som länder både Gud och henne till pris på Herrens dag. Ty betyder Gud, alla himlar och evigheter med onämbar härlighet och fröjd ingenting mer för dig, än att du har allt detta bara som en bisak till din mergudasak, då slår Gud ned ögonen och skäms för dig; och du är och förblir bara en kvarstare i kallelseklassen, där Judas satt, tills han gick till sitt rum, mergudaträlens förskräckliga rum.

Sålunda är tron både till sin avlelse, sitt havandeskap och sin födelse ett Guds och människans verk i förening. Båda synpunkterna framhåller Skriften med väldig kraft, som vi sett. Och de ska fasthållas. Ty man kan så ensidigt betona tron som ett Guds verk, att människan helt enkelt

förhåller sig till honom som ett korvskinn och bara går och väntar, att allt skall stoppas i henne. Och en sådan korvskinnstro är det gott om. — Och man kan så ensidigt betona tron som ett människans verk, så tjata tron på henne, att hon helt enkelt själv gör sig en tro. Och sådan självgjord tro är det gott om. — Än kastar man hela ansvaret på Gud, så att det till och med blir han som skall tro åt människan. Än tar man hela ansvaret själv, så att det blir människan som själv skapar tron, utan att Gud får vara med om skapelseverket.

Tron är Guds och människans verk i förening. Men det inre förloppet härvid är en hemlighet. Också försöker Skriften aldrig att närmare förklara, hur tron kan vara både ett Guds och människans verk. Naturligtvis: ty det är oförklarligt. Det är en i denna världen olöslig gåta. Och olösliga gåtor, otaliga som daggens droppar, finns redan i den lekamliga världen.

Paulus framhåller med kraft båda synpunkterna i dessa ord: *”Därför, mina älskade, ni som alltid varit lydiga, inte bara när jag var hos er utan ännu mer nu när jag inte är hos er: arbeta med fruktan och bävan på er frälsning, för det är Gud som verkar i er, både vilja och gärning, för att hans goda vilja ska ske.”* (Fil 2:12, 13).

Sålunda hade filipperna arbetat med fruktan och bävan på sin frälsning redan från början; och så skulle de fortfara även sedan de blivit frälsta. Det var *deras* verk. Men det var på samma gång Guds verk. ”För”, säger Paulus, ”Gud verkar både i er vilja och gärning”. Så ställer han båda sakerna. Men han inlåter sig aldrig på någon ”förklaring” av hemligheten.

Och lägg märke till, hur starkt han betonar även människans verk. Hon skall arbeta med fruktan och bävan på sin själs frälsning från början och alltigenom. Men detta arbete har skökan avskaffat i vida kretsar i alla kyrkor, både stora och små. Människorna kan inte mer frukta och bäva. De är förslöade, sövda och fördärvade av det budlösa, nedprutade och förgiftande skökoevangeliet, med vilket man i århundraden kurtiserat den gamle Adam. De kan inte mer gripas av ett genomgripande frälsningsallvar. Och då är de odugliga till tron, som är den mest genomgripande och allvarligaste sak på hela vår jord.

TREDJE DELEN

Trons form och innehåll

Tron har människoform. Hon är den troende människan till både ande, själ och kropp. En pingstmänniska tror med hela sin varelse ut i fingrar och tår. Stefanus *”var fylld av tro”*, så att hans ansikte var som en ängels (Apg 6:5, 15). Han var så genomträngd av tro, så att tron satt uti själva skinnet.

Trons form, gestalt eller kärl är alltså det upprättade människoväsendet eller det andra skapelsebeståndet, betraktat till dess mänskliga natursida. Trons form är sålunda ett vidsträckt område. Se här bara några små antydningar:

Tron är den födde människoanden, som upplöser, upphäver och övervinner synd-, skuld- och dödsanden. Hon är alltså de 7 födda

naturandarna, de 7 andesinnena (nämligen: det födda vishetssinnet, det födda förståndssinnet, det födda rådighetssinnet, det födda starkhetssinnet eller förmågan av naturlig andekraft, det födda kunskapssinnet, det födda fruktanssinnet och det födda rättfärdighetssinnet), som övervinner sina 7 mot-andar, de fallna andesinnena.

Tron är alltså det födda hjärtat, som övervinner djur- och stenhjärtat; det födda förnuftet, som övervinner det fallna förnuftet; den födda viljan, som övervinner vildviljan; det födda samvetet med oförmågan att synda. Tron är den födda tankeförmågan, som övervinner alla onda och onyttiga tankar; den födda känslöförmågan, som övervinner alla onda och onyttiga känslor; det födda begäret, som övervinner alla onda och onyttiga begär, och som begär endast Gud och hans rike; det födda minnet, som övervinner den naturliga glömskan av Gud och hans bud.

Tron är den födda fantasin, den födda föreställnings- och inbillnings- (inbildnings-) förmågan, som övervinner alla orena och väsenslösa bilder, alla onda, onyttiga och orimliga föreställningar, alla fantastiska och berusande drömmier, alla dessa överkliga och utmärglandeluftsloftsbyggen, hela denna önske-, dikt-, sken-, lögn- och gyckelvärd, vilken är ett dödligt gift för tron, som är det sanna väsendets och verklighetens värld; tron är det födda nykterhetssinnet, som övervinner allt slags berusning, allt slags onykterhet.

Tron är det födda ögat, som övervinner det synligas mergudamakt, och som ser efter de ting, som inte synas; det födda örat, som övervinner ordet från nedan och hör ordet från ovan; den födda tungan, som övervinner de onda och de ofödda orden, och som talar födda ord; det födda smaksinnet, som övervinner smaken för det orena, fåfängliga och förgängliga; det födda luktsinnet, som skyr, flyr och övervinner den förpestande förruttnelsen och likstanken i syndens och dödens värld; den födda handen, som övervinner de onda och de ofödda gärningarna och gör födda gärningar; den födda foten, som övervinner de onda och de ofödda vägarna och går den födda vägen, som är den trosfödde Kristus.

Tron är det födda skapelsesinnet, som övervinner det jordkrypande, djuriska skapelsesinnet, och som i allt skapat ser härlighetens kristallbildning och står i levande samband med den.

Tron är det födda skönhetssinnet, som övervinner det låga, ytliga och djuriska ”skönhetssinnet”, och som ser och står i levande samband med det himmelskt sköna, det evigt sköna i allt.

Tron är det födda världssinnet, som övervinner det fallna, djuriska världssinnet, och som ser hela världen, även på den mörkaste punkten, går havande med Guds rike, och som har hela mänskligheten, hela världen, till föremål för frälsning, bön och hopp. Tron omfattar allt och trycker allt till sitt bröst. Hon lever i det himmelska alltet och bär hela världsaltet på sitt hjärta.

Tron är det födda jordesinnet, som övervinner det fallna, djuriska jordesinnet, och för vilket minsta ting är oändligt dyrt. Ty varje ting har sin kropp, sin själ och sin ande, eller: varje ting består av förgården, det heliga och det allraheligaste. I förgården står världen (världsmänniskorna) och sysslar bara med tingets kropp eller utansida. I det heliga står rot-tron och får bara då och då kasta en blick inom förlåten. Och i det allraheligaste står pingst-tron. — I tingets allraheligaste bor Gud, på samma gång som han bor oändligt upp över tinget. Och här bor tron tillsammans med Gud, alla änglar och alla heliga i himmel och på jord, på samma gång som hon bor oändligt upp över tinget. Därav denna obeskrivliga sötma, denna dallrande sällhet, detta knippe av kristallstrålar, som även den minsta och mest föraktade blomma och varje skapat ting kan skänka åt människan, om hennes tro har ett helfött och övat skapelse-, skönhets-, världs- och jordesinne. — I allt möter tron det himmelska alltet, som är Gud. I allt äger hon Gud-Allt. Och därför har hon ingen arvedel i landet, inte en fotsbredd (Apg 7:5). Nej, hon äger *allt* genom födelserätt. Tron står upp över all jordisk äganderätt. Hon åtnöjer sig aldrig med en del, vore den än nittionio hundradelar av hela världen. Det är för litet för tron. Det vore hennes död. Hon lever allt-livet och måste ha allt. Hon bråkar aldrig om ”mitt och ditt”. Hon är arvinge till allt och står sekundligen i detta val: allt eller intet.

Tron är det födda fosterlandssinnet, som övervinner det fallna, djuriska fosterlandssinnet, det ytliga och ihåliga förgårdssinnet; och som gör människan inte bara till en främling och pilgrim, utan även till en *gäst* i landet, i vilket Gud som värd bespisar, kläder och härbärgerar henne under resan (1 Krön 29:14, 15; Ps 39:13), och där hon får erfara *mycket, mycket* gott vid sidan av *mycket, mycket* ont. Ty hennes jordiska fädernesland är det främmande land, i vilket, vildjuret ställer och styr med given makt i 42 månader (Upp 13:5). Trons jordiska fosterlandssinne är alltså främlingens och gästens tacksamma sinne mot Gud som värd under pilgrimsfärden genom det farliga landet.

Korteligen: Tron är den födde anden, som övervinner den djuriske anden; den födda själen, som övervinner den djuriska själen; den till grundväsendet födda kroppen, som övervinner den djuriska kroppen, och som omsätter den jordiska kroppen till en paradiskropp, det jordiska blodet till ett paradisblod.

Och lägg särskilt märke till, att tron är den födda viljan, som upplöser, upphäver och övervinner egenviljan, vildviljan, vilken är otrons första- och andrabudsväsen. Tron upplöser inte den mänskliga viljan, utan bara hennes själviska, djuriska beskaffenhet. — Man säger: ”Trons högsta stadium är att inte mer ha någon vilja.” Misstag! På ett sådant stadium är tron tvärtom förlorad. Ty tron har sitt huvudsäte just i den födda viljan. Det finns ingenting hos en människa, som Gud är så rädd om som viljan. Ty hon är personlighetens medelpunkt, tyngdpunkt och kärna. Sådan viljan är sådan är personen. Och allt Guds verk går ut på att frambringa en genomluttrad, genomhelgad, en ur egenviljan helt utfödd första- och andrabudsvilja. Trons högsta stadium är att inte mer ha någon vildvilja, egenvilja, eller att i Jesu vilja ha utfått sin eviga utkorelsevilja, som lever och verkar i Jesu Kristi lydning, som

är första- och andrabudslydnaden. Judafolkets olycka var just denna: ni vill icke. Kristus kunde inte åstadkomma någon född vilja hos det. Och därför måste det dö i synd. — Kristen tro är kristen karaktär. Och kristen karaktär är oböjlig första- och andrabudvilja och det in i den kvalfullaste död.

Tron upphäver ingen enda mänsklig förmåga. Hon tvärtom upprättar dem alla och sätter dem alla i stånd att fullgöra sina sysslor. *Tron finns inte till i någon annan form än i människoform.* Och ju fullare och helare hon får ta densamma i besittning, desto fullare och helare, starkare och härligare är tron.

Så övergår vi till trons innehåll. Detta är Kristus. Och han blir trons pingstinnehall, då människan släpper upp allt självfrälseri och mottar honom som förstabudsmässig frälsare, som frälsaren *allena*, frälsaren *allena*.

Det är han, som framföder människoväsendet till form eller käril åt sig. Det är han, som ger tron den oändligt dyrbara noll-formen, mottagaregestalten. Och i och med denna kärilsfödelse, varom vi nu talat, underkastar han sig själv en födelse, låter inpassa sig i detta käril efter människans individuella skapelsegestalt.

Trons innehåll är följaktligen oändligt; ty det är Kristus. Se här bara några små antydningar om det samma.

Kristus har segrat; och han föds i människan som segraren, som den seger, som *har* segrat, och som därför segrar över all fiendemakt.

Tron innehåller alltså den födda seger-kärleken, första- och andrabudskärleken, som övervinner själviskheten; den födda seger-rättfärdigheten, första- och andrabuds rättfärdigheten, som övervinner orättfärdigheten; den födda seger-nåden, första- och andrabudsnåden, som övervinner synd- och dödslivet; den födda seger-anden, försoningens första- och andrabudsande, som övervinner synd-, skuld- och dödsanden; med ett ord: det födda evangeliet, första- och andrabudsevangeliet, vilket övervinner allt slags första- och andrabudsont, som är allt ont.

Tron innehåller alltså Sions födda seger-lag, den födda andelagen, som övervinner syndens och dödens lag och därmed övervinner Sinai kravlag, vilken genom den slaktmärkte lag-andens födelse i människan fått ut sina krav på henne.

Tron innehåller sålunda de tu födda (hjärtelagda och sinnesskrivna) seger-buden, som övervinner sina mot-bud, de tu djurbuden; de 10 födda (hjärtelagda och sinnesskrivna) segerbuden, som övervinner sina mot-bud, de 10 djurbuden; de *många* födda (hjärtelagda och sinnesskrivna) segerbuden, som är flera än himmelens stjärnor och vilka övervinner de *många* djurbuden, som är flera än håren på kattbjörnen och pärlorna på skökan.

Tron innehåller den födda seger-sanningen, som övervinner lögn- och skenväsendet; det födda seger-ljuset, som övervinner mörkret; det födda seger-saltet, som övervinner förruttnelsen.

Tron innehåller den födda seger-friden, som övervinner allt slags oro; den födda seger-fröjden, som övervinner den syndiga lusten och

den syndiga sorgen; den födda segerstillheten, som övervinner allt rafseri.

Tron innehåller det födda seger-saktmodet, som övervinner häftigheten; det födda seger-tålmodet, som övervinner otåligheten; den födda seger-ödmjukheten, som övervinner högmodet.

Tron innehåller den födda seger-dygden, som övervinner allt slags odygd; den födda seger-återhållsamheten, som övervinner allt slags omåttlighet; den födda seger-gudaktigheten, som övervinner all ogudaktighet.

Tron innehåller den födda seger-barmhärtigheten, som övervinner allt slags obarmhärtighet mot människor och djur; den födda seger-renhjärtenheten, som övervinner all orenhjärtenhet; den födda seger-fridsamheten, som övervinner all ofrid.

Tron innehåller den födda seger-troheten, som övervinner all trolöshet mot Gud, människor och djur; den födda segerplikten, som övervinner all pliktförgätenhet mot Gud, människor och djur; den födda seger-noggrannheten, som övervinner all slarvaktighet mot Gud, människor och djur.

Tron innehåller den födda seger-godheten, som övervinner all ondska mot Gud, människor och djur; den födda seger-mildheten, som övervinner all stenhjärtenhet mot Gud, människor och djur; den födda seger-blidheten, som övervinner all taggighet mot Gud, människor och djur.

Tron innehåller den födda segersamlingen, som övervinner allt slags lössläpphet; den födda seger-inåtvändelsen som övervinner den rotlösa, fladdrande utåtvändelsen; den födda seger-utåtvändelsen, som övervinner den rotlösa, lata och drömmande inåtvändelsen.

Tron innehåller den födda seger-grundligheten, som övervinner ytligheten och går till förstabudsbottnen i allt och med allt; det födda seger-djupet, som övervinner det glittrande skumlivet, och som bottnar alla djup, som måste bottnas; den födda seger-enfalden, ett-livet i Ett-namnet, som övervinner den rotlösa, namnlösa och spruckna mångfalden, i vilken hela världen och även den andliga världen ligger drunknande.

Tron innehåller den födda seger-friheten, som övervinner allt slags trældom, även bihangsklibbet vid andliga fäder och mästare, och som inte ens klibbar sig fast vid Luther; den födda seger-självständigheten, som går sin födda väg även mot strömmen; den födda seger-ensamheten, som kan stå individuellt och förstabudsmässigt ensam med Gud som *sin* Gud, *sitt* allt, och som därför har något evigt *eget* i Gud att stå på och leva på och inte är parasit på andra.

Tron innehåller det födda seger-beroendet av Gud, vilket övervinner den förstabudslösa självständigheten, det övermåttan "lärdä" och löjlige lilleputtsjälvet, som tvärsäkert går sin "egen väg" utan att ha varken fötter eller väg; den födda seger-tacksamheten mot Gud för allt vad han givit och ger genom sina sända, förstabudsfasta "profeter, visa och skriftlärdä", vilken seger-tacksamhet övervinner det stolta, förnumstiga och självtillräckliga ratandet av allt som kommer genom andra. Kristus lärde av lag och profeter och anknöt sig ödmjukt, troget och tacksamt till allt vad Fadern givit genom dem.

Korteligen: Tron innehåller det födda seger-Lammet, som

övervinner alla tre vilddjuren: Satan, kattbjörnen och lammormen eller skökan; det födda seger-riket, som övervinner alla 7 världsrikena; den födda seger-himmelen, som övervinner alla djur-, lögn- och skenhimlar; den födda seger-evigheten, som övervinner den drömda och diktade djurevigheten; den födda seger-jorden, som övervinner den himmelslösa djurjorden; den födda seger-tiden, som övervinner den fallna, evighetslösa djurtiden; det födda firsidiga seger-alltet, som övervinner allt genom Kristus, som är detta allt, ty han ”är allt och i alla”.

Se där några små antydningar om trons innehåll. Och detta oändliga innehåll bor i en människoform, i ett människokärl. Och det är detta födda segerinnehåll, som ger de mänskliga naturförmögenheterna de födda segergestalter, vilka vi antytt förut.

Och detta födda segerkärl och detta födda segerinnehåll, *tillsammans*, är tron. Ty man skall även här akta sig för att fastna vid bilden. På det lekamliga området är kärl och innehåll två skilda saker, ett utomkring och ett inuti. Inte så på det andliga området. Där är allting i vartannat, så innerligt som två blandade vatten. Kärlet befinner sig där på varje punkt i innehållet, och innehållet på varje punkt i kärlet.

Detta födda segerinnehåll i denna födda segerform är pelaretron, första- och andrabudspelaren, evangeliipelaren, budhållaren, budståndaren på Sions berg. Han står *över* jorden, *över* tiden och *över* världen, och kan därför stå och bestå *på* jorden, *i* tiden och *i* världen.

Se nu på Stefanus. Det sägs om honom, att han var **full** av tro; och **full** av helig ande; och **full** av nåd (alltså inneboende livsnåd); och **full** av kraft; och **full** av vishet (Apg 6:3, 5, 8). Där ser vi pelaretron till både form och innehåll.

Stefanus var full av 5 saker: tro, ande, nåd, kraft och vishet. Men dessa saker ingick inte som femtedelar i fullheten. Utan han sägs vara full av varje sak särskilt. Varje sak var *hela* fullheten, betraktad från en viss sida. Tro, ande, nåd, kraft och vishet är bara olika namn på fullheten. Och alltså innefattar tron hela fullheten, hela det andliga livet till både form och innehåll, betraktad från den sidan, att det är ett liv av, i, genom och inför den Osynlige, som vore han för ögonen, som sågs han. Tron är nämligen motsatsen till att se med lekamliga ögon (Joh 20:29). Men med andens ögon ser hon. Hon ser sig själv till både innehåll och form, ty hon ser Guds rike (Joh 3:3); hon ser både Gud, himmel och helvete; och hon ser allt detta med en erfarenhetsvisshet, så att hon som Stefanus går i döden därpå.

Tron har människoform. Och på denna form ligger större vikt, än vad man ofta tillmäter den.

Trons innehåll tar alla de mänskliga sinnena, gåvorna, krafterna och förmögenheterna i anspråk och bor endast i dem, som vi sett. Och endast i den mån dessa tjäna innehållet, kan innehållet bevaras och växa till. De måste alltså vårdas, tuktas, övas, gymnastiseras, för att bli dugliga verktyg åt segerinnehållet. Du kan t.ex. genom andlig och kroppslig lättja och vällevnad så skada kärlet, att innehållet går förlorat.

Du kan också genom överansträngning göra det odugligt. Utslitna och förstörda nerver lägger farliga hinder i vägen för en verklig första- och andrabudstro. Genom oförståndigt förbrukade ande-, själs- och kroppskrafter ådrar du dig ett ”straffområde”, där segerinnehållet flyttar ut ur sin form, och där du ligger som en trosruin med sönderbrutet kärll, varunder dåsighet, modlöshet. Ja, bitterhet tar överväldet och sätter sig fast till en svaghetens ande, som lätt övergår i en verklig otrosande. Far alltså visligt och förståndigt med ditt troskärll, ty det sitter på varje punkt *inne* i innehållet, och innehållet på varje punkt *inne* i kärlet.

Tron har människoform. Därpå ligger vikt. *Hennes gudomliga, överjordiska och övervärldsliga innehåll framträder endast i sann människogestalt.* Tron finns till endast som budhållare. Första- och andrabudshållningen är hennes liv. Hon kan inte leva en sekund utan den. Därav kommer det sig, att den sant överjordiska och övervärldsliga tron trivs endast i det sant mänskliga och naturliga lerkärllivet och mår så hjärtans väl i det vardagliga, jordiska plikts- och sysslolivet med allsidig, ihärdig och trogen budhållning in i det minsta. Hon möter Gud-Allt i allt och suger i sig guld- och honungs-alltet i allt. Jordens för många så tråkiga prosa är för henne en himmelsk poesi.

Akta dig alltså för den överspända tro, som föraktar och hoppar över det jordiska lerkärllivet, och som bara spejar och gapar efter ”tecken och under och övernaturliga ting”. Den tron har inte människoform, utan vidundersform. Och hon kan väl till en tid hålla sig uppe i ett ymnigt känslösvall, ty hon hålls uppe av vidundren i himlarymden (Ef 2:2; 6:12), vilkas tjusning har en lömsk och snärjande sällhet, förvillande lik den sanna trons sällhet. Hon har inte född lerkärllgestalt eller budhållarefäste på jorden, och därför har hon inte kunnat stiga upp i safirens överjordiska, rena rymder, utan råkat in i gudlös rymd bland furstar, som är förklädda till ljusets änglar, och som utandas en ande ”så ljus, så mild, så stark”.

Endast trogen evangelisk första- och andrabudshållning räddar från *alla, alla* faror. På de tu buden, förbundsmässigt hjärtelagda och sinnesskrivna, hänger det. Vägen till det gudomligt, himmelskt och evigt höga och stora går endast genom kärll-människans, jordens och tidens låga och lilla. Tron har människoform.

Kristus kan aldrig omedelbart frälsa en människa, som vi sett förut, utan endast förmedla: genom tron. En blott och bar utanför-Kristus frälser ingen. Endast som invärtes-Kristus, som återfödd Kristus i gestalten av tro kan han frälsa. Han måste underkasta sig ett nytt människoblivande, ett nytt jag-blivande, subjektblivande i människan.

Tron är alltså den subjektiverade, jag-blivne Kristus. Och endast som subjektiverad genom tron kan han frälsa.

Tron är den subjektiverade, jag-blivna kärleken. Och endast som subjektiverad genom tron kan den eviga kärleken frälsa.

Tron är den subjektiverade, jag-blivna rättfärdigheten. Och endast som subjektiverad genom tron kan den eviga rättfärdigheten frälsa.

Tron är den subjektiverade, jag-blivna livsnåden. Och endast som subjektiverad genom tron kan den eviga livsnåden frälsa.

Tron är den subjektiverade, jag-blivne försoningsanden, första- och andrabudsanden. Och endast som subjektiverad genom tron kan

försoningsanden frälsa.

Med ett ord: Tron är det subjektiverade, jag-blivna evangeliet. Och endast som subjektiverat genom tron kan evangelium frälsa.

Det är inte den gamla människan, som tror på Kristus, vilar vid honom och förtröstar på honom — detta är skötron. Utan det är den nya människan, till en början den nya rot-människan, som tror på Kristus. Redan rot-trons första gnista är det subjektiverade evangeliet, den subjektiverade Kristus som rot-subjekt till pingst-subjektet. Tron är redan i sin avlelse den nya skapelsen.

Tron är det finaste och finkänsligaste ting i världen. Ty hon är den allra finaste sammansättning av Gud och människa till ett gudmänniskt jag i Kristus. Hon är gudsmänniskan. Och därför är hon så finkänslig. Hon kan nämligen bestå endast så länge Gud får vara Gud och människan människa. Så snart det uppstår något merguderi, självförguderi och världsförguderi, eller självfrälseri, då är tron skadad. Och nu sticker, svider och varnar det därinne. Vad är på färde? Jo, tros-jaget håller på att upplösa sig i två jag: Kristus-jaget och människo-jaget. Och fortsätter det falska självväsendet, då går födelsen upp och Kristus-jaget drar sig utom människan och intar ställning till henne bara som världsförsonings-jag. Och därmed sjunker människo-jaget ned till ett ofött natur-jag, som sätts i finkan. Och nu får detta arma finkjag passera straffskoleklasserna för att möjligen bli ett återfött pingst-jag. — Tron är fin och finkänslig. Hon är den himmelska liljan i köldens värld, duvan i rovfåglarnas land, den rena jungfrun bland ett horiskt släkte.

Det födda segerinnehållet i det födda segerkärlet är den kristna tron. Det är övervinnaretron. Och vid henne är alla 7 evighetslöftena bundna, som vi sett. ”Den som övervinner, han skall få.” Så slutar alla 7 sändebreven (Upp 2, 3). Och: ”den som övervinner, han skall få allt detta till arvedel” — det är Skriftens sista ord av honom, som sitter på tronen (21:7). På övervinnaretron ligger alltså *hela* vikten. Människa, människa! Märk detta!

Övervinnaretron är den full- och helfödda tron. En sådan är det smått om. Det är, enligt Kristus, bara "få", som äger den (Matt 7:14). Men tiondedelsfödd, fjärdedelsfödd och halvfödd tro är det gott om. Och däri låg ju inget ont, om den bara fick vara vad den är: ännu inte fullfödd tro. Men den går och gäller som pingsttro med anspråk på alla evighetslöften, fast den inte är övervinnare. Och då är den skötro.

Men i tid, som nu är och som stundar, krävs fullfödd tro. Ty Människosonen är *redan* kommen, nämligen kommen som den Harmagedoniske brudgummen. Och han frågar, om det nu finns tro på jorden. Och vi ser denna efterfrågan överallt i vårt land, frågan om det nu finns en Stefanus-tro, som står första- och andrabudsståndet, pelareståndet in i döden.

Låt oss så till sist kasta än en blick på Stefanus, ”den förste kristne martyren”. Då han stod inför Stora rådet, bröt sig det födda segerinnehållet igenom det födda segerkärlet, så att alla, som satt i Rådet, såg hans ansikte som en ängels ansikte. — Så fulla av tro ska ni,

Herrens heliga, stå inför era fiender, förföljare, pinare och mördare.

Och när han hade slutat sitt tal, bet de samman sina tänder mot honom. Men han stod orubbligt pelarestånd. — Så ska ni stå inför allt raseri, hat och hot.

Och nu kastade han sin sista blick mot höjden, dit han blickat så ofta. Det var hans vanliga förstabudsblick på Gud som Gud *allena*, och på Jesus som frälsaren *allena*. Och nu brast osynlighetens slöja, trons ögonbindel togs bort för en kort stund. ”Han fick se Guds härlighet och såg Jesus stå på Guds högra sida.” — Denna slöja blir allt tunnare, ju mer trons fullhet går in. Och på trons högsta stadier sägs hon ofta bli tunn och skör som ett flor och brista gång på gång. Ju fullare tro, desto tunnare slöja. Fullväxt tro, genombruten slöja. — Ni, Herrens heliga, gör trons slöja allt tunnare för varje dag, så kanhända hon brister för ett ögonblick på ert Harmagedon. Skönt att dö under öppnad himmel, lätt att dö i strålglansen från Guds härlighet.

Och när han omtalade den himmelska synen, då stormade bödlarna in på honom likt vilddjur, som de också var, och förde honom ut ur staden och stenade honom. Och när stenarna krossade hans kropp, böjde han för sista gången sina knän och ropade med hög röst: ”Herre, tillräkna dem inte denna synd.” Han sista blick mot höjden var alltså förstabudsblicken, och hans sista blick mot jorden var andrabudsblicken. Han var full av de två buden, han dog i de två buden. Han dog i **all**-kärleken till Gud och i **hel**-kärleken till nästan, i segerrik första- och andrabudstro, övervinnare-tro. Så ska Herrens heliga dö.

FJÄRDE DELEN

Trons rättfärdighet

Här tar vi fem synpunkter:

I

Tron är rättfärdighet

Den kristna tron är ”Guds rättfärdighet” eller Kristi seger-rättfärdighet i pingstfödd människogestalt. Och den är första- och andrabudsrättfärdigheten eller första- och andrabudslydnaden eller första- och andrabudsanden, som är trons ande.

Förstabudsrättfärdigheten är trons grundrättfärdighet. Och den består i att människan av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd låter Gud vara Gud och människan människa, låter Gud vara allt och människan intet, låter Gud behålla allt som är hans — och hans är både hon själv och hela hennes allt — med ett ord: ger **Gud äran**.

Denna trons förstabudsrättfärdighet ställer Gud och människa, himmel och jord och allt vad i dem är på deras rätta platser och ger var och en sitt. Och mer kräver Gud inte av människan. Ty med denna rättfärdighet står hon på hela den himmelska och på hela den jordiska tillvarons botten. Längre kommer hon icke. Och längre i rättfärdighet kom inte ens Kristus. Men dit ned, ända ned till alltings förstabudsbotten, måste hon. Det kravet uttar Gud oavprutat, och det vid vite av evig död. Så allvarlig och djupgående är trons grundrättfärdighet.

Hör några ord i saken av förstabudsjätten Luther. Han säger i den

större förklaringen över Galaterbrevet, under kap. 3:6, följande:

”Med dessa ord: Abraham trodde, gör Paulus tron på Gud till den högsta gudstjänst, den högsta undergivenhet och lydnad, det största offer. Den som är en vältalare, han må närmare utföra det som här sägs och tillse, vilket allsmäktigt ting och vilken oskattbar och oändlig dygd tron är. *Ty hon ger Gud äran, det största man kan ge honom.* Men att ge Gud ära, det är att tro på honom, det är att anse honom sannfärdig, vis, rättfärdig, barmhärtig, allsmäktig, med ett ord, att erkänna honom som upphovet och givaren av allt gott. Detta gör inte förnuftet, utan tron. Hon summerar tillhoppa gudomen och skapar, så att säja, gudomen, väl inte i Guds väsende, men i oss. Ty utan tron förlorar Gud i oss sin ära, sin vishet, rättfärdighet, sanning, barmhärtighet o.s.v., med ett ord, Gud får inte behålla något av sitt majestät och sin gudom, där hon inte är. Gud fordrar inte heller något mer av människan, än att hon lämnar honom i besittning av sin ära och gudom, d.v.s. att hon håller honom inte som en avgud, utan som Gud, som ser, bönhör, förbarmar sig, hjälper, o. s. v. Får han detta, så har han sin gudom okränkta och ostyckad, det är: allt vad ett troget hjärta kan ge honom, det har han. Att kunna ge Gud denna ära, det är därför en visdom över all visdom, en rättfärdighet över all rättfärdighet, en gudstjänst över alla gudstjänster och ett offer över alla offer. Härav kan man inse, hur **stor rättfärdighet tron är** och tvärtom, hur stor synd otron är.”

Och i förordet till Romarebrevet säger han: ”Tron är ett gudomligt verk i oss, vilket förvandlar och pånyttföder oss av Gud och dödar den gamle Adam, gör oss till helt andra människor till hjärta, mod, sinne och krafter och för med sig den helige Ande. O, ett levande, rörligt, verksamt, mäktigt ting är tron, så att det är omöjligt, att hon ej utan återvändo skulle verka det goda... **En sådan tro är rättfärdighet och kallas Guds rättfärdighet, eller den rättfärdighet, som gäller inför Gud, emedan Gud ger den och räknar den för rättfärdighet för Kristi vår medlares skull, och gör människan sådan, att hon ger åt var och en vad honom tillhör.**”

Och i skriften: ”Om den trefaldiga rättfärdigheten” säger han, sedan han talat om arvsynen, som är till genom födelse:

”Den rättfärdighet, som utgör motsatsen till denna synd, **är likaledes till genom födelse, en väsensbeskaffenhet, ursprunglig, en annans, det är Kristi rättfärdighet:**

Utan en varder född på nytt av vatten och ande: alla som honom anammade gav han makt att bli Guds barn: den som är född av Gud, han syndar icke, utan födelsen av Gud bevarar honom.”

Och i skriften ”Om en kristen människas frihet” läser vi under ”För det trettonde”, dessa ord: ”**Tron allena är människans rättfärdighet och alla buds fullbordan. Ty den som fullbordar det första budet, han fullbordar också förvisso lätteligen alla andra bud.**”

I dessa ord av Luther lägger vi, bland annat, särskilt märke till dessa tre saker:

Först att tron, enligt Luther, *är, är* rättfärdighet, och att denna rättfärdighet är livsrättfärdighet, invärtes rättfärdighet, första- och andrabuds rättfärdighet.

För det andra: att denna trons livsrättfärdighet gäller inför Gud, emedan den är Guds rättfärdighet, som Gud ger och räknar för

rättfärdighet. Den är allena människans rättfärdighet, säger han. Den är alltså allena frälsande.

För det tredje: att denna Guds och Kristi rättfärdighet ges *genom födelse*. Kristi rättfärdighet är till genom födelse, likasom synden är till genom födelse, säger han. Sålunda: endast som pingstfödd (jag-vorden, subjektiverad, i tro omsatt) rättfärdighet är Kristi rättfärdighet personligt frälsande, enligt Luther.

Sådana ord av Luther som de nyss anförda — och sådana finns i tusental — borde ha varit intagna i ”långkatekesen” i stället för de efterlutherska skökoförklaringarna, som förfalskat Luthers tro genom en ofödd, budlös, rättfärdighetslös tro som personligt frälsande tro; varom mer längre fram.

Att tron är rättfärdighet och en rättfärdighet, som gäller inför Gud, det har Paulus fastslagit i ett oerhört starkt uttryck, som han använder 10 gånger i sina brev. Och det är uttrycket: ”av” eller ”på grund av tro”, egentligen enligt grundtexten: ”ur tro” (ek pisteos). Han säger nämligen: ”rättfärdiggöras på grund av tro” (ur tro), och rättfärdighet på grund av tro” (ur tro) 10 gånger (Rom 3:30; 5:1; Gal 2:16; 3:8, 24; Rom 1:17; 9:30, 32; 10:6; Gal 5:5).

Han tänker sig alltså tron som en källa av rättfärdighet inom människan, och detta i full överensstämmelse med Kristus: den som tror på mig, ur hans innersta ska flyta strömmar av levande vatten. Och med det vattnet menade han den utlovade anden, som är rättfärdighetens första- och andrabudsande, och som är trons ande. Det är pingstkällan med pingstvattnet. Och en sådan källa av livsrättfärdighet är tron just *därför och jämt så långt och så länge*, som tron är den nya skapelsen i Kristus, den nya människan skapad i sanningens rättfärdighet och helighet. Därpå ligger hela vikten. Upplöses denna skapelse genom seger-otro, seger-orättfärdighet, då är källan försvunnen till både pingstinnehall och pingstform. Men så länge tron är Guds rättfärdighetsskapelse i Kristus, så är hon till den grad en källa av rättfärdighet för Paulus, att han rent av sätter rättfärdigheten av (ur) tro (Rom 9:30) som likbetydande med rättfärdigheten av (ur) Gud (Fil 3:9). Rättfärdighetens tros-källa och rättfärdighetens guds-källa är en och samma källa.

Också säger Paulus, att ”rättfärdighetens ord” och ”ordet om tron” är ett och samma ord (Rom 10:6–8). Till den grad är tro och livsrättfärdighet för Paulus samma sak.

Detta djupa ett-varande av tron och Guds rättfärdighet i Kristus uttrycker Luther i den mindre förklaringen över Galaterbrevet, § 60, så: ”Kristus och de kristnas rättfärdighet är **ett** i ett utsägligt innerligt förbund, så som han säger: Det vatten, som jag skall ge honom, skall bli i honom en källa med springande vatten till evigt liv” (Joh 4:14). Detta ”utsägligt innerliga förbund” är vad vi kallar ”vattenföreningen”, andeföreningen. Kristi ande och människoanden är de båda vattnen. Deras ettvarande är tron.

— Och märk nu även i detta Luthers ord, att den utlovade anden är den personligt frälsande kristusrättfärdigheten. Pingstanden är Kristi rättfärdighet, enligt Luther. Det är denna anderättfärdighet och ”de kristnas rättfärdighet”, som är ”ett”. De är ett och samma vatten, en och samma rättfärdighet i form och gestalt av tro. En så utsägligt djup och

fin, dyrbar och allvarlig hemlighet är tron.

II

Tron är medlet, genom vilket trons rättfärdighet skapas

Vi har i det föregående sett, att tron är det födda, alltså själva barnet, själva livsrättfärdigheten. Men det sägs också i skriften, att tron är det medel, genom vilket vi blir barn. Så Paulus: "Alla är ni Guds barn genom tron i Kristus Jesus (Gal 3:26). Märk: "genom tron". Här står alltså tron inte i betydelse av det pånyttfödda, utan i betydelse av det pånyttfödande.

Vi såg nyss, att Paulus 10 gånger använder uttrycket: "på grund av tro", därmed angivande tron som en Guds rättfärdighetskapelse eller som själva rättfärdighetsbarnet. På alla dessa ställen menar Paulus med tron det samma som Johannes med "det av Gud födda". Den paulinska tron är här *ett* med det johanneiska barnet.

Men Paulus har tron även i en annan betydelse. Han har inte bara uttrycket: "på grund av tro", utan även uttrycket: "genom tro". Och detta senare använder han 5 gånger i samband med orden "rättfärdiggöras" och "rättfärdighet" (Rom 3:22, 25, 30; Gal 2:16; Fil 3: 9; jämf. även Ef 2:8). Här står tron som det medel, genom vilket rättfärdighetsbarnet kommer till stånd.

Men hur kan tron vara både det pånyttfödande och det födda, både det medel, genom vilket rättfärdigheten skapas, och rättfärdigheten själv, vara både det frambringande och det frambragta, både orsak och verkan? Ja, det innersta förloppet härvid är trons hemlighet, som vi varken kan eller behöver förstå. Men vi både kan och bör skaffa oss den insikt i saken, att vi inte genom oförstånd lägger hinder i vägen för densamma.

Tron är redan i sitt första ögonblick både det medel, genom vilket rättfärdigheten skapas, och själva rättfärdigheten. Låt oss ta ett par bilder från motsvarande områden i den lekamliga världen:

Eld frambringar värme. Men inte så, att elden uppkommer först och värmen sedan. Nej, de uppkommer samtidigt. Värmen är för handen i samma ögonblick, som elden är för handen. Hur liten elden är, så är där värme därefter. Och värmen håller jämna steg med elden i stigande och sjunkande. Här sitter alltså det frambringande och det frambragta ihop i en ouplöslig förening från början och till slut. Och det innersta förhållandet i denna förening är en hemlighet, som ännu ingen människa kunnat utforska.

Så tron. Genom henne frambringas livsrättfärdigheten. Men inte så, att tron är till först *utan* rättfärdighet, och att sedan kommer rättfärdigheten. Nej, de uppkommer samtidigt. Livsrättfärdigheten är för handen i samma ögonblick, som tron är för handen. Trons första gnista är rättfärdighetens första gnista; och rättfärdighetens första gnista är trons första gnista. Det är en och samma gnista. Hur liten tron är, så är där livsrättfärdighet därefter. Och rättfärdigheten håller jämna steg med tron i stigande och sjunkande. Här sitter alltså tro och rättfärdighet, det frambringande och det frambragta, ihop i en ouplöslig förening från början och till slut. Detta får vi uppleva i erfarenheten. Och så långt både kan och bör vi förstå saken, så att vi inte skiljer tro och

livsrättfärdighet från varandra och gör oss en budlös tro som frälsande tro, ty en sådan tro finns icke; utan låter tro och rättfärdighet vara vad de är: en och samma sak, sedd från två olika sidor och bärande två olika namn.

En annan bild. Det lekamliga hjärtats rörelser är medel eller villkor för det lekamliga livets uppkomst och bestånd. Ty börjar inte hjärtat att röra sig, så blir det inget liv av; och stannar hjärtat, så upphör livet. Men inte vill väl någon påstå, att hjärtat rör sig först *utan* liv, och att sedan kommer livet. Nej, hjärtats första rörelse och livets uppkomst som lekamtligt hjärteliv är *samtidiga*. Hjärtats första slag är livets första rörelse; och livets första rörelse är hjärtats första slag. De sammanfaller till en och samma rörelse men på ett så underbart sätt, att hjärtats första slag är på samma gång *både* medel för livets uppkomst *och* livets uppkomst, och att alla dess följande slag är både medel för livet och själva livet. Även här sitter alltså det frambringande och det frambragta ihop i en oupplöslig förening från början och till slut. Och det innersta förhållandet i denna förening är en hemlighet, som ännu ingen människa kunnat utforska.

Så tron. Bilden av hjärtat är tillräckligt belysande. Lika litet som det lekamliga hjärtat rör sig först *utan* liv och sedan gör levande, lika litet är tron till först *utan* rättfärdighetsliv och sedan gör levande. Tron och livet, tron och barnet, tron och rättfärdigheten uppkommer samtidigt. Trons första rörelse är det nya och rena hjärtats första slag — ”med hjärtat tror man” — och det nya och rena hjärtats första slag är trons första rörelse. De sammanfaller till en och samma rörelse, men på ett så underbart sätt, att trons första rörelse är både *medlet* för det nya och rena hjärtats eller livsrättfärdighetens uppkomst och själva denna *uppkomst*, samt att tron sedan alltjämt är både *medlet* för det nya och rena hjärtats tillvaro och *själva det nya och rena hjärtat* eller *livsrättfärdigheten*. Så långt kan vi tydligen se saken i erfarenheten. Och så långt kan och bör vi förstå den, så att vi inte i likhet med den efterlutherska skökan gör oss en tro, som är ”ett blott och bart instrument” som hon kallar den, en tro, som är till först utan liv och sedan gör levande, en tro, som är till först *utan* livsrättfärdighet, och som ”frälser fullkomligt” *utan* livsrättfärdighet, *utan* ett annat nytt och rent hjärta, och först som följd härav blir pånyttfödande. — Nej, lika litet som här på hela vår jord finns en eld utan värme eller ett hjärta, som slår sitt första slag *utan* liv, lika litet finns här på hela vår jord en frälsande tro *utan* livsrättfärdighet. Det är visst.

Tro och livsrättfärdighet är två oskiljaktiga sidor i samma sak. Saken är trosmänniskan. I samma ögonblick, som hon tror, är hon till som livsrättfärdig, allt efter trons organiska ståndpunkt och grad.

Gud gör det möjligt, för människan att tro på Kristus, som vi sett. Men Kristus är aldrig den rättfärdighetslöse, utan ”den rättfärdige”. I samma ögonblick som människan tror på honom, är han för handen som den rättfärdige i själva hennes tro och ger tron dess rättfärdighetsgestalt, första- och andrabudsgestalt. Och han gör tron både till medel för denna gestalt och till själva denna gestalt. Han bringar troshjärtat att slå sitt första slag och att slå alla sina slag som villkor och medel för ett nytt och rent hjärta, och han är själv med i alla dessa slag som själva det nya och rena hjärtat. Det är hemligheten. ”Kristus och de kristnas

rättfärdighet är **ett** i ett utsägligt innerligt förbund.” Så uttryckte Luther denna hemlighet.

Så är tron både det medel, genom vilket trons rättfärdighet skapas, och själva denna rättfärdighet. Och i detta skapelseverk tar både Gud och människan del. Det är ett gemensamt verk av dem båda. Människans andel i denna skapelse vidrörde Luther i det första ordet vi anförde av honom i förra avdelningen. ”Tron skapar, så att säja, gudomen i oss”, sa han. Alltså skapar tron den eviga livsrättfärdigheten i människan. Ja, det är verklig sanning. ”Rättfärdigheten är dig nära, i din mun och i ditt hjärta” (Rom 10:8). Gud inför rättfärdigheten, första- och andrabudsanden, i hjärta och sinnen. Det känner vi. Men så börjar *vårt* skapelseverk. Vi måste subjektivera rättfärdighetsanden, äta och dricka den och omsätta den i en rättfärdighetsmänniska. Och detta verk ålägger Kristus oss vid vite av det eviga livets förlust (Joh 6:53). — Gud lägger sina lagar i hjärtat och skriver dem i sinnena. Det känner vi. Men vi känner också, att vi måste dagligen, ja, sekundligen med vår hand hålla dem där lagda och där skrivna, så att de blir *våra* hjärtelagar och *våra* sinneslagar. Om inte, så tas de tillbaka. Det känner vi tydligen. — Det lekamliga hjärtat slår mekaniskt, oberoende av människans vilja. Inte så det nya och rena hjärtat. Det slår bara om vi vill. Även dess första slag beror på vår vilja. Och vi har makt att låta det slå, sedan det börjat att slå, och vi har makt att stanna det. Så allvarlig är *vår* andel i trosrättfärdighetens skapelse.

III

Tron räknas till rättfärdighet

Att tron räknas till rättfärdighet, därpå lägger skriften en stor och salig vikt. Det ser vi särskilt av Rom. 4:e kapitel. Detta tillräknande bör alltså noga beaktas.

Att Gud räknar tron till rättfärdighet, det innebär bland annat dessa två saker:

Först, att tron — som vi redan sett — *är* rättfärdighet. Ty annars räknade Gud inte så. Ty han räknar ingenting för annat än vad det verkliga är. — Att tro på Gud är att bli och vara Guds rättfärdighet i Kristus Jesus (2 Kor 5:21). Och den som *är* Guds rättfärdighet i Kristus, han är rättfärdig inför Gud. Ty Gud vidkänns naturligtvis sin egen rättfärdighet. Och det är endast sin egen rättfärdighet i form och gestalt av tro, som han tillräknar till rättfärdighet. — Sålunda: att tron räknas till rättfärdighet innebär det, att tron är en rättfärdighet, som gäller inför Gud. Och så gäller tron *så vitt och så länge*, som hon på förstabudsvis omfattar försoningens första- och andrabudsande som sitt frälsningsallt, rättfärdighets-allt och salighets-allt.

Men då nu tron är en verklig rättfärdighet, varför behöver den då bara *räknas som* rättfärdighet? Jo, därför att hon inte är en fullkomlig (syndfri) rättfärdighet. Trons räknande till rättfärdighet innebär alltså för det andra: att tron aldrig är en fullkomlig rättfärdighet, utan alltid en mer eller mindre bristfull rättfärdighet. Därför kan Gud inte anta den som fullkomlig, ty det vore inte sant. Och därför räknar han den bara

för rättfärdighet, d.v.s. han låter den av faderlig nåd och barmhärtighet gälla som fullkomlig rättfärdighet, nämligen i den meningen, att den troende människan får åtnjuta fullkomlig barnarätt hos Gud, fastän hon genom sin sekundliga och ibland förskräckliga synd och brist inte har rätt till någon rätt.

Att Gud låter en ofullkomlig rättfärdighet gälla inför sig som fullkomlig rättfärdighet, nämligen i den antydda meningen, det är inget osant hos Gud, eller kränkning av hans rättfärdighet, utan tvärtom en sann och naturlig följd av hans fadersrättfärdighet. Ty han ”räknar” ju här med barn. Hör på en jordisk fader, som har t.ex. två barn, av vilka det ena är nyfött och det andra är fullväxt. Han säger aldrig: ”Jag har ett och ett halvt barn eller en och en hundradels barn” eller något dylikt. Nej, han säger bestämt: ”Jag har två barn.” Det lilla har jämt lika stort tal i räkningen som det stora. Naturligtvis; ty det är ju ingen fågel eller fisk, utan det är till väsen och natur, sinnen och lemmar en fullkomlig människa, fastän det ännu inte är en fullkomlig, d.v.s. fullväxt människa. Gud är Fader. Och han räknar även de små eländiga barnkrypen som sina fullkomliga barn med fullkomlig barnarätt, fastän de ännu inte är fullkomliga eller evighetsmyndiga, utan blir detta först på tredje födelsedagen.

Trons räknande till rättfärdighet har två skeden: det för-pingstliga och det efter-pingstliga.

Det för-pingstliga skedet:

Redan rot-tron räknas till rättfärdighet, så att den av faderlig barmhärtighet får åtnjuta rot-barnskapets alla rättigheter och förmåner. Och dessa består bland annat i att rot-barnet, trots all sin synd, får stanna i skolan och vara föremål för undervisning, bestraffning, upprättelse och tuktan i rättfärdighet för att bli pingstmänniska, gudsmänniskan, som är skicklig till allt gott verk (2 Tim 3:16). Ja, hon får stanna i skolan även när hon genom sin barnaktighet och vanart är ett mycket svårt barn, som vållar mästaren mycken omtanke och stort besvär och ofta sätter hans tålmod på hårda prov. Ja, hon får vara ett Guds barn även när hon är så andligt sjuk, svag, stapplande och eländig, så gränslöst smutsig och ful, elak och arg, så att ingen människa kan se, att hon är ett Guds barn, utan snarare tycks vara ett djävulens barn, som rot-barnet Petrus ett par gånger visade sig (Matt 16:23; Mark 14:71). Men Gud ser vad hon är. Ty han ser till botten. Och där ser han rot-barnet, den lidande och kvidande första- och andrabuds-viljan, som innerst vill vara ett fullkomligt Guds barn och skriar efter att få bli det. Ja, detta guldbarn ser Gud, där människor bara ser slaggbarnet. Och Gud bedömer och behandlar allt efter dess grundväsen, grundart och grundnatur. Och det är uteslutande gott att ha en sådan Fader. Ty vart skulle det ta vägen, om vi bara vore överlämnade åt kortsynta människors dom och behandling?

Det efter-pingstliga skedet:

Här har vi pingsttron, som är den födda seger-rättfärdigheten från höjden, övervinnare-tron. Och den räknas pingstmänniskan till rättfärdighet, så att hon har fullkomligt pingstbarnskap med högskolevärd, högskolerätt och arvsrätt till övervinnandets alla sju omätliga och uteslutande evighetslöften, och allt detta oaktat hennes

övervinnande är sekundligen bristfullt. Ja, mycket bristfullare än hon själv ens anar. Men slarvar hon så att otron tar överväldet och sätter djuret på tronen, då får hon stiga ned till rot-trosskedet och genomgå bittra finketider med fara att sjunka ned i den bottenlösa svindelfinkan. Men arbetar hon med fruktan och bävan på sin frälsta själs dagliga nyfrälsning, då införs hon i förnyad grundskola till erhållande av ett större trossmått, som vi sett i vårt 7:e kapitel. Och här får hon genomgå ett nytt slagglöde, i vilket övervinnandet syns vara försvunnet eller åtminstone är förskräckligt bristfullt. Men här tillräknas henne pingsttron, som i verkligheten inte är försvunnen fast hon tycker så, till fortfarande fullkomlig rättfärdighet med fullkomlig pingst-barnarätt, fast hon känner sig absolut ovärdig även den minsta rot-barnarätt.

Trons räknande till rättfärdighet innefattar alltså syndaförlåtelsen. Ty genom tron renar Gud hjärtat, som vi sett. (Apg 15:9) Denna rening sträcker sig så långt som tron sträcker sig. Den är alltså i det för-pingstliga skedet en rot-rening genom rot-tron, som håller människan rättfärdig eller ren i hjärte- och viljeroten. Och i kraft av denna renhet kan hon hungra och törsta efter renhet. Ty bara den rot-rättfärdige eller rot-rene kan hungra och törsta efter rättfärdighet eller renhet. — Och denna hjärterenande rot-tro tillräknar Gud människan till syndens icke-tillräknande, så att varken de begångna synderna eller den fortfarande synden kan beröva henne grundskolerätt. Detta dagliga, ja, sekundliga tillräknande av den hjärterenande rot-tron till syndens frånräknande är den för-pingstliga syndaförlåtelsen. Det är denna förlåtelse, vilken rot-barnet erfar som ett fast stöd i hjärtats innersta mitt i allt svidande syndaelände, en klippa, som visserligen ofta översköljes av otrons övermäktiga flöden, men som aldrig bortsköljes, aldrig viker, aldrig sviker, så länge rot-tron förtröstar på Gud *allena*, på *Kristus allena*.

Och i det efter-pingstliga skedet har vi pingsttron, den födda segerrenheten från höjden. Och denna hjärterenande övervinnaretro tillräknas människan till syndens icke-tillräknande, så att varken de förut begångna synderna eller den ännu vidhäftande synden kan beröva människan högskolerätt. Detta dagliga, ja, sekundliga tillräknande av den hjärterenande pingsttron till syndens frånräknande är den nytestamentliga förbunds-förlåtelsen, som ger den födda friden. Denna förlåtelse erfars inte bara som ett rotstöd och en rotklippa, utan som själva Sions berg, vilket står på "alla bergens hjässa", och som inget hav kan överskölja, inga syndaminnen, ingen vidhäftande syndighet, inget tillfälligt syndautbrott kan rubba.

Men i intetdera skedet fritar förlåtelsen från det domslidande, som det ådragna "straffområdet" kräver. Det uttas intill sista skärven, som vi sett i vårt 6:e kapitel. Och i det förra skedet kommer det att bli ett födslokval eller en grundskoletuktan i rättfärdighet; och i det senare skedet ett förnyat födslokval eller en högskoletuktan i rättfärdighet. Ty endast i den mån Guds förbundslagar blir övervinnande hjärte- och sinneslagar, kommer Gud inte mer ihåg synden. Avtagande syndsådd, avtagande straffskörd; slutad syndsådd, slutad straffskörd.

Trons räknande till rättfärdighet insätter alltså inte bara i barnarätt utan också i barnaplikt. Och denna plikt består i förra skedet i att människan låter fostra sig till övervinnare, och i det senare skedet i att hon *är* övervinnare. Eller: i det förra i att hon *blir* Guds rättfärdighet i

Kristus, och i det senare i att hon *är* Guds rättfärdighet i Kristus. Korteligen: barnaplikten ligger i själva tron, så som verklig rot-tro och som verklig pingst-tro.

Trons räknande till rättfärdighet är en övermåttan härlig sak, ty det är ett räknande av nåd, i nåd och till nåd, så att det sekundligen känns in i hjärteroten och ut i fingrar och tår. Men det är också en allvarligt uppfordrande sak. Människan erfar sekundligen hur allt hänger på tubuds-tron. Hon känner hur Gud vänder sig *till* henne eller *ifrån* henne, allt efter som hon vänder sig till honom i tro eller ifrån honom i otro. Hans ögon ljusnar i välbehag eller mörknar i misshag, och det ibland flera gånger på samma dag. Lägg noga märke till det; och följ troget hans blick. Allt balanserar på tron. Gud kan aldrig bevara dig enbart med sin makt; utan du bevaras ”med Guds makt genom tron” (1 Petr 1:5). Du kan genom otro binda hans allmakt i evig vanmakt.

Det tillräknande, som vi nu talat om, grundar sig alltså på tron. Det är ett trons tillräknande. Men det finns, som vi sett i vårt 6:e kapitel, även ett annat tillräknande. Och det gäller hela världen. Och det försiggår *utanför* tron och har ingenting att skaffa med den. Ty det som här tillräknas är Kristi oavlade och ofödda rättfärdighet eller ”förtjänst”. Och den är tillräknad hela världen till syndens icke-tillräknande till självförsoning. Men i det förra tillräknandet däremot är det Kristi avlade rättfärdighet eller ”förtjänst” i gestalten av rot-tro, som tillräknas rot-människan, och Kristi födda rättfärdighet eller ”förtjänst” i gestalten av pingst-tro, som tillräknas pingst-människan. Och det blir en himmelsvid skillnad. I ena fallet är Kristus en blott och bar utanför-Kristus, i andra fallet framträder han som en även invärtes-Kristus, som jag-vorden, subjektiverad i gestalten av tro. *Först här är han personligt frälsande.*

Alltså åtnjuter den troende människan ett tvåfaldigt tillräknande: dels det allmänna tillräknandet av Kristi rättfärdighet till syndens icke-tillräknande till självförsoning, dels det enskilda tillräknandet av Kristi rättfärdighet i gestalten av tro, till syndens icke-tillräknande till förlust av barnskap. Det förra skiljer henne inte från världen, men det senare lyfter henne oändligt över världen.

Vi har nu sagt några ord om trons räknande till rättfärdighet. Och vår III:e avdelning har till överskrift ”Trons rättfärdighet.” Och vari består då trons rättfärdighet? Jo, i två saker:

dels i *tron själv som* varande rättfärdighet

dels i Guds barmhärtiga *tillräknande av tron* till rättfärdighet

IV

Luthers rättfärdiggörelse genom tron.

”Vad jag härtills alltid och stadigt har lärt om rättfärdiggörelsen, kan jag inte till den minsta del något ändra: nämligen att vi genom tron (som Petrus säger) *får ett annat, nytt och rent hjärta och att Gud för vår medlares Kristi skull håller oss alldeles för rättfärdiga och heliga.* Och fastän synden i köttet inte är alldeles borttagen eller död, så vill dock Gud oss densamma inte tillräkna eller ihågkomma. — På

denna tro, förnyelse och syndernas förlåtelse följer sedan goda verk och gärningar.”

Detta är Luthers rättfärdiggörelse, alltså den äkta, oförfalskade lutherska rättfärdiggörelsen. Och om den har vi talat i vårt 6:e kapitel. Nu bara ett par ord.

Genom tron får vi ett annat, nytt och rent hjärta, säger han. Och detta påstående grundar han på Petri ord, att ”Gud renar hjärtat genom tron”. Det är också grundat på profeternas ord om det nya och rena förbundshjärtat med Guds lagar i sig. Det är alltså första- och andrabudshjärtat eller tu-buds-tron med tu-buds-hjärtat, den nya skapelsen i Kristus.

”Genom tron får vi ett annat, nytt och rent hjärta.” Detta hjärta är sålunda den genom tron skapade livsrättfärdigheten eller Kristus själv kommen till gestalt i människan. Det är Kristi hjärta, jag-vordet, subjektiverat, omsatt i gestalten av tro.

En sådan trosmänniska håller Gud för alldeles rättfärdig och helig, säger han. Men då hon nu har ett annat, nytt och rent hjärta och sålunda *är* rättfärdig och helig, varför behöver Gud då bara ”*hålla*” henne för rättfärdig och helig? Jo, emedan hennes synd inte är ”alldeles borttagen eller död”, säger han. Hur rent troshjärtat än är, så är det dock inte *alldeles* rent, inte ens hos renhjärtejätten Johannes. Och därför kan Gud inte anta det som alldeles rättfärdigt och heligt. Ty det vore inte sant. Men av faderlig nåd och barmhärtighet kan han ”*hålla*” det för alldeles rättfärdigt och heligt, d.v.s. låta det åtnjuta barnskapets alla rättigheter, fast det inte har laga rätt till någon rättighet. Detta troshjärtats hållande för rättfärdigt och heligt, enligt Luther, är alltså det samma som trons räknande till rättfärdighet, enligt Paulus.

I detta ”hållande för rättfärdig och helig” inlägger Luther syndaförlåtelsen. Han inlägger den redan i det ordet: ”rent hjärta”. Det är den födda renheten, den födda förlåtelsen, som Gud håller för fullkomlig renhet, fullkomlig förlåtelse, nämligen i den meningen, att på grund av denna födda renhet får varken den förut begångna synden eller den ännu vidhäftande synden beröva människan någon enda av alla hennes otaliga och oändliga förbunds rättigheter. Så hel, full och gränslös är denna förlåtelse.

Luther sätter alltså inte syndaförlåtelsen *före* nyfödelsen, utan han sätter den dels *inne* i födelsen eller som *ett* med födelsens ny- och renskapelsehandling, dels *efter* nyfödelsen som Guds hållande av den skapade förlåtelsen för fullkomlig förlåtelse. Detta är alltså ett helt och hållet motsatt förhållande till vad som äger rum i den efterlutherska förfalskarekyrkan.

Samma sak som Luther här vid mogen ålder och efter moget övervägande fastställt i en bekännelseskraft som sin lära om rättfärdiggörelsen, vilken han alltid haft, och som han inte heller nu vid 55 års ålder ”till den minsta del kunde ändra”, samma lära framställer han tydligt och klart t.ex. i dessa ord ur Epistelpostillan, sönd. efter Jul:

”Så torde du säga: vad skall jag då göra? Hur blir min person förut god och tacknämlig? Hur kan jag få en sådan rättfärdiggörelse? Härpå svarar evangelium: Du måste höra Kristus och tro på honom, alldeles misströsta på dig själv och istället tänka på hur du av Kain må bli en

Abel och så offra ditt offer, och som denna tro är utan alla dina gärningar och predikas utan all din förtjänst, så ges hon dig också utan din förtjänst, av idel nåd. Så, hon gör personen rättfärdig och är också själva rättfärdigheten. En människa som har en sådan tro efterskänker och förlåter Gud alla synder. Ja, hela Adam och Kain för sin käre Sons skull, vilkens namn är i samma tro."

Märk nu här, hur fint och bibeltroget han låter tron vara både det frambringande och det frambragta, både det medel, genom vilket trons livsrättfärdighet skapas, och själva denna rättfärdighet. Ty så säger han: *"Tron gör personen rättfärdig och är också själva rättfärdigheten."* Han har alltså tron både som det pånyttfödande och det pånyttfödda. Tron gör ett annat, nytt och rent hjärta, och är också själva detta hjärta eller denna livsrättfärdighet.

Och märk vidare: han sätter inte förlåtelsen *före* denna pånyttfödande tro, så att födelsen skulle komma som följd av en sådan förlåtelse, som den efterlutherska förfalskarekyrkan gör, utan han sätter syndaförlåtelsen som följd av den pånyttfödande tron. Ty så säger han: "en människa, som har en sådan tro" — nämligen en tro, som är livsrättfärdighet, är ett annat, nytt och rent hjärta, och som alltså är den födda förlåtelsen — "henne efterskänker och förlåter Gud alla synder, hela Adam och Kain, för sin käre Sons skull — märk! — : "vilken namn är i samma tro". Adam och Kain måste alltså vräkas ned från hjärtetronen genom en tro, som *är* en ny och ren Adam, en ny och ren Kain, *innan* Gud kan förlåta och efterskänka den gamle smuts-Adam och den gamle smuts-Kain. Eller som det också kan uttryckas: Den som genom en gudafödd tro blivit utfödd ur vilddjuret och infödd i Lammet, honom förlåter och efterskänker Gud hela vilddjuret, både kattbjörnen och skökan, för Lammets skull, som är i samma tro, eller vars namn *är* i denna tro, *är subjektiverat i denna tro.*

Och lägg slutligen märke till det fina och visa råd, som den erfarna jätten ger åt alla frälsningssökande själar: "Du måste höra Kristus och tro på honom, alldeles misströsta på dig själv och istället tänka på hur du av Kain må bli en Abel och så offra ditt offer." Där anbefaller han just den förstabudsmässiga tron, som förtröstar på Kristus som frälsaren *allena, allena*, och genom vilken tro du just av Kain blir en Abel. *Där, där:* i den livsrättfärdige "Abel" skall du lägga din frälsning, och inte på efterlutherskt förfalskarevis lägga den utanför "Abel" och bara ta "Abel" på släp. Du skall tänka om på hur du av Kain må bli en Abel, tänka om på en rättfärdiggörelse, som gör din person "god och tacknämlig", och inte på efterlutherskt skökovis tänka om på en rättfärdiggörelse utanför personen, och som tar personen bara på släp. Du skall tänka om på att få en tro, som *gör* och *är* ett annat, nytt och rent hjärta, som varande den enda personliga frälsning, som finns, och inte på efterlutherskt skökovis lägga den personliga frälsningen utanför detta hjärta och bara ta det samma på släp. Ty då går det som det gått och går med mångtusen troende lutheraner: det där släpet låter vänta på sig, det blir allt längre och längre efter, tills det alls inte syns till och alls inte sätts i fråga. Kattbjörnen är klok. Då han får löfte om en fullkomlig frälsning utanför personen, utanför födelsen, då ger han den "besvärliga" födelsen en spark. Och dum vore han, om han inte gjorde det, då han ju har kvittot i fickan på fullkomlig frälsning utanför födelsen. Allt vad han ytterligare gör åt saken är kullerbyttorna i Rom.

7:e. Ty just i den trälhålan har skökolutheranen sin himmel.

Nej, Luther ger den enda rätta och säkra kursen; kurs på "Abel", kurs på en förstabudsmässig tro, som *gör* och *är* ett annat, nytt och rent hjärta, en sådan kurs på Kristus, som styr in i Kristus till en ny skapelse i honom. — Det är denna olycksaliga och förbannelsedigra missriktning genom en förfalskad rättfärdiggörelse, som fördärvat och fördärvar så många människor i den efterlutherska skökokyrkan. Kursen sätts alldeles oriktig ifrån början. Ty den sätts på en rättfärdiggörelse, som inte ger ett annat, nytt och rent hjärta, enär den bara är en yttre domshandling och alltså bara är världs rättfärdiggörelsen, som även Kain ägde.

Summa:

Genom tron en annan, ny och ren Adam, som Gud förlåter hela den förre Adam och hela den ännu vidhäftande Adam, allt för den andre Adams skull, som är i samma tro — det är Luthers rättfärdiggörelse. Så enkel är den.

Genom tron ett annat, nytt och rent hjärta, som Gud efterskänker hela det gamla stenhjärtat med alla dess inre och yttre synder, och som han alltjämt håller för alldeles rent, trots alltjämt vidhäftande orenhet, och allt detta för medlarens Jesu Kristi skull, som är själva hjärtat i detta troshjärta — det är Luthers rättfärdiggörelse. Så enkel är den. Ett barn kan fatta den lätt.

Och Luthers rättfärdiggörelse är Pauli rättfärdiggörelse.

Tag ett ord av den senare, t.ex. Rom 3:30. Där säger han: "Gud *skall göra de omskurna rättfärdiga av tro och likaså de oomskurna genom tron.*"

Här har vi alltså båda uttrycken: "*genom tron*" (dia pisteos) och "*av tro*" (ek pisteos). Gud gör hedningarna rättfärdiga *genom* tro, och han gör judarna rättfärdiga *av* tro. Och sålunda är båda dessa uttryck alldeles likbetydande. Ty Paulus kan naturligtvis inte mena, att hedningar och judar frälsas genom olika rättfärdiggörelser, utan genom en och samma rättfärdiggörelse.

Och i båda dessa uttryck måste tron vara en ny skapelse, en rättfärdighetsskapelse. Ty samme Paulus säger ju om både judar och hedningar: "*Det har ingen betydelse om man är omskuren eller oomskuren, det viktiga är att vara en ny skapelse.*" (Gal 6:15). Sålunda: *utan* en tro, som är en ny skapelse i Kristus, är varken hedning eller jude frälst.

Och i båda uttrycken måste tron vara räknad till eller hållen för rättfärdighet. Ty utan detta Guds barmhärtiga förklarande för rättfärdig på grund av tro, vilket innefattar syndaförlåtelsen, är varken hedning eller jude frälst.

Sålunda innefattar vart och ett av dessa uttryck *hela* rättfärdiggörelsen eller "*trons rättfärdighet*", som utgörs av *tron själv som livsrättfärdighet* och tron som *räknad* till rättfärdighet.

Alltså inlägger Paulus en dubbelbetydelse i det ordet rättfärdiggöra. Vare sig han säger: göra rättfärdig *genom* tro eller göra rättfärdig *av* tro, så betyder ordet rättfärdiggöra både *göra* rättfärdig från orättfärdig och *förklara* för rättfärdig. Ty båda dessa saker måste ingå i de hedningars och judars rättfärdiggörelse, som han omtalar i våra textord. I annat fall

är det ingen frälsande rättfärdiggörelse.

Men då det heter göra rättfärdig *genom* tro, då träder själva görandet eller skapandet av trons livsrättfärdighet i förgrunden. Och då det heter göra rättfärdig *av* tro, då träder räknandet av tron till rättfärdighet i förgrunden. I båda fallen är det fråga om att ”göra rättfärdig”. Men i förra fallet är det ett: ”**göra rättfärdig**”; och i senare fallet är det ett; ”göra rättfärdig”. Det är, i förra fallet ligger tonvikten på ”göra”, göra rättfärdig i sak, i **liv**, i senare fallet ligger tonvikten på ”*rättfärdig*”, göra *rättfärdig* i ord, d.v.s. rättfärdiga eller förklara för rättfärdig.

Båda dessa begrepp, både skapandet av livsrättfärdigheten och förklarandet för rättfärdig, inlägger Paulus i ordet rättfärdiggöra, som vi ser i vår text. Det ordet rättfärdiggörelse är för Paulus ett dubbelbegrepp.

Och detta barmhärtiga förklarande för rättfärdig på grund av tro, eller detta barmhärtiga räknande av tron till rättfärdighet eller detta barmhärtiga hållande av tron för rättfärdighet är en gränslöst barmhärtig domshandling av Gud, i vilken han fridömer människan från otrons förfärliga barnskap och fasansfulla arvsskap till all världens synd, skuld och straff, och tilldömer henne trons härliga barnskap och ousägligt härliga arvsskap till allt vad Gud äger. Men denna domshandling, som sker på grund av en tro, vilken är ett annat, nytt och rent hjärta, får inte förväxlas med världs rättfärdiggörelsens domshandling, som sker *utan* tro och endast på grundvalen av Kristi oavlade och ofödda rättfärdighet.

Vi har sett, att det ordet rättfärdiggöra är hos Paulus ett dubbelbegrepp. Och det är denna dubbelbetydelse, som ofta vållat uttolkarna mycket besvär och ibland lett till ödesdigra vantolkningar som t.ex. i den efterlutherska förfalskarekyrkan. Hon tar ordet rättfärdiggöra bara i betydelsen av förklara för rättfärdig, och detta inte på grundvalen av en tro, som *är* rättfärdighet, utan på grundvalen av Kristi oavlade och ofödda rättfärdighet, vilken hon påstår tillräknas en tro, som är ett blott och bart instrument.* Härom mer i ”Femte delen”.

Men Luther har tolkat Paulus rätt. Också var han ju sänd av Gud huvudsakligen för att åter framdra Pauli rättfärdiggörelse genom tro. Och han har inte förfelat sin sändning. Fint och vist inlägger han i sin rättfärdiggörelse den paulinska dubbelbetydelsen av ordet rättfärdiggöra. Båda begreppen slår han tillsammans i detta enkla och lättfattliga: ”Genom tron ett annat, nytt och rent hjärta” — det är *göras* rättfärdig från orättfärdig; ”och detta hjärta hållet för alldeles rättfärdigt och heligt för medlarens skull” — det är göras *rättfärdig* eller förklaras rättfärdig, dömas rättfärdig.

Man ser, att Luther inte begagnar sig av det ordet rättfärdiggöra. Men han drar ut själva dubbelkärnan ur det samma och kläder den i ord, hämtade från Petrus och profeterna. Så får han Paulus belyst från ”profeternas” och de andra ”apostlarnas grund”.*

* Se Konkordieformeln sid. 536 i Fjellstedts översättning, utgiven 1854.

* Författaren till denna bok är ingalunda upptäckaren av den paulinska rättfärdiggörelsens dubbelbegrepp. Utan detta är en i vida kretsar känd och framhållen sak. Se t.ex. prof. Myrbergs »Inledning till Romarebrevet» § 13.

V

Trons gärningar

Här tar vi fem synpunkter:

1

Trons gärningar enligt Kristus

”Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike.” (Joh 3:5).

”Inte alla som säger 'Herre, Herre' till mig ska komma in i himmelriket, utan den som gör min himmelske Fars vilja.” (Matt 7:21).

”Den som hör dessa mina ord och handlar efter dem liknar alltså en klok man som byggde sitt hus på klippan.” (Matt 7:24)

”Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv.” (Joh 3:16).

I det första av dessa ord sätter Kristus nyfödelsen som ett oeftergivligt villkor för inträde i Guds rike.

Och i det andra sätter han görandet av Guds vilja som ett oeftergivligt villkor för inträde i himmelriket.

Och i det tredje sätter han görandet av ”dessa mina ord”, d v s bergspredikan, som ett oeftergivligt villkor för att huset, ande- och sanningstemplet, kristalltemplet, skall stå på klippan.

Och i det fjärde sätter han tron som ett oeftergivligt villkor för att ha evigt liv.

Men nu finns det enligt Kristus och enligt hela skriften inte *fyra* eller *flera* villkor för frälsning, utan endast ett villkor, nämligen **Tron**. Alltså inbegriper han de tre första villkoren i tron. Att födas på nytt, att göra Guds vilja, att göra bergspredikan och att tro, är för honom samma sak, som vi se.

Bergspredikan är evangelium. Hon är säden, som lärjungarna mottog i sina hjärtan. Där omsattes hon i rot-tro. Och i denna tro gjorde eller levde de henne rotmässigt: som sinnesändringens rot-andeliv med rot-andefrukter. Och på pingstdagen växte hon fram som övervinnare-tron från höjden. Här blev hon nytestamentligt lagd i deras hjärtan och skriven i deras sinnen.

Bergspredikan är ”Guds rättfärdighet”. På pingstdagen *blev* lärjungarna Guds rättfärdighet i Kristus. Där *blev* de bergspredikan. På den dagen började hon vandra i vanlig människogestalt här på jorden. Högskolelärjungen *är* bergspredikan. Stefanus var full av henne, så att hon satt ut i själva skinnet. Högskoletron är både det medel, genom vilket bergspredikan skapas, subjektiveras, hjärteläggs och sinnesskrivs, och själva bergspredikans skapelse.

Bergspredikan är Kristi rättfärdighet. Och hans rättfärdighet frälsar personligt endast som född rättfärdighet. Den är till genom födelse, sa Luther. Och han sa också, att den föds på pingstdagen, som vi minns. Bergspredikan har sin bebådelsedag och sin födelsedag. Högskoletron är både det medel, genom vilket bergspredikan föds, och själva bergspredikan som född.

Bergspredikan är, som alla Jesu ord, ”ande och liv”. Hon är försoningens första- och andrabudsande, som i gestalten av rot-tro gav lärjungarna rot-försoningen eller den gammaltestamentliga försoningen med Gud, och som i gestalten av pingst-tro gav dem den nytestamentliga försoningen med **Gud**. Och så försonar bergspredikan alla dem, som ”låter försona sig med Gud”. Högskoletron eller högskoletlärjungen är en vandrande försoning med Gud.

Bergspredikan är de tu buden. Hon handlar endast om all-kärleken till Gud och om hel-kärleken till nästan. På pingstdagen började de tu buden, i gestalten av tubudstron, sin segervandring genom världen. Högskoletlärjungen är den vandrande tubudsmänniskan. Och den lilla tubudsskaran, som är den rullande stenen, vandrar omkull hela den tubudslösa världen till sist.

Nyfödelsen är Guds och människans gemensamma *gärning*. I och genom födelsen *gör* tron Gud till sin Gud och ingen mer, samt nästan till sin broder. *Det är bergspredikans tubudsgärning*. Tron både *gör* denna gärning och är själva denna gärning. Tron både föder och föds.

Och endast på denna väg, födelsevägen, *kan* bergspredikan göras. Och på denna väg *måste* hon göras; och det vid vite av husets förlust, som vi ju tydligen hör av Kristus.

I de ord, som närmast föregår vårt andra textord, liknar Kristus bergspredikans görare eller tron vid ett träd, ”det goda trädet”. Och ett träd har stam och grenar.

Trons träd eller det trädet tron är själva tubudsmänniskan: det födda segerkärlet med bergspredikan som det födda segerinnehållet i sig. Tron både *gör* detta träd och *är* själva trädet, både bygger trädet och bor i trädet som i sitt hus, likasom det lekamliga trädets kerubiske ande både *gör* trädet och *är* trädet, både bygger trädet och bor i trädet som i sitt hus.

Det goda trädet är alltså trons gärning eller den gärningen tron. Tron är träd-gärningen eller stam- och grengärningen. För korthetens skull kallar vi denna stam- och grengärning bara för stamgärningen. Också är ju alla grenar stammen i smått. Och trons grenar är det mångsidiga kärlet, de födda sinnena, naturgåvorna, av vilka vi tidigare uppräknat några i ”Tredje delen”.

Denna stam- och grengärning, som vi nu i det följande kallar bara stamgärningen, är en oavbruten, en sekundlig första- och andrabudsgärning. Ty den är Kristi tubudsgärning i gestalten av tubudstron. Och Kristi tubudsgärning är inte *en avslutad* gärning, utan en permanent, en *evigt, evigt* fortgående gärning, i vilken han *evigt* älskar Gud av allt sitt hjärta, av all sin själ, av all sin kraft och av allt sitt förstånd, och älskar människorna som sig själv. Att tro på Kristus med en tro, som är i Kristus, är alltså att vara indragen i Kristi evigt oavbrutna tubudsgärning, som just är bergspredikans gärning.

Trons stamgärning är alltså den oavbrutna tubudsgärningen i Kristi oavbrutna tubudsgärning. Det är den kerubiska blixtgärningen på cirkelplanet, i vilken tubudsmänniskan sekundligen älskar Gud av allt sitt hjärta, av all sin själ, av all sin kraft och av allt sitt förstånd, och älskar sin nästa som sig själv.

Denna oavbrutna stamgärning är det samma som att *vara* den eviga tubudskärleken, *vara* den eviga tubuds rättfärdigheten, *vara* den eviga tubuds nåden, *vara* den evige tubudsanden, *vara* det eviga tubudsevangeliets, *vara* bergspredikan. Här är göra och vara två oskiljaktiga sidor av samma sak. Saken är det eviga livet. Det högsta göra är det högsta vara, och det högsta vara är det högsta göra. Detta vara är högsta energi, högsta kraftutveckling. Ty det är **all**-kärlekens och **hel**-kärlekens överjordiska och övervärldsliga, heliga och saliga energi.

Och då Stefanus stod inför Stora rådet, så stod just ”det goda trädet” inför Rådet. Och då det sägs om honom, att han var full av tro, så var det just av denna sekundliga stamgärning han var full. Han var full av förstabuds-**all** och andrabuds-**hel** kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande, med ett ord: han var full av förstabuds-allt och andrabuds-helt evangelium i gestalten av stamgärningstro. Och inför Stora rådet utstrålade denna blyxtgärning, så att hans ansikte liknade en ängels ansikte. I Stefaniansiktet ser vi stamgärningens stilla vara och kraftiga göra, djupa vila och höga energi i en sådan förening, som just är det eviga livet.

Trons stamgärning består alltså av första- och andrabudsgärningen. Den senare är inte ett löst bihang till den förra. Andrabudskärleken hör med till stamkärleken. De är två oskiljaktiga sidor i en och samma kärlek. Även om trosmänniskan aldrig kom i tillfälle att visa sin nästa en yttre kärleksgärning, så älskar hon henne dock som sig själv. Hon har henne, ja, alla människor, sekundligen inneslutna i sin andrabudskärlek, även om hon aldrig i sitt liv såg eller träffade någon människa. Och har hon inte det, då har hon ingen andrabudskärlek, och då har hon inte heller någon förstabudskärlek. Stamgärningen finns till endast som tvåsidig, som tubudsgärning. Lag och profeter hänger inte bara på det första utan även på det andra budet, säger Kristus. Och han säger också: det andra är det första likt.

Sålunda sätter Kristus själva den frälsande tron som en gärning, stamgärningen, vilken på födelseväg både gör bergspredikan och *är* själva bergspredikan som gjord. Och det är denna stamtro eller stamgärning, som Gud räknar till rättfärdighet, räknar som fullkomlig gärning, fast den inte är en fullkomlig gärning. På grund av denna stamgärning förlåter Gud alla förra syndagärningar och även all den synd och brist, som livet igenom vidhäfta både stamgärningen och alla de fruktgärningar, som framgår ur den. Här stämmer Pauli rättfärdiggörande tro, som är ”den nya skapelsen i Kristus”, alltså just stamgärningen, fullkomligt överens med Kristi frälsande gärningstro, som är den av Gud skapade stamgärningen i Kristi stamgärning.

Men ett träd har även frukter. Så också det trädet tron. Ur den inre stamgärningen framgår yttre gärningar. De är trons fruktgärningar. Och de är av två slag: förstabudsgärningar och andrabudsgärningar.

Och även fruktgärningarna sätter Kristus som oeftergivligt villkor för frälsning. Det ser vi av bergspredikan. Han talar där inte bara om stamgärningen, som han starkt betonar t.ex. i dessa ord: ”Ni är jordens salt”, ”Ni är världens ljus”, alltså: Ni *är* bergspredikan, som just är

jordens salt och världens ljus; utan han talar också om många fruktgärningar. Och om dem alla, både om stamgärningen och om fruktgärningarna, säger han: ”Var och en som hör dessa mina ord och gör dem, han må liknas vid en förståndig man, som byggde sitt hus på klippan”.

Fruktgärningarna är första- och andrabudsgärningar, sa vi. Gärningar av förra slaget anger han i dessa ord: ”Om ni inte försakar allt det ni äger, så kan ni inte vara mina lärjungar”. Och en sådan förstabudsgärning ålade han den unge mannen, som frågade vad han skulle göra för att få evigt liv. ”Sälj allt det du haver och giv de fattiga och kom och följ mig, och du skall få en skatt i himmelen.” Men merguden var kärare än skatten. — Och dessa gärningar inskräper han även i bergspredikan: ”Ni kan inte tjäna både Gud och Mamon”.

Och gärningar av senare slaget framhåller han t.ex. i dessa ord: Om ni förlåter, så förlåter Gud er; men om ni inte förlåter, så förlåter Gud inte er (Matt 6:14, 15). Och alla andrabudsgärningar sammanfattar han i detta ord: ”Allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det ska ni också göra för dem. Detta är lagen och profeterna.” (Matt 7:12). Och så stor vikt lägger han på dessa gärningar, att han i liknelsen om den yttersta domen låter dem vara avgörande för människans hela evighet: Du har bespiset, klätt, härbärgerat och besökt — kom därför, du välsignade! Men *du* däremot har inte gjort detta — gå därför bort, du förbannade!

Och alla dessa fruktgärningar, både första- och andrabudsgärningarna, är absolut oeftergivliga villkor för frälsning, som vi nyss sett av bergspredikans sista ord, och som vi ser överallt i skriften. Naturligtvis; ty utebliven fruktgärning dödar stamgärningen. Trons fruktgärningar är trons dagliga nyfrälsning, är arbetet med fruktan och bävan på den frälsta själens dagliga frälsning. Uteblir denna nyfrälsning, då går stamfrälsningen upp. Alltså är även grengärningarna rättfärdiggörande, nämligen i den meningen, att de hålla rättfärdiggörelsen vid makt. Stamgärningen kan inte räknas till rättfärdighet, om den inte får bibehålla sin födda övervinnaregestalt i fruktgärningen. Den måste få sätta frukt, om trädet skall få stå. — Och även här stämmer Paulus fullkomligt överens med Kristus. Han säger nämligen så: ”Guds verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar som Gud har förberett för att vi ska vandra i dem.” (Ef 2:10). Där har vi det paulinska trädet, både ”skapelsen i Kristus”: stamgärningen, och ”goda gärningar”: fruktgärningarna. Och märk: till en vandring i de senare ”har Gud förut berett oss”, nämligen just genom den nya skapelsen eller den födda stamgärningen. Och de paulinska fruktgärningarna är inga leksaker. Det låter han de frälsta korintierna veta: ”Det kommer inte an på, om någon är omskuren eller oomskuren, utan därpå att han håller Guds bud.” Just denna budhållning är alltså avgörande för den nya skapelsens eller stamgärningens vara eller inte vara.

Sålunda består trons gärningar enligt Kristus dels i den oavbrutna stamgärningen, dels i fruktgärningarna. Tron är både det medel, genom vilket alla dessa gärningar göras av Gud och människa i förening, och själva dessa gärningar som gjorda. Tron är hela trädet. Stamgärningen är ”Abel”. Fruktgärningarna är Abels offer.

Sålunda står Kristi trosgärningar i den fullaste överensstämmelse med de gärningar, som Sinai lag kräver. Naturligtvis; ty sinailagens evigt oeftergivliga krav är tubuds-kravet; **all**-kärleken till Gud och **hel**-kärleken till nästan. Det kravet efterskänks aldrig. Ty då skulle Gud erkänna en tillvaro *utanför* kärleken som berättigad tillvaro, alltså godkänna självskheten. Men då vore han inte längre Gud.

Sålunda *måste* den frälsande tron vara tubudskravets fullbordan både till stamgärning och till fruktgärningar. Och den tro, som Kristus predikar, är just denna tubudsfullbordan. Ty denna fullbordan står som evigt fullkomnad och evigt fortgående tubudsgärning i Kristi tubudsande, som just därför är försoningsanden. Och tron är den födda försoningsanden. Tron är den födda försoningen med Gud. Tron är den födda, subjektiverade tubudsgärningen vilande i, omsluten av, buren av och överskyld med Kristi fullkomliga tubudsgärning, ända tills där inte mer finns någon synd och brist att överskylda och bortskölja i trons stamgärning och fruktgärningar.

Också ser vi i bergspredikan, hur innerligt angelägen Kristus är att inte sätta den frälsande tron i motsats till sinaikravet, utan i fullaste överensstämmelse med det samma. Ja, detta ända in till lagens minsta bokstav och varenda prick. Skoningslöst och i förfärande allvar kräver han en tro, som inte upplöser och lär andra att upplösa, utan som håller och lär andra att hålla även det ”minsta bud”.

Det står alltså fast, och det *skall hållas fast*, att Kristi frälsande trosgärningar står i fullaste överensstämmelse med de tubudsgärningar, som Sinai lag kräver, och som aldrig i tid eller evighet kan efterskänkas. Ty då störtade himmel och jord och allt vad i dem är i evigt ohjälplig ruin, och Gud själv låge på nedersta bottnen i ruinerna.

Men å andra sidan sätter Kristus tron eller trons gärningar i den allra skarpaste motsats till de gärningar, som lagen kräver, och, märk väl: som människan ger sig in på att fullborda utan försoningens lag-ande, och alltså bara med oavlad och ofödd naturkraft. Dessa laggärningar är antingen kattbjörnens gärningar i eget namn, eller skökans gärningar i Guds namn. Och i båda fallen är de otrons laggärningar. Och av sådana döda, andelösa gärningar, särskilt av det senare slaget, var hela Kanaans land fullt på Kristi tid. Och för dem varnar han lärjungarna oavlåtligen och särskilt i bergspredikan, t.ex. 6:1–18. Sämt lagväsen kallar han fariseernas surdeg, som är skrymteri (Luk 12:1). Och sådana laggörare liknar han vid vitmenade gravar och vid utvändigt rena bägare och fat. Det är ”utvärtes juden”.

Den lag, som Kristus predikar, är visserligen Sinai lag, som han ju starkt betonar i bergspredikan (5:17–19); men, märk väl: inte Sinai lag som blott och bar kravlag, som andelös bokstavslag, utan Sinai lag som evangelium, som Sions lag eller ”Andens lag”, vilken skapar, föder och gör det Sinai lag bara kräver, men aldrig ger. Också hade ju Sinai lag inte till uppgift att frälsa, utan bara att kräva och därmed verka syndkännedom och föra till Kristus, som *är* Sinai lag i personlig gestalt eller är tubudskravet, *fullbordat*, vilket är Sions lag eller evangelium. — Och sålunda är Kristi trosgärningar sjundebergsgärningar, evangeliigärningar, aldrig andrabergsgärningar, andelösa laggärningar. Tron har ingenting att få vid Sinai utom stryk; och ingenting att göra där utom

att packa sig i väg därifrån; hon har ingenting att skaffa med stationsbergen. Nej, hon stiger på avlelse- och födelsevägen upp på det högsta berget, det himmelska berget, i vilket alla de andra gått upp. Och på detta berg står tron som det ”goda trädet”, som den frälsande stamgärningen med sina dagligt nyfrälsande fruktgärningar. Och alla dessa gärningar är så mycket högre än Sinai andelösa laggärningar, som Sions berg är högre än Sinai berg. Ja, oändligt mer skilda från dem än himmel från jord. Och därför sätter Kristus de förra i den skarpaste motsats till de senare.

Och när nu Paulus säger, att ”*människan förklaras rättfärdig genom tro, utan laggärningar*” (Rom 3:28), så menar han inte sjundebergsgärningarna, utan andrabergsgärningarna, alldeles som Kristus. Med andra ord: han menar inte de gärningar, som Sinai lag kräver, och som Sions lag föder, och som aldrig kan efterskänkas; utan han menar de gärningar, som Sinai lag kräver och, märk väl: som människan gör utan lag-anden och alltså bara med oavlad och ofödd naturkraft. Detta skall beaktas. Ty i annat fall kommer Paulus i en oförsonlig motsats till Kristus. Och det är just i en sådan motsats den efterlutherska förfalskarekyrkan ställt honom, varom mer längre fram.

2

Trons gärningar enligt Jakob

”Du tror att Gud är en. Det gör du rätt i. Även de onda andarna tror det, och bävar. Men vill du inte inse, tanklösa människa, att tron utan gärningar är död? Blev inte vår far Abraham erkänd som rättfärdig genom gärningar när han bar fram sin son Isak på altaret? Du ser att hans tro samverkade med hans gärningar, och genom gärningarna blev tron fullbordad. Så uppfylldes Skriften som säger: Abraham trodde Gud, och det tillräknades honom som rättfärdighet, och han kallades Guds vän.

Ni ser alltså att människan erkänns som rättfärdig genom gärningar och inte bara genom tro. Blev inte den prostituerade Rahab på samma sätt erkänd som rättfärdig genom gärningar när hon tog emot sändebuden och släppte ut dem en annan väg? Liksom kroppen utan ande är död, så är tron utan gärningar död.” (Jak 2:19–26).

Abraham frambar sin son Isak på altaret. Därmed gjorde han Gud till sin Gud och ingen mer. Det var alltså en förstabuds-gärning, men en yttre sådan, alltså en fruktgärning. Och genom den blev han rättfärdiggjord.

Men det var inte första gången Abraham gjorde Gud till sin Gud och ingen mer. Och det var inte första gången han blev rättfärdiggjord.

Redan långt före Isakoffret hade Gud slutit förbundet med honom (1 Mos 15). Och det slöts på grundvalen av förstabudstro. Men denna tro var en rent inre förstabudsgärning utan någon yttre provgärning. Det heter bara: ”Abraham trodde på Gud, och det tillräknades honom som rättfärdighet.” Där gjorde han Gud till sin Gud och ingen mer. Där har vi Abrahams stamgärning. Och den räknades honom till rättfärdighet. Det var stamrättfärdiggörelsen på grundvalen av stamtron.

Och denna tro fick sedan genomgå många och svåra prov, både inre

och yttre, i elds- och klo-Kanaan. Men i dem alla förblev hon, i det stora hela, orubblig stamgärning. Och ur dem alla framgick hon som en allt starkare och renare stamgärning i förening med allt starkare och renare fruktgärningar. Och genom varje sådan frukt- eller provgärning blev Abraham ånyo rättfärdiggjord. Det är frukträttfärdiggörelsen genom fruktgärningen, som räddar stamgärningen.

Och Isakoffret är det hårdaste provet. Och på det visar Jakob som exempel på fruktgärning med frukträttfärdiggörelse. Ty märk: han sätter denna gärning i samband med stamgärningen. Han visar nämligen tillbaka på den grundläggande stamtron med den grundläggande stamrättfärdiggörelsen. Ty så säger han: ”Så uppfylldes Skriften som säger: Abraham trodde på Gud, och det tillräknades honom som rättfärdighet”. Detta ord fick alltså sin fullbordan genom Isakoffret. Och vari bestod denna fullbordan? Jo, däri att Isakoffrets fruktgärning för alla tider och evigheter ådagalade, att stamgärningen, som vid förbundets ingående räknades till rättfärdighet, var en äkta stamgärning, då den stod orubbligt förstabudsstånd och utvecklade oövervinnelig förstabudsenergi i detta fruktansvärda, ja, fasansfulla fruktprov på Moria berg.

Tron fullkomnas genom gärningarna, säger Jakob. ”Du tror att Gud är en. Det gör du rätt i. Även de onda andarna tror det, och bävar.” Den tron, att Gud är en, är en rätt tro. Men den är bara den historiska och försanthållande tron. Och den räcker inte till för rättfärdiggörelse. Den måste fullkomnas. Och det sker endast genom gärningar. Den tron, att Gud är en, måste övergå i den tron, som gör Gud till En och ingen mer, och det både genom stamgärning och fruktgärningar. Därmed är den historiska och försanthållande tron fullkomnad.

Tron utan gärningar är död eller till inget gagn, säger han. Naturligtvis; ty den där tron, att Gud är en, är ett skal utan kärna. Men den tron, som gör Gud till En, är kärnan. Kärntron är stamgärningen med sina fruktgärningar. Den tron, att Gud är en, är utan liv; den tron, som gör Gud till En, är liv. Stamgärningen är trons stamliv, fruktgämingarna är trons fruktliv.

Samma sak uttrycker han i denna bild: ”Liksom kroppen utan ande är död, så är tron utan gärningar död.” Alltså: den där tron, att Gud är en, är en livlös kropp, men den där tron, som gör Gud till En, är livet i denna kropp. Ty denna senare tro består i gärningar, nämligen stamgärningen med sina fruktgärningar. Där dessa gärningar inte finns, där finns inte liv. Ty det andliga livet finns i tid och evighet aldrig till i någon annan gestalt än som *tubudsgärning*.

Abraham stod det evigt avgörande provgärningsståndet på Moria berg. Och dit upp måste tron med själve Isak. Och vägen dit går ofta över många förstabudsberg. Moria är det högsta av dem alla. Det är det för-pingstliga Sions berg. På det stod de för-pingstliga jättarna och jättinnorna in i den kvalfullaste död. Längre än till Moria kom de inte i tiden. Ty det berget är *ett* med de 10 dagarnas valplan. Här stod de färdiga att motta den utlovade anden. Och i dödsrikets paradiset fick de den, då den heliga skaran med den uppståndne i spetsen satte sig i rörelse mot det högre paradiset.

De kom inte längre än till Moria, sa vi. Här har vi alltså skillnaden, riksgränsen mellan den för-pingstliga och den efter-pingstliga tron. Den

förra kom inte längre än till valplanet. Därav den mångtusenåriga sucken efter Israels tröst. Men genom den stora troheten mot det lilla sanningsmått, som de ägde, kunde den ruvande lag-anden, hos många av dem, utveckla en ovanligt stark och ren rot-ande, som i mångt och mycket ersatte den utlovade anden, så att deras tro, som i förhållande till riksgränsen bara var en bidande rot-tro, står som mönstertro för alla kommande tider och folk. Också ersattes pingstanden genom underbara ingripanden och personliga uppenbarelser av förbundets ängel, något som ju varje rot-människa, vilken sätter rätt kurs, kursen på Sions berg, än i dag får erfara i svåra eller viktiga lägen och förhållanden, där rot-tron inte räcker till.

”Blev inte den prostituerade Rahab på samma sätt erkänd som rättfärdig genom gärningar när hon tog emot sändebuden och släppte ut dem en annan väg?”

Rahab härbärgerade och räddade sändebuden; och det med fara för eget liv. Det var alltså en äkta andrabudsgärning, men en yttre sådan, alltså en fruktgärning. Och genom den blev hon rättfärdiggjord, säger Jakob.

Där fanns sålunda hos henne en inre första- och andrabudsgärning som stamgärning, ur vilken denna fruktgärning framgick. Och denna sin stamgärning uttryckte hon så: **”Herren er Gud är Gud uppe i himlen och nere på jorden”** (Jos 2:11). Hon hade alltså långt före sändebudens ankomst gjort Gud till sin Gud och ingen mer, och därmed gjort nästan till sin broder. Ty de två gärningarna sitter ihop som elden och värmen. Denna tvåsidiga gärning var hennes stamgärning, stamliv eller stamtro.

Men denna stamgärning måste prövas. Den måste visa sig som fruktgärning. Och provet kom. Sändebuden steg in. Jerikos konung begärde deras utlämnande (v. 3). Men det hade varit deras död. Nu måste andrabudsgärningen fram. Här krävdes kraftutveckling. Och i segerrik andrabudsenergi räddade hon deras liv.

Denna yttre andrabudsgärning räddade den inre andrabudsgärningen och därmed den inre förstabudsgärningen. Hade denna yttre andrabudsgärning uteblivit, då hade den inre andrabudsgärningen dött och dragit den inre förstabudsgärningen med sig i döden. Och därför hade Rahabs andrabudsgärning samma rättfärdiggörande kraft som Abrahams förstabudsgärning. Båda två är frukter. Och frukten rättfärdiggör eller frälser trädet. Där den finns, där får trädet stå. Där den inte finns, där huggs trädet bort. Så frälsa fruktgärningarna den frälsta människan.

Också ser vi, att Jakob tillämpar bilden av den döda kroppen även på Rahabs gärning. Likasom Abrahams tro *utan* förstabudsgärningen på Moria berg hade varit en död tro, så hade Rahabs tro *utan* andrabudsgärningen mot sändebuden varit en död tro.

Gärningstron eller den tro, som består i levande första- och andrabudsgärningar, är den försanthållande trons ande. Ty denna gärningstro är den subjektiverade tubudsanden.*

* Rahabs gärning var från vår synpunkt inte ren. Ty hon ljög, då hon sa till konungens sändebud, att spejarna redan gått, under det att hon gömt dem på taket (v. 4–6). Men lögn och list ansågs hos hedningarna inte som något ont. Det var alltså för

Jakob indrar alltså både första- och andrabuds-fruktgärningarna i rättfärdiggörelsen; och detta i fullkomlig överensstämmelse med Kristus, som sätter alla bergspredikans gärningar som villkor för frälsning.**

Och likasom Kristus bekämpar den ihåliga kattbjörnstron och skökotron, som inte har det eviga livet, tubudslivet, i sig, och som följaktligen inte är det goda trädet, stamgärningen med sina fruktgärningar, så bekämpar även Jakob, särskilt i vår text, den döda tron, som bara tror, *att* Gud är en, *att* han finns till, *att* han skapat och försonat världen o. s. v.

Men Jakob har ordet tro även i betydelse av den tro, som *gör* Gud till En och nästan till broder (1:3, 6; 2:1, 5; 5:15), alldeles som Kristus, som innefattar allt i tron. Och det är denna tro, som han i vår text kallar *gärningar*.

Ty märk: likasom Kristus inte känner till något annat evangelium än bergspredikan, vars gärningar han just därför sätter som det absolut oeftergivliga villkoret för frälsning, så känner inte heller Jakob till något annat evangelium än ”lagen”, frihetens fullkomliga lag, som just är bergspredikan eller ”Andens lag”. Och i fullkomlig överensstämmelse med evangelium som varande denna lag känner Jakob inte till någon annan frälsande tro än vad han kallar den ”**verkliga göraren**” (1:25), tubudsgöraren, alldeles som Kristus.

Och denne ”**Görare**” kommer enligt Jakob till stånd endast på födelseväg (1:18), alldeles som Kristi **Byggare** (Matt 7:24; Joh 3:3–6)*. Jakobs ”verkliga görare” och Kristi ”förståndige byggare” är alldeles samma person. De är den födda, den subjektiverade bergspredikan eller Sions lag.

Denne ”görare” är följaktligen just en ”*verklig*” görare, ty han är *född* görare, han är tubudslagen själv i personlig gestalt; han är den *personliga* stamgärningen och just därför den *sekundliga* stamgärningen, och som sådan står han sekundligt beredd av Gud till ”goda gärningar”. Denne ”verkliga görare” är just vad Jakob i vår text kallar den försanthållande trons ”*ande*”.

Och så äger en fullkomlig överensstämmelse rum mellan Kristus och Jakob i fråga om trons gärningar.

Låt oss stanna nu ett ögonblick inför rättfärdiggörelsen genom andrabudsgärningen.

”*Allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det ska ni också göra för dem. Detta är lagen och profeterna.*” (Matt 7:12).

”*Detta är lagen och profeterna.*” Så stor vikt lägger Kristus på andrabudsgärningen. Och ”lagen och profeterna” är på nytestamentlig grund evangelium. Sålunda är andrabudsgärningen evangelium, det födda, subjektiverade andrabudsevangeliet.

Och hade andrabudsgärningen fått vara vad den är, det rättfärdiggörande andrabudsevangeliet, då hade det sett annorlunda ut i

Rahab en omedveten synd, som bortsköljdes från hennes ande genom den ruvande laganden, den förpingstlige försoningsanden.

** Men lägg märke till, att Jakob har ordet rättfärdiggöra endast i betydelse av frukträttfärdiggörelsen. Härom mer längre fram.

* Vad vi förut kallat »byggmästare», kallar vi nu för korthetens skull »byggare».

kristenheten, än vad det nu gör. Det är just den uteblivna andrabudsgärningen, som dragit över mänskligheten den gräsliga förbannelse, som nu rasar i alla länder, och *i synnerhet i de kristna länderna*.

”Den som har två livklädnader skall dela med sig åt den som ingen har, och den som har mat skall göra på samma sätt.” (Luk. 3:11). Enligt kärlekens lag, som är högsta lag, har min nödlidande nästa äganderätt till allt det jag äger ända in till livklädnaden n:r 1 och brödet n:r 1. Det är, ända in till min egen nödtorft. Livklädnaden n:r 2 och brödet n:r 2 tillhör min nakne och hungrige broder.

Och denna livklädnad n:r 2 och detta bröd n:r 2 representera många millioner kronor, som under århundradenas lopp stulits från de fattiga i vårt land. Här finns mångtusen rika, som lever flott på de fattigas ”livklädnad och bröd”. Många har ätit och druckit sig feta på de hungrigas andel i jordens goda. Många rockar och kjolar i garderoberna är stulna från de nakna. Många hus och palats är byggda för de huslösas penningar. Tusentals bord är dukade med rätter, som rövats från de svältande o. s. v. Tjuvsamhället är fullpackat av rov och vimlar av rövareslödder, som till och med skryter över sina hjärtlösa bragder.

Och denna himmelsskriande stöld har fått fortgå släkte efter släkte under den lutherska förfalskarekyrkans lärohägn. Hon har varit och är ännu övermåttan ivrig och kvick att alltid och överallt peta bort, ja, bannlysa andrabudsgärningen ur evangelium och ur rättfärdiggörelsen, och därmed berövat denna gärning sin rättfärdiggörande livsnerv och förpliktelse.

Men nu är vedergällningens dag inne. De föraktade och förtrampade, bestulna och bortvräktade skarorna samla sig kring de röda fanorna. Och de kommer att just i sataniskt andrabudslös ande möta just den sataniskt andrabudslöse ande, som tiderna igenom förtryckt och bestulit dem. Högerdjuret har skapat och retat på sig vänsterdjuret. Och det senare kommer att ta andrabudshämnd på Herrens hämnadedag. Den dagens andesol skall bränna djurmänniskorna med eld och stark hetta (Upp 16:8, 9). Och den elden brinner redan nu överallt i vårt land. Den elden är den ömsesidiga förbannelsen, som följer den ömsesidigt uteblivna andrabudsgärningen. De stulna millionerna kommer att på ett eller annat sätt tas ut och det intill sista skärven, även om det måste ske under strömmar av blod. Bajonetterna, på vilka tjuvdjuret stöder sig, visar sig alltmera opålitliga.

Men som det i vårt land finns inte bara en luthersk förfalskarekyrka utan även en äkta luthersk kyrka, så finns här inte bara ett tjuvsamhälle över vars ägodelar och barn Guds förbannelse vilar, utan även ett andrabudssamhälle där invånarnas *flere* eller *färre* ägodelar liksom deras barn är helgade genom andrabudsgärningens rättfärdiggörelse. Och nu får dessa oskyldiga lida med de skyldiga. Men denna så kallade ”orättvisa” blir förvandlad i den härligaste rättvisa. Ty dessa andrabuds rättfärdigas lidande är ett födslökval som sammanhänger med det allmänna världsfödslökval, vilket framföder den tusenåriga världsrättvisan i vilken både rik och fattig både *gör* och *får* sin fulla andrabuds rätt.

Men, men, ni Herrens heliga, akta er för skökans andrabudslösa evangelium, andrabudslösa tro och andrabudslösa rättfärdiggörelse,

som i mångtusen hjärtan banat och banar väg för denna himmelskriande andrabudslöshet hos både rik och fattig, och för denna fasansfulla andrabudsförbannelse som nu söndersliter och uppfräter vårt folk. Och ännu är det bara den *uppgående* vredessolen på vredens dag — vad skall inte då middagssolen bli! Herre, Herre, vår Gud!

3

Trons gärningar enligt Paulus

”Det har ingen betydelse om man är omskuren eller oomskuren, det viktiga är att vara en ny skapelse.” (Gal 6:15)

”I Kristus Jesus beror det inte på om vi är omskurna eller oomskurna, utan om vi har en tro som är verksam i kärlek.” (Gal 5: 6)

”Det har ingen betydelse om man är omskuren eller oomskuren. Vad som betyder något är att man håller Guds bud.” (1 Kor 7:19)

”Vi hävdar nämligen att människan förklaras rättfärdig genom tro, utan laggärningar.” (Rom 3:28)

I det föregående har vi sett, att den frälsande tron enligt Kristus är den ”förståndige **Byggaren**” vilken på födelseväg framkommer ur bergspredikan som säden, och vilken därför just i gestalten av en Guds skapelse både gör bergspredikan och är själva bergspredikan som gjord, och därmed står sekundligen beredd till bergspredikans fruktgärningar.

Och vi har även sett, att den frälsande tron enligt Jakob är den ”verkliga **Göraren**” vilken på födelseväg framkommer ur den ”fullkomliga lagen” som säden, och vilken därför just i gestalten av en Guds skapelse både gör den fullkomliga lagen och är själva denna lag som gjord, och därmed står sekundligen beredd till den fullkomliga lagens fruktgärningar.

Och därjämte har vi sett, att Gud av idel barmhärtighet räknar denna tro till rättfärdighet eller räknar denne Byggare för en fullkomlig byggare, fast han aldrig en sekund gör bergspredikan i syndfri fullkomlighet, och räknar denne Görare för en fullkomlig görare, fast han aldrig en sekund gör den fullkomliga lagen i syndfri fullkomlighet.

Och månne Paulus har någon annan frälsande tro än Kristus och Jakob? Ja, har han det, då be vi Gud bevara oss för Paulus. Men han har inte någon annan. Även Pauli tro framkommer på avlelse- och födelseväg. Han känner ingen annan frälsningsväg än denna, som vi sett i vårt 6:e kapitel. Men han kallar den oftast rättfärdiggörelse. Ty han vill sätta frälsningen genom evangelium eller ”Andens lag” i den skarpaste motsats till den falska frälsningen genom Sinai lag (Apg 13:38, 39), i vilket andelösa frälsningsväsen han själv varit fången ända intill dödligt hat mot evangelium och dess bekännare; varemot de andra apostlarna begagna ordet nyfödelse, därmed sättande frälsningen i den skarpaste motsats till ”födelsen av kött” och det gamla väsendet genom den.

Och som Pauli tro framkommer på födelse- eller rättfärdiggörelseväg, så växer den också upp ur precis samma säd som Kristi och Jakobs tro, nämligen ur det paulinska lagevangeliet eller ”Andens lag”, som just är det samma som Kristi bergspredikan och som Jakobs ”fullkomliga lag”.

Och denna Pauli pånyttfödande och födda tro är inte ett bud- och

gärningslöst missfoster, utan hon är precis samma bud- och gärningsfulla barn som Kristi och Jakobs tro. Det visar de namn, som han ger detta barn. I vårt första textord kallar han det för **Nyskapelsen**, som är det samma som **Nymänniskan**, ”*som är skapad till likhet med Gud i sann rättfärdighet och helighet.*” (Ef 4:24). Och i det andra kallar han det för **Verkaren** genom kärlek och i det tredje för **Budhållaren**. Kärt barn han många namn. Och Paulus sparar inte på sådana. Vi har påvisat 20 i vårt 6:e kapitel. Och alla ger de oss den fullaste försäkran och visshet därom, att det är ett verkligt och välskapat barn och inte något missfoster. Härpå lägger han den största vikt. Naturligtvis; ty Gud skall kunna ”räkna det för ett barn”. Och då måste det ju finnas till och vara ett verkligt barn. Annars blir det ingen räkning av.

Sålunda: Vad Kristus kallar den ”förståndige **Byggaren**”, och vad Jakob kallar den ”verklige **Göraren**”, det kallar Paulus, bland annat, **Verkaren** genom kärlek. Och kärleken är tubuds-kärleken. Någon annan kärlek finns varken i himmel eller på jord.

Och på tron som varande just denne *verkare* lägger Paulus hela vikten, likasom Kristus på tron som *byggaren* och Jakob på tron som *göraren*. Ty så säger han ju: ”allt beror på om han har en tro, som är verksam genom kärlek”. Det är alldeles det samma som Kristus uttrycker ungefär så: allt beror på om han har en tro, som ”gör dessa mina ord”, ty annars faller huset omkull; och alldeles det samma som Jakob uttrycker ungefär så: ”allt beror på om han har en tro som är göraren, ty tron utan gärningar är död”. Man kunde nästan tro, att Paulus nyss hade läst slutorden i bergspredikan och Jakobs 2:a kapitel, då han nedskrev detta ord om verkaren. — Och här skramlar ju Paulus med samma tomma skal som Jakob. Jakobs skal är detta: ”tron utan gärningar är död.” Och Pauli skal är detta: ”det betyder inget om någon är omskuren eller oomskuren.” Och med det skalet skrämmer han galaterna, alldeles som Jakob skrämmer sina läsare med sitt skal och alldeles som Kristus skrämmer sina åhörare med sitt skal, vilket är den oförståndige byggaren, ”som hör dessa mina ord och inte gör efter dem”, och vars hus föll omkull.

Pauli skaltro är Jakobs och Kristi skaltro. Ty en omskuren eller oomskuren, som inte är tubudsverkaren genom tubudskärleken, han har i bästa fall bara den tron, att Gud är en. Och den tron betyder inget för Paulus, utan den måste, likasom Jakobs och Kristi skaltro, fullkomnas genom gärningar eller genom tubudsverket, d.v.s. hon måste övergå i den tron, som *gör* Gud till En och ingen mer och *gör* nästan till broder. På denna senare tro beror allt, säger han. Och alltså känner han inte till någon annan frälsande tro än denna. Och sålunda är tron enligt Paulus, likasom enligt Kristus och Jakob, inte rättfärdiggörande, inte frälsande, förrän hon verkar tubudsverket genom tubudskärleken eller är den sekundliga nyskapelsen i Kristus, den sekundliga stamgärningen i Kristi stamgärning. Ja, hon frälser inte en sekund *förr*, än hon är den födde eller åtminstone avlade tubudsverkaren. Så länge hon inte är den, så är hon bara det skramlande skalet. Verkaren är kärnan eller den försanthållande trons ande. Så väl stämma Kristus, Jakob och Paulus överens. Och kära du! — *låt* dem det.

Och vad Kristus kallar den förståndige byggaren, och vad Jakob kallar den verklige göraren, det kallar Paulus även budhållaren. Och på

den lägger han hela vikten, likasom Kristus på byggaren och Jakob på göraren. Ty så säger han ju: ”Det har ingen betydelse om man är omskuren eller oomskuren. Vad som betyder något är att man håller Guds bud.” Det är alldeles det samma som Kristus uttrycker ungefär så: Det kommer inte an på om någon hör bergspredikan, utan därpå att han *gör* bergspredikan, ty annars faller huset omkull; och alldeles det samma som Jakob uttrycker ungefär så: Det kommer inte an på om någon är ordets eller den fullkomliga lagens hörare, utan därpå att han är ordets görare, ty tron utan gärningar är till inget gagn. Sålunda är Pauli tanke precis på pricken Kristi och Jakobs tanke, bara uttryckt med andra ord.

Även här rycker Paulus fram med skalet. Och här skrämmer han korinterna med det, liksom han också skrämmer kolosserna med det samma (3:9–11). Naturligtvis; ty en omskuren eller oomskuren, som inte är tubudshållare, han har i bästa fall bara den tron, att Gud är en. Och den tron betyder inget för Paulus, utan den måste, likasom Kristi och Jakobs skaltro fullkomnas genom gärningar eller genom tubudshållning, d.v.s. hon måste övergå i den tron, som *gör* Gud till En och ingen mer, och *gör* nästan till broder. På denna senare tro kommer det an, säger han. Och alltså känner han inte till någon annan frälsande tro än denna. Och sålunda är tron enligt Paulus likasom enligt Kristus och Jakob, inte rättfärdiggörande, inte frälsande, förrän hon håller de tu buden eller *är* den sekundliga rättfärdighetsskapelsen i Kristus eller *är* Guds rättfärdighet i Kristus eller *är* den sekundliga stamgärningen i Kristi stamgärning. Ja, hon frälser inte en sekund *förr*, än hon är den födde eller åtminstone avlade tubudshållaren. Så länge hon inte är den, så är hon bara det skramlande skalet. Budhållaren är kärnan eller den försanthållande trons ande. Så väl stämma Kristus, Jakob och Paulus överens. Och, kära du! — *låt* dem det.

Sålunda är Kristi byggare och Jakobs görare och Pauli nymänniska, verkare och budhållare en och samma person, en och samma tro, framkommen på en och samma födelseväg och ur en och samma säd.

Och denna nymänniska, verkare eller budhållare är den enda frälsande tro, som Paulus känner och erkänner, som vi tydligt ser av hans ord.

Men nu är frälsningen tvåfaldig, nämligen dels den grundläggande stamfrälsningen genom och på grund av stamtron, som är stamgärningen, dels den dagliga ny- eller fruktfrälsningen genom fruktgärningar; eller: frälsningen är dels stamrättfärdiggörelsen, dels frukträttfärdiggörelsen.

Och hur mycket av denna frälsning inlägger Paulus i den tro, som han framställer i de tre första textorden, och varom vi nu talat? Jo, *hela* frälsningen, både stamfrälsningen och fruktfrälsningen, alldeles som Kristus i byggaren och Jakob i göraren.

Ty vi minnas, att Kristus med byggaren menar inte bara trädet, utan trädet bärande frukt, alltså både trons stamgärning och trons fruktgärningar, vilket ju tydligt framgår av bergspredikans slutord, som oeftergivligt förpliktar till bergspredikans *alla* gärningar eller till att både vara trädet och att bära frukt.

Och vi minns även, att Jakob med göraren menar samma sak, vilket

ju tydligt framgår av Abrahams och Rahabs exempel.

Och så menar Paulus med nymänniskan både trons stamgärning och fruktgärningar, både trädskapelsen och fruktskapelsen. Ty han talar ju om en människa, som ”är i Kristus”. Och en sådan måste bära frukt, annars faller hon ut ur Kristus, trädet huggs bort.

Och likaledes menar han med verkaren eller budhållaren både trons stamgärning och fruktgärningar, av skäl som nyss nämndes.

Och sålunda inlägger Paulus i nymänniskan, verkaren eller budhållaren *hela* den personliga frälsningen, både stamfrälsningen genom och på grund av stamtron och den dagliga fruktfrälsningen genom frukttron, alldeles som Kristus i byggaren och Jakob i göraren. Och därmed har han givit fruktgärningarna precis samma frälsande betydelse, som Kristus och Jakob givit dem. Allt beror på en tro, som är verksam genom kärlek, verksam både genom stamkärleken och fruktkärleken. Saknas den senare, då är trädet även enligt Paulus hemfallet till borthuggning. Allt kommer an på att hålla Guds bud, både genom stamgärning och fruktgärningar. Saknas de senare, då tillgripes yxan även enligt Paulus.

Och sålunda sätter Paulus den frälsande tron inte emot, inte *emot* Sinailagens krav. Utan likasom Kristus och Jakob sätter även Paulus tron i fullkomlig överensstämmelse med Sinailagens *evigt, evigt* oeftergivliga krav på en tubudsmänniska till både stamgärning och fruktgärningar, *evigt* oeftergivliga krav på tubudsverket i tubudskärleken, både som stamverk och fruktverk, *evigt* oeftergivliga krav på tubudshållning, både som stambudshållning och fruktbudshållning. — Pauli tro är, enligt hans *egna ord*, just lagkravets fullbordan ”*i oss som inte lever efter köttet utan efter Anden.*” (Rom 8:4), ty hon är den födda andelagen, i vilken Sinaikravet är fullbordat, hon är invärtes-Kristus (Kol 3:11) som är Sinai lag i personlig gestalt. Pauli frälsande tro är alltså **Lagfullbordaren** till både stamgärning och fruktgärningar.

Vi har nu sett, hur mycket Paulus inlägger i den tro, som han framställer i de tre första textorden, nämligen hela frälsningen: både stamfrälsningen genom stamgärningen och fruktfrälsningen eller den dagliga nyfrälsningen genom fruktgärningarna.

Men hur mycket inlägger han då i den tro, som han framställer i vårt fjärde textord, vilket lyder så: ”Vi håller före, att människan görs rättfärdig genom tro, utan laggärningar”? Jo, däri inlägger han bara *stamfrälsningen*. I denna tro innesluter han bara själva *barnet, inte* barnets fruktgärningar. Och även här följer han troget Kristi föredöme.

Ty vi minns ju, att Kristus skiljer mellan stamgärningen och fruktgärningarna, eller mellan byggaren som *bara född* och hans fruktgärningar, eller mellan barnet och barnets fruktverk. Och på själva barnet, som är stamgärningen eller är bergspredikan i gestalten av ett barn, lägger han huvudvikten. Det ser vi av det högtidliga och fruktansvärt allvarliga ordet om nyfödelsen, utan vilken ingen kan se eller komma in i Guds rike, och utan vilken det alltså inte *kan* finnas några pingst-fruktgärningar. — Sålunda lägger Kristus stamfrälsningen just i nyfödelsen. Och Petrus och Johannes har bibehållit just samma ord som uttryck för samma frälsning. De använda aldrig ordet

rättfärdiggörelse. Likaså Jakob. Även han betecknar stamfrälsningen med ordet födas. Och han har även ordet rättfärdiggöras, men aldrig i betydelse av stamfrälsning, utan endast i betydelse av fruktfrälsning, som ju Abrahams och Rahabs rättfärdiggörelse genom fruktgärningar visar. Och även Paulus betecknar stamfrälsningen några gånger med ordet födelse, som vi sett. Men han har ordet rättfärdiggörelse som stående uttryck för stamfrälsningen, av skäl som vi nyss nämnt.

Sålunda lägger Kristus, Petrus, Johannes och Jakob stamfrälsningen i själva *barnet* eller i den tro, genom vilken Gud både skapar och framföder barnet, och som *är* själva barnet. Så även Paulus. Hans rättfärdiggörande eller stamfrälsande tro är nymänniskan, verkaren, budhållaren eller lagfullbordaren, betraktad endast som *barnet*. Därmed står Paulus på samma linje som Kristus och alla de andra apostlarna. Alla står troget på ”profeternas grund”. Alla står på det ”stora förbundsordet”. För dem alla är tron *förbunds barnet* med Guds lagar i hjärta och sinnen och med Guds icke-ihågkommande av synden över sig. För dem alla står det evigt orubbligt, att ”detta” och ingenting annat ”*är*”, *är*, *är* ”det nya förbundet”.

Och att tänka om Paulus, att han skulle ha dragit upp en splitter ny stamfrälsningslinje utanför avlelse- och födelselinjen och schackrat världen omkring med en tro, som inte står på profeternas, Kristi och de andra apostlarnas grund, och som inte är lagläggningens och lagskrivningens förbundsmässiga nyskapelse, och som alltså faller helt och hållet utanför det nya förbundet, vilket är idel skapelse — det är fullt tänkt om Paulus. Så tänkte inte Luther, för vilken den rättfärdiggörande tron var ”ett annat, nytt och rent hjärta”, som just är förbunds barnet. Men så tänker den efterlutherska förfalskarekyrkan om Paulus, hon som kallar sig luthersk, men inte *är* luthersk, då hon förkastar Luthers rättfärdiggörande tro.

Nej, Pauli rättfärdiggörande tro är den tro, *genom vilken* Gud gör människan rättfärdig från orättfärdig eller gör henne till **förbunds barnet** med Guds lagar i hjärta och sinnen eller gör henne till det goda trädet, som står berett att bära frukt; och *på grund av vilken tro* han räknar, håller, förklarar eller dömer henne rättfärdig.

Korteligen: Pauli rättfärdiggörande eller stamfrälsande tro är den tro, genom vilken Gud både **gör** människan rättfärdig och gör henne **rättfärdig**, både *föder* henne rättfärdig och *dömer* henne rättfärdig, som vi sett förut. Det är den paulinska rättfärdiggörelsens dubbelverk, som innefattar både skapelsehandlingen och förlåtelsehandlingen eller ”rättfärdigandet”, både verket i handling och verket i ord.

Alltså, då Paulus säger: ”Vi hävdar nämligen att människan förklaras rättfärdig genom tro, utan laggärningar.”, så inlägger han i ordet tro endast själva barnet eller stamgärningen.

Men vad menar han då med dessa ”laggärningar”, som han skoningslöst bortstöter från rättfärdiggörelsen? Ja, med dem kan han inte mena stamgärningen, som består i att tron sekundligen gör Gud till sin Gud och ingen mer, och sekundligen gör nästan till broder, och som är själva stamtronen eller barnet. Ty då satte han ju tron i motsats till tron, så att tron skulle bortstöta eller utesluta tron vilket är omöjligt. Inte heller kan han mena trons fruktgärningar eller ”goda gärningar”, ty

sådana *har* ju inte den bara födde. De finns inte till i rättfärdiggörelsens stund. Ty i samma ögonblick som budhållaren blir till genom avlelsen, sker rot-rättfärdiggörelsen, som alltså inte kan ha något att skaffa eller inte skaffa med gärningar som inte finns till. Genom avlelsen eller rot-rättfärdiggörelsen står budhållaren bara ”av Gud beredd till goda gärningar”, som är den förpingstliga sinnesändringens fruktgärningar, och som har till uppgift att dagligen frälsa rot-frälsningen.

Och i samma ögonblick som budhållaren blir till genom födelsen sker pingst-rättfärdiggörelsen, som alltså inte kan vara emot pingstfruktgärningarna, då sådana inte finns hos den nyfödde. Genom födelsen eller rättfärdiggörelsen står budhållaren bara ”av Gud beredd till goda gärningar”, vilka alltså likasom de förpingstliga fruktgärningarna faller helt och hållet utanför rättfärdiggörelsen och har till uppgift att dagligen frälsa stamfrälsningen.

Sålunda: då Paulus säger: ”Vi hävdar nämligen att människan förklaras rättfärdig genom tro, utan laggärningar.”, sätter han inte tron i något fientligt förhållande till fruktgärningar, lika litet som Kristus och de andra apostlarna sätter barnet i ett fientligt förhållande till barnets gärningar, *då sådana alls inte finns till* varken hos den avlade eller nyfödde budhållaren. — I rättfärdiggörelsen tar Gud hänsyn till endast vad som finns och inte till vad som inte finns. Och det enda, som finns, är endast det han själv frambragt: barnet eller stamtron. Och det är detta han gör *rättfärdigt* eller rättfärdigar. — Och skulle människan t.ex. då hon står på valplanet göra sina gärningar till frälsningsgrund, då är de inte *fruktgärningar*, utan *skökogärningar*, som störtar henne tillbaka i fruktansvärd skräckveckoeld, där alla dessa gärningar måste flyta bort som slagg eller bli hennes eviga undergång. — Och om pingstmänniskan gör sina gärningar till frälsningsgrund, då är de inte *fruktgärningar*, utan *skökogärningar*, som river upp hennes rättfärdiggörelse och störtar henne tillbaka i fruktansvärd straffskola med fara att helt och hållet till både ande, själ och kropp flyta ned som slagg i den evigt brinnande slaggsjön. Så allvarlig är rättfärdiggörelsens nåd. Ty både stamgärningen och fruktgärningarna är livsnåd, som är det finaste och finkänsligaste element i himmel och på jord, ty de är Kristus, kommen till gestalt i människan. Och denna *subjektiverade* Kristusgestalt finns till endast så länge Kristus är den sant *objektiverade*, d.v.s. endast så länge han tas förstabudsmässigt, som frälsaren *allena utan* självfrälseri, som Guds fyrsidiga förstabuds-allt *allena utan* något biträdande själv-allt, som Guds tusenfaldiga andrabuds-helhet *allena utan* någon biträdande själv-helhet. Och därför kastas människan ideligen tillbaka i straffskoleperioder, ända tills hon lärt sig att stå stamgärningens sekundliga nådastånd inne i Kristi sekundliga stamgärning och att stå fruktgärningarnas dagliga nådastånd inne i Kristi dagliga fruktgärningar.

Sålunda menar Paulus med ”laggärningar” varken stamgärningen, som är själva tron, ej heller fruktgärningarna, som inte finns till i rättfärdiggörelsens stund.

Också kan han ju inte sätta tron i motsats till de evigt oeftergivliga gärningar, som Sinai lag kräver och som Sions lag skapar och som just är tron till både stamgärning och fruktgärningar. Ty då skulle tron stå utanför den förbundsmässiga lagläggningen och lagskrivningen och alltså vara laglös. Och då skulle Gud i rättfärdiggörelsen godkänna en

tillvaro utanför tubudskärleken, utanför tubuds rättfärdigheten, utanför tubuds nåden, utanför tubuds anden, utanför tubudsevangeliets, alltså godkänna själviskheten.

Men vad menar han då med dessa gärningar, som han bannlyser ur den rättfärdiggörande tron? Jo, vi snuddade nyss vid det ena slaget av dem. De är precis samma gärningar, som Kristus och Jakob lika skoningslöst bannlysa, nämligen kattbjörngärningarna i eget namn och skökogärningarna ”i Guds namn”. Ty de förra eller världsmänniskans gärningar enligt samvetslagen och enligt Sinai lag och skökogärningarna enligt samma lagar står *utanför* avlelsen och födelsen, och är alltså ”egna gärningar” eller ”egen rättfärdighet”, som hos skökan är egenrättfärdighet. De är alltså gärningar, i vilka Gud inte får vara med, och som alltså inte har sitt ursprung i Gud eller skapelsebestånd i honom. Det är *dessa* gärningar, som Paulus för liv och död håller fjärran från rättfärdiggörelsen. Naturligtvis, *naturligtvis* ; ty skulle människan kunna rättfärdiggöras genom dem, då vore ju Kristus *alldeles* överflödig, och Sinai lag vore frälsaren allena; vilket ju vände upp och ned på hela Guds frälsningsplan. Därav den paulinska glöden och skärpan beträffande rättfärdiggörelse genom *tro* , ” *utan laggärningar* ”.

Men här sätter den efterlutherska förfalskarekyrkan Paulus i en oförsonlig motsats och motsägelse mot Kristus och alla apostlarna. Ty när Paulus säger: människan görs rättfärdig genom tro, utan laggärningar, då påstår hon, att han med dessa gärningar menar ”lagens gärningar” eller de gärningar som Sinai lag kräver och Sions lag skapar, och att han sålunda sätter tron i den skarpaste motsats till de tu budens både stamgärning och fruktgärningar, och att sålunda Pauli allena rättfärdiggörande tro är alldeles *laglös* , *budlös* och *gärningslös* , eller är, som hon säger, ”ett blott och bart instrument”, ett mellanting mellan lag och icke-lag och alltså inte hörande till någondera. Denna tro står alltså helt och hållet utanför den förbundsmässiga lagläggningen och lagskrivningen och därmed helt och hållet utanför det nya förbundet, men sägs dock vara nytestamentligt frälsande.

Just här ligger själva källan till hennes fanatiska raseri mot allt vad lagens gärningar heter, både Sinai och Sions. Ty hon skall för liv och död hålla tron laglös och gärningslös, annars är den inte frälsande, säger hon. Och detta falska nit för en rättfärdiggörande tro, som står *utanför* lagläggningen och lagskrivningen, vilka just är den allena frälsande förbundstron, och detta rasande krig mot denna lagläggning och lagskrivning, som för ingen del får vara vad de är: den enda nytestamentliga frälsning, som skriften känner — detta har under tidernas lopp tillfogat vårt folk ett genomsyrande fördärv av laglöshet och gärningslöshet.

Hon låter alltså Gud i rättfärdiggörelsen godkänna en tillvaro utanför kärleken, utanför livsrättfärdigheten, utanför livsnåden, utanför Kristi ande, utanför tubudsevangeliets, utanför bergspredikan, utanför ”Andens lag”, utanför det petrinska och johanneiska budet, utanför Jakobs fullkomliga lag. Hon låter alltså Gud rättfärdiga själva själviskheten! Och vad är den efterlutherska förfalskareandligheten, i *stort sett* , om inte en i grunden obruten och rättfärdigad själviskhet, som

just är den i Rom. 7:e sig slingrande ormen med lammhorn! Vilket ohyggligt själafördärv släkte efter släkte! Vilka skador har inte denna frälsta och kristnade själviskhet tillfogat Guds rike och gör det ännu! Och vilken förblindande och förvirrande sammankoppling av Lammet och vilddjuret. Ja, ända därhän att varje kyrkoförsamling i vårt land blivit högtidligen från predikstolen kallad ”denna kristliga församling”!

Den efterlutherska förfalskarekyrkan håller den rättfärdiggörande tron *strängt* utanför födelsen. Den får på inget vis tillhöra den nya skapelsen. Den har alltså inget ursprung i evangelii, i bergspredikans eller den fullkomliga lagens säd och framkommer inte på Kristi och apostlarnas födelseväg och är alltså inte Kristi och apostlarnas allena frälsande barn; utan är ett *missfoster*, som den efterlutherska skökan fött och alltjämt föder i äktenskapet med kattbjörnen, och som hon i århundraden prackat på vårt folk. Ej underligt då, om detta folk börjar visa sig vara ett riktigt missfoster.

Sålunda består trons gärningar enligt Paulus, likasom enligt Kristus och Jakob, dels i den pånyttfödande eller rättfärdiggörande tron själv som den stamgärning, vilken sekundligen gör Gud till sin Gud och ingen mer, och sekundligen gör nästan till broder, dels i trons rättfärdiggörande fruktgärningar.

På dessa senare lägger han samma nyfrälsande vikt som Kristus och Jakob. Det har vi sett t.ex. av detta ord: allt beror på en tro, som är verksam genom kärlek, nämligen verksam inte bara genom stamkärlek utan även genom fruktkärlek.

Och detta fruktverk inskräper han eftertryckligt även i detta ord: ”Arbeta med fruktan och bävan på er frälsning, för det är Gud som verkar i er, både vilja och gärning,” (Fil 2:12, 13).

Filipperna var så grundligt frälsta, att de var Pauli ”glädje och krona” (4:1). Och dock ålägger han dem ett arbete på deras *frälsning* med fruktan och bävan. Det är just vad Jakob kallar rättfärdiggörelse genom gärningar.

Men i detta arbete skall Gud vara med, annars blir det inte ett nyfrälsande, utan ett frälsningsupprivande arbete. Han verkar inne i den stamfrälsta människan både fruktviljan och fruktgärningen. Men hon måste vilja den vilja, som han vill i henne, och göra den gärning, som han gör i henne. Och det med fruktan och bävan. Ty uteblir de tubudsgärningar, för vilka hon genom tubudsstamgärningen står av Gud beredd, då dör stamgärningen.

Och detta arbete på den frälsta själens dagliga nyfrälsning skall fortgå, vare sig det känns ”ljuvt eller lett”, både i godan och ondan dag, både då allting dryper av Sions olja och då allting är torrt, torrt, torrt. Just så visar sig tron vara en *skapelse* och inte en känslobubbla, som strax krossas mot provets stöttestensvilja.

Detta arbete på den frälsta själens dagliga frukt- eller provfrälsning kräver oavslätlig aktsamhet, vaksamhet och flit och blir så småningom de heligas saliga helgelsehantverk. Dessa heliga budhållare- och verkarejättar i kärleken står oavslätligen spejande efter att göra gott, rätt och sant och efter att få genomgå prov, prov. Ja, prov in i döden för den käre frälsarens Jesu Kristi skull, som älskat dem in i döden, och som sekundligen bär dem i sin överjordiska och övervärldsliga stamkärlek.

En sådan var Paulus. Vid livets afton kunde han säga: *"Jag har kämpat den goda kampen, jag har full bordat loppet, jag har bevarat tron"* (2 Tim 4:7).

Vid sidan av detta Pauli ord till filipperna sätter vi ett ord av Petrus till emottagarna av den för alla lika dyrbara tron. Det är det petrinska trosordet och lyder så:

"Hans gudomliga makt har skänkt oss allt vi behöver för liv och gudsfruktan... Gör därför allt ni kan för att i er tro visa dygd, i dygden insikt, i insikten självbehärskning, i självbehärskningen uthållighet, i uthålligheten gudsfruktan, i gudsfruktan syskonkärlek och i syskonkärleken kärlek till alla människor." (2 Petr 1:3–7).

Här ser vi, hur mycket Petrus inlägger i tron, nämligen de 7 heliga trostingen. Och de är allihop, hela Sinai tubudslag i gestalten av Sions födda tubudslag eller det födda petrinska "budet", som är evangelium. Han inlägger sålunda allt i tron, likasom Kristus och de andra apostlarna.

Allt detta är "skänkt" i gestalten av den dyrbara stamtron, som gör Gud till sin Gud och ingen mer, och gör nästan till broder, och som alltså innefattar stamdygden, stamförståndigheten, stamåterhållsamheten, stamtålamodet, stamgudaktigheten, stambrödrakärleken och den allmänneliga stamkärleken. Detta är det Petrinska barnet.

Och märk nu hans tankegång: "gör därför **allt ni kan** (i grundtexten: spudän pasan), för att i er tro visa dessa 7 ting. Gör ni det, då är ni inte utan *frukt* (v. 8). Men gör ni det icke, då har ni glömt reningen, stamreningen från de forna synderna (v. 9), och alltså har stamrättfärdiggörelsen gått upp. — Men om ni använder all *flit* att visa dessa 7 ting, då gör ni er kallelse och utkorelse fast så att ni inte någonsin faller (v. 10). På det sättet frälser ni er stamfrälsning."

Detta är den petrinska fruktfrälsningen. Petri "all-flit" och Pauli arbete "med fruktan och bävan" är samma sak.

Det finns endast en flit på jorden: den sekundliga **stam-fliten**: att stå sekundligt stamgärningsstånd i Kristi sekundliga stamgärning, och den dagliga **frukt-fliten**: att stå dagligt fruktgärningsstånd i Kristi dagliga fruktgärningar.

Det finns endast en flit på jorden: **all-fliten**, som är fliten i all flit. Utan denna all-flit är all flit bara den flitiges nedgrävande av sig själv i mullen.

4

Trons gärningar enligt Luther

"Tro är ej den mänskliga inbillning och dröm, som somliga anser för tro... När de hör evangelium, så faller de till, och gör sig av egna krafter i hjärtat en tanke, som säger: Jag tror. Det håller de då för en rätt tro. Men så som det är en mänsklig dikt och tanke, som hjärtats grund aldrig erfar, så gör han också intet, och ingen bättring följer därpå." (Ur förordet till Romarebrevet).

"Den kristna tron är ingen overksam egenskap... Nej, Kristus är i själva tron... Tron gör oss alltså rättfärdiga, emedan hon omfattar och besitter denna skatt, nämligen Kristus, och har den närvarande hos

sig... Kristus gestaltar och med sitt innehåll uppfyller tron. Alltså är den med tron omfattade och i hjärtat boende Kristus den kristliga rättfärdigheten, för vilkens skull Gud aktar oss rättfärdiga och skänker oss det eviga livet.” (Den större förklaringen över Galaterbrevet, kap. 2:15).

”För det nionde... Vill du fullborda alla bud, bli kvitt ditt onda begär och din synd, så, tro då på Kristus, i vilken dig tillsägs all nåd, rättfärdighet, frid och frihet: tror du, så har du det; tror du det icke, så har du det icke. Ty det som blir dig omöjligt med alla dina gärningar efter buden, som måste vara många och dock till ingen nytta, det blir dig lätt och behändigt genom tron. Ty jag har korteligen innefattat allting i tron, så att den som har henne, han skall ha allting och varda salig; den henne inte har, skall ingenting ha. Sålunda ger Guds tillsägelser vad buden fordrar, och fullgör vad buden kräver, på det att allt må vara Guds eget, både bud och fullbordan. Han bjuder allena, han fullbordar också allena” ...

”För det trettonde ser du nu här, av vilken anledning så mycket med rätta tillskrivs tron, att hon fullbordar alla bud och gör from, alla andra gärningar förutan. Ty du ser här, att hon allena fullbordar det första budet: Du skall ära din Gud... Därför är tron allena människans rättfärdighet och alla buds fullbordan. Ty den som fullbordar det första budet, han fullbordar också förvisso lätteligen alla andra bud”. (Ur skriften: ”Om en kristen människas frihet”).

”Tron är det första och högsta allra ädlaste goda verk.” (Se Bibelforskaren för 1896, sid. 252).

Här ser vi, hur mycket Luther inlägger i tron. Han ”innefattar allting” i henne, alldeles som Kristus och alla apostlarna.

Och här ser vi också, vad han menar med den rättfärdiggörande tron. Hon är inte en inbillning eller dröm eller en overksam egenskap eller ett tomt skal i hjärtat. Nej, Kristus är i själva tron och gestaltar och uppfyller henne med sitt innehåll, eller som han uttrycker det i sin rättfärdiggörelselära: genom tron får vi ett annat, nytt och rent hjärta, som alltså innerst är Kristi hjärta. Ty Kristi hjärta och det troende hjärtat är ett i ett outsägligt innerligt förbund. Sådan är den oförfalskade lutherska rättfärdiggörelse-tron.

Lägg så märke till, att Luther sätter den rättfärdiggörande tron i fullkomlig överensstämmelse med Sinai evigt oeftergivliga lagkrav, alldeles som Kristus och alla apostlarna. Ty så säger han: ”Vill du fullborda alla bud, bli kvitt ditt onda begär och din synd, som buden kräver och fordrar, så, tro då på Kristus, i vilken dig tillsägs all nåd, rättfärdighet, frid och frihet: tror du, så har du det; tror du det icke, så har du det icke. Ty det som blir dig omöjligt med alla dina gärningar efter buden, vilka gärningar måste vara många och dock till ingen nytta, det blir dig lätt och behändigt genom tron.”

Sålunda sätter han inte den rättfärdiggörande tron i fientlig motsats till lagkravet. Nej, tvärtom: tron fullbordar lagkravet ”lätt och behändigt”. Ja, tron är alla buds fullbordan, säger han. Se, det är på pricken Kristi och apostlarnas tro.

Men däremot sätter han tron, som vi se, i den skarpaste motsats till de gärningar, som göras utan tro, och vilka just är Pauli ”laggärningar”, eller kattbjörns-gärningarna och skökogärningarna. Och alltså står han

även här i full överensstämmelse med Kristus och alla apostlarna.

Tron är alla buds fullbordan, säger han. Den rättfärdiggörande tron är alltså enligt Luther: Budfullbordaren, som är alldeles samma person som Kristi byggare, Jakobs görare och Pauli nymänniska, verkare, budhållare och lagfullbordare.

Och trons budfullbordan kallar han en gärning. Ty så säger han: Tron fullbordar alla bud och gör from, alla *andra* gärningar förutan. Ja, han går så långt, att han kallar tron för ”*det första och högsta allra ädlaste goda verk.*” Starkare kan den sanningen, att tron är en gärning, aldrig betonas. Tron både fullbordar buden och är budens fullbordan, både gör buden och är budens gärning. Luthers *Budfullbordare* är stamgärningen, stamverket.

Man har beskyllt Luther för en svår villfarelse, då han lärde, att tron är en gärning eller ett gott verk. Men han har starka stöd i skriften, som vi sett särskilt av Kristi slutord i bergspredikan. Ty tron är för Kristus just den Guds och människans gemensamma födelsegärning, som både gör bergspredikan och är bergspredikan som gjord. Gud är mannen; människan är kvinnan; tron är det gemensamma barnet, det gemensamma ”goda verket”. Och just detta barn menar Luther, då han talar om tron som en gärning eller ett verk. Därför ser vi honom ofta hänvisa till pingst, då han talar om den rättfärdiggörande tron.

Luther låg tillräckligt djupt i trons väsen för att kunna se och praktisera detta väsen som en gärning. Och det krävs ett gott stycke utfödelse ur otrons stamgärning för att kunna se tron som en stamgärning. Och det krävs en **hel**-födelse för att kunna fasthålla tron som stamgärningen. Att sekundligen göra Gud till sin Gud och ingen mer och att sekundligen göra nästan till broder, så att människan *är* en sekundlig tubudskärlek, tubuds rättfärdighet, tubudsnåd, tubudsande eller ett sekundligt tubudsevangelium ut i fingrar och tår, ut i själva skinnet, det är förvisso en gärning, som tar den födda människans hela ande, själ och kropp i anspråk. Här krävs en överjordisk och övervärldslig första- och andrabudsenergi. Ty här ser människan, att *utanför* tubudsgärningen ligger frälsningen i tid och evighet *aldrig*. Där utanför gapar tubudsotrons bottenlösa avgrund. Och stamtron känner sig ofta stå invid dess brädd. Här är enda räddningen tubudsgärningen. Här har vi trons kamp, som är kampen att stå stadigt stamgärningsstånd i Kristi stadiga stamgärningsstånd och detta i ur och skur, även då tungan är som en torkad näverlapp, ja, in i den kvalfullaste död. Detta är trons gärning, ”det första och högsta allra ädlaste goda verk”.

Tron är *alla* buds fullbordan, säger Luther. Han inräknar alltså även andrabudsgärningen i tron. Hon är tubudsgärningen, alldeles som Kristi och apostlarnas tro. Men han lägger en särskild vikt på förstabudsgärningen eller på trons förstabudsmässighet. Naturligtvis; ty endast den förstabudsmässiga tron för ned till klippan och sätter huset på den, som vi sett. Luthers tro är pelaretron med osviklig grund.

”Tron är alla buds fullbordan” eller stamgärning. Och därmed menar han inte en gärning, som tron gör i ett enda tag, och därmed slut. Nej, han menar en oavbruten gärning, en sekundligt stående gärning, som sekundligen bär upp rättfärdiggörelsen. Ty denna gärning är just vad han i sin rättfärdiggörelselära kallar ”ett annat, nytt och rent hjärta”, tubudshjärtat, som bär upp ”hållandet för alldeles rättfärdig och helig”.

Ty trons budfullbordan är, som vi sett, Kristi födda, subjektiverade budfullbordan. Men Kristi budfullbordan är inte ett "fait accompli" eller något en gång för alla avslutat, som man bara har att slå sig ned på som på en kudde och därmed somna in från all vidare budfullbordan. Nej, den är bara avslutad på korset som en budfullbordan i förnedringen, för att *evigt* fortgå i upphöjelsen som en konungsligt och prästerligt förstabudsall och andrabudshel kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande. Tron indrar människan i Kristi ande, som är den krönte och vigde, evigt stående tubudsfullbordaren, den evigt fortgående tubudsgärningen.

Och denna Kristi tubudsgärning och människans tubuds gärning är **ett** i ett utsägligt innerligt förbund, i vilket Kristi tubudsgärning sekundligen lär, när och bär, överskyler och renar människans sekundligt bristfulla tubudsgärning med en outtröttlig och utsäglig förbundsnaåd och förbundstrohet. I denna innerliga förbunds- och stamgärnings-gemenskap med Kristus står människans livshjul inne i Kristi stora och starka och evigt rullande livshjul. Och *just så* och *endast så*, o människa, går ditt lilla livshjul "lätt och behändigt".

Och det ligger en omätlig vikt på att fatta tron som en sekundlig tubudsgärning i Kristi sekundliga tubudsgärning. Ty det finns i himmel och på jord ingenting annat, som dödar egenrättfärdigheten, utom denna gärning. Ty då människan får blick för att tron är att sekundligen älska Gud av **allt** hjärta, av **all** själ, av **all** kraft och av **allt** förstånd, och att sekundligen älska sin nästa som sig själv, eller att stå förstabuds-**all** och andrabuds-**hel** i kärlek, rättfärdighet, livsnåd och ande — då får hon blick för synd och brist i ett omfång och djup, som hon aldrig ens anat. Synden går upp för henne som den förfärande synden mot Kristi stamgärning, vilken bjuder sig åt henne till allhet och helhet, och i vilken hon kunde och borde stå all och hel. Eller: då hon får blick för att tron är just den sekundliga gärning, genom vilken hon håller sitt hjärta inne i Kristi tubudshjärta eller tubudsande, så att hon sekundligen har ett "annat, nytt och rent hjärta", då blir det gamla, orena stenhjärtat uppenbart i sina doldaste vinklar och vrår. Synden går upp för henne som den förfärande synden mot Jesu hjärta, vilket bjuder sig åt henne till stående nyhet och renhet, och i vilket hon kunde och borde stå stadigt ny och ren. Och nu först blir det i *sanning* slut med förtjänst och berömmelse. Nu packar fariseen in alla sina "laggärningar" och rider på berömmelsebocken huvudstupa till Blåkulla, där han hör hemma. — Men där tron tas bara som ett bud- och gärningslöst skal, vilket människan kan själv göra åt sig, närhelst hon behagar, där sitter fariseen mitt i skalet och stryker belåtet sitt skägg och sträcker på nacken, att "lammhornen" må synas. Därav kommer detta fariseiska väsen med alla sina stadgar, kännetecken och maner, som alltid utmärker skaltrons ihåliga andlighet. Fatet och bågaren diskas utanpå, men för inandömet är man blind, ty stamgärningen saknas. Det är sorgligt att se dessa förförda och förblindade skaror, som tidigt och sent tackar Gud, att de är frälsta, men vilkas hjärtan är orenlighetens gravar; och det sorgligaste är det, att de fräckt påstå detta vara evangelisk frälsning, och att de inte kan bli annorlunda. Sådant är följden av den förfalskade tron, som rättfärdigar själva självskheten och frälser själva den härskande

orenhjärtenheten.

Se på Kristus. Han kände endast *ett* medel att utrota egenrättfärdigheten. Och det var bergspredikans tubudsgärningar, vilka han satte som absolut oeftergivligt villkor för frälsning, och därvid framför allt födelsens stamgärning. Endast det medlet blev fariseens undergång i lärjungarnas hjärtan. Kristus bromsade aldrig på görandet. Skoningslöst föste han på tidigt och sent och drev in lagen som evangelium, som Sions tubudslag i deras hjärtan. Och det blev deras frälsning från fariseen. Ty det blev deras frälsning från otrons stamgärning, vars djupa och vida, sega och klibbiga väsen ingen kan se utan i ljuset av trons stamgärning, och som aldrig viker för annat än denna. Och därför låter Gud den uppriktige lärjungen *låna* stamgärningen, så att han kan se den i verklig erfarenhet, och därmed också verkligen se otrons stamgärning, som också är en tubudsgärning, nämligen synd- och dödlagens eller själviskhetens första- och andrabudsgärning.

Lägg alltså livets tyngdpunkt, där Kristus och alla apostlarna och Luther har lagt den, och där alla Herrens heliga i alla tider har lagt den, nämligen i det fördolda livet med Kristus i Gud eller i trons stamliv, stamgärning. Hav blick för den, var rädd om den och öva den sekundligen och gruva dig inte för den synd, som du ännu ”har” men inte ”gör”. Tag saken inifrån. Stå nyhjärtad, så blir även det yttre nytt; stå renhjärtad, så blir även det yttre rent. Stå ett gott träd, så blir frukterna goda, framväxta och inte påhängda. — Allt välver sig omkring stamgärningen; allt hänger på den. Och den är också i stånd att uppbära allt, bara den själv får sekundligen hänga på Kristi sekundliga stamgärning.

Sålunda består trons gärningar, även enligt Luther, dels i tron själv som stamgärning och dels i trons fruktgärningar. Och om dem alla säger han, att tron gör dem ”lätt och behändigt”.

Och så kan vi nu än en gång få 12 namn på tron, nämligen Kristi **Byggare**, Petri **Hjärterenare** (Apg 15:9) och **Allflitige**, Jakobs **Görare** och i sin gärning **Salige**. Johannes **Övervinnare**, Judas **Höghelige** (v. 20, jfr. Kol 2:6, 7), Pauli **Ny-människa**, **Verkare**, **Budhållare** och **Lagfullbordare** samt Luthers **Budfullbordare**. Och alla är de en och samma person framkommen ur en och samma säd och på en och samma födelseväg.

Och vill du se, hur denne trosperson ser ut, så se än en gång på Stefanus. Han var alldeles full av alla tolv sakerna.

Och vill du se, hur denne trosperson förhåller sig i martyrdöden, så se än en gång på Stefanus. Hans sista dag på jorden var, som alla hans trosdagar, en tubudsdag. Och hans sista stund på jorden var, som alla hans trosstunder, en tubudsstund. Så lever och så dör Herrens heliga i tubudstron.

5

Trons gärningar belysta med tre bilder från det lekamliga människohjärtat

Den första: Hjärtats rörelser är det lekamliga livets oavbrutna stamgärning.

På denna stamgärning hänger hela livet. Sviktar den, då sviktat allt. Slutar den, då slutar allt. Stamgärningens död drar hela människan med sig i döden.

Och denna stamgärning består dels i att hjärtat inrymmer blodet i sig, dels i att det utdriver blodet genom ett system av ådror, som genomlöpa hela kroppen med alla dess lemmar, och dels i att det återtar blodet för att strax utdriva det på nytt. Och genom denna blodcirkulation, som är det lekamliga livshjulet, hålls kroppen vid liv, så att alla dess sinnen och lemmar kan göra sina gärningar, fruktgärningar.

Och nu finns det inne i den lekamliga människan en ”invärtes människa”. Även hon har ett hjärta, det naturliga andehjärtat, och en andekropp, som genomlöpes av ett system av andeådror. Och på människans paradisberg är detta hjärta fyllt med den paradisiske blodanden, försoningens tubudsande. Och i och genom detta paradishjärta tillhör himmelriket varje barn och blir dess individuella tillhörighet om och i den mån det subjektiverar tubudsanden. Men hos de flesta sker inte detta. Tubudsanden omsätts inte till född ande. Och så blir hjärtat ett synd-, skuld- och dödshjärta eller ett otroshjärta.

Men den paradisiske tubudsanden släpper inte detta hjärta ur sikte. Han ruvar det och uppfostrar det i grundskola, så att det *kan* ta honom förstabudsmässigt, d.v.s. *helt* öppna sig för honom. Och då fyller han det och sätter det i stånd att subjektivera honom till stamtro. Därmed sätts det födda naturandehjärtat i rörelse och driver den födde tubudsanden genom alla andeådror till hela andekroppen med alla dess sinnen och lemmar, som ligger inne i den lekamliga kroppen. På detta sätt blir hela människan till ande, själ och kropp **full** av paradisk blodande i gestalten av stamtro eller stamgärning. Och så blir alla sinnen och lemmar i stånd att göra sina gärningar, fruktgärningarna. Det känner du också. Hela mekanismen är smord och satt i gång. Och allt går ”lätt och behändigt”.

Men alla dessa fruktgärningar strömma till hjärtat som gjord tubudsande. Ty det är denne ande, som i gestalten av stamtro gör dessa gärningar. Och tron stannar aldrig med att bara göra en gärning och sedan släppa den ifrån sig. Nej, det är just trons fina, djupa och dyrbara hemlighet, att hon både *gör* gärningen och *är* själva gärningen som gjord, vilken hemlighet Luther så ofta och starkt betonar, som vi sett. Tron släpper ingen enda gjord gärning ifrån sig. Hon tar den med sig eller har den i sig. Hon har fått en ny gestalt genom den gjorda gärningen. Och i denna fruktgärningsgestalt återströmmar hon till hjärtat. Och därifrån utgår hon på nytt och gör nya gärningar. Och i denna nya fruktgärningsgestalt återvänder hon till hjärtat o. s. v. Och genom denna blod-ande-cirkulation, som är livshjulet, hålls hela trosmänniskan vid liv.

På ett motsvarande sätt förhåller det sig med otron. Hon tappar ingen enda av sina gärningar. Hon både *gör* dem och *är* dem som gjorda. Och i gestalten av synd-, skuld- och dödsande återströmmar hon till hjärtat med alla sina gärningar. Så samlar otrosmänniskan onda gärningar i sig, så att hon blir full av sådana, likasom å andra sidan trosmänniskan samlar goda gärningar i sig, så att hon, som Tabita, blir ”full av goda gärningar” (Apg 9:36).

Stamtron återkommer alltså inte tomhänt till hjärtat. Hon kommer med frukt, med mat, eller: hon kommer mättad, stärkt och förökad

tillbaka. ”*Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig*”, sa Kristus (Joh 4:34). Och av hållna bud växer man, sa han (Matt 5:19). — Efter väl förrättad fruktgärning återvänder stamtron till hjärtat så som den i sin gärning salige Göraren. Det är den Jakobiska frukträttfärdiggörelsens frid och fröjd, som Guds välbehag ger, och som människan alltid erfar, då hon gör sanna fruktgärningar, vilka frälser hennes frälsta själ.

Men om fruktgärningar, som kunde och borde göras, inte görs, då återvänder stamtron till hjärtat tomhänt, hungrig och försvagad. Och om onda gärningar görs, då återvänder hon även sårad och blödande.

Och har denna underlåtenhet eller denna synd skett ouppsåtligen, d.v.s. i inte återtagna synd-ande, då kan Kristi tubudsande, som är försoningsanden, fylla bristen och läka såret under villkor av fördjupad sinnesändring. Men har det skett uppsåtligen, alltså i återtagna synd-ande, som satt djuret på tronen, då har stamtron fått dödssåret och stamrättfärdiggörelsen går upp och människan utstöts i världs rättfärdiggörelsen till straffskola med lagenligt ”straffområde” för att om *möjligt* återfödas. Om inte, så utstöts hon även ur världs rättfärdiggörelsen. Hennes nådatid är slut. Och hon står som det torkade trädet, vilket redan är bortdömt **åt elden**.

Här ser vi det förfärande allvaret av Kristi slutord i bergspredikan, vilket sätter även fruktgärningarna som oeftergivligt villkor för att huset skall stå; och det förfärande allvaret i Jakobs rättfärdiggörelse genom gärningar och i Pauli arbete med fruktan och bävan på den frälsta själens frälsning, och i Petri all-flit på att genom övning av de 7 trostringen göra kallelsen och utkorelsen fast, så att man inte faller, och i Johannes 7 gånger upprepade övervinnande som villkor för de 7 evighetslöften. Helgelsen är alldeles inte det där förnumstiga pladd- och paddbihanget till en bud- och gärningslös trospadda, vartill den efterlutherska skökopaddan gjort den. Det skall du för visso snart bli varse, om du kommer in i sakens innandöme, och inte lever bara utanpå och aldrig på allvar tar itu med fatets och bägarens inre.

Det är alltså Kristi tubudsande med slaktmärket, som i gestalten av stamtro eller stamgärning cirkulerar i trosmänniskan och håller henne vid liv. Det är innerst hans blodomlopp, som driver hennes blodomlopp. Trons djupa, höga och vida konst är just att hålla människohjärtat inne i Jesu hjärta. Då går allting ”lätt och behändigt”. Men, men — en millimeter, så att säja, utanför Jesu hjärta, utanför Kristi ande — och hela mekanismen slår stopp; och naturandehjulet börjar drivas av otro, och allting går uppåt väggarna.

Den andra bilden. De lärde säja, att det lekamliga hjärtat tar sig en liten stunds vila (0,4 sekund) mellan alla sina slag. Sålunda framgår allt hjärtats arbete ur stillhet, vila och insamling.*

Även detta har sin motsvarighet på det andliga området. Men man skall akta sig för att fastna vid bilden. Det lekamliga hjärtat vilar och arbetar oberoende av människans vilja. Inte så det andliga hjärtat. Det står inom frihetens höga och ansvarsfulla värld. Dess vila och arbete ligger i händerna på trons fria vilja. Och det har sin tyngdpunkt i anden,

* Se »Föreläsningar i Hälsolära av Professor R. Tigerstedt», sid. 136.

som står *utom* tiden. Dess vila och arbete fördelas inte på vissa sekund- eller tidsmått, utan de är *sekundliga*, oavlåtliga. Alltså: oavlåtlig stillhet, oavlåtlig vila, oavlåtlig samling!

Och det skall vara subjektiverad stillhet, alltså en sådan stillhet, vilken står som ett barn inne i Kristi seger-stillhet och därmed sekundligen bortstöter, kuvar och övervinner alla syndiga, oroliga och fåfängliga rörelser i tankar, känslor och begär. *Det* är trons stamstillhet med Kristus i Gud.

Och det skall vara subjektiverad vila, alltså en sådan vila, vilken står som ett barn inne i Kristi seger-vila och därmed sekundligen bortstöter, kuvar och övervinner allt slags rot- och stamlöst väsen. *Det* är trons rot- och stam-vila med Kristus i Gud.

Och det skall vara subjektiverad samling, alltså en sådan samling, vilken står som ett barn inne i Kristi seger-samling och därmed sekundligen insamlar i sig den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och tubudsanden, samt bortstöter, kuvar och övervinner det evighetslösa och medelpunktslösa tidslivet. *Det* är trons stamsamling med Kristus i Gud.

Denna oavlåtliga stillhet, vila och samling är den ena sidan i trons stamgärning, och därtill den *första* sidan. Hon är troshusets stadiga stånd på klippan. Saknas denna sida, då är allt förlorat.

Denna stillhet, vila och samling är uppgivandet av all vildvilja, och tryggståendet i Guds vilja, även om hela ens lekamliga liv raserades, och hela världen gick i kras.

Ur denna oavlåtliga stamstillhet, stamvila och stamsamling ska stamgärningen och alla fruktgärningar framgå. Då blir stamgärningen den djupa och lugna floden från Guds och Lammets tron; och fruktgärningarna blir de friska strömmarna i jordens hedmark och döda hav.

Men utan denna oavlåtliga stamstillhet, stamvila och stamsamling blir människan orolig, febersjuk, dimmig och utmattad. Allt mister sin bärande rot och enande stam och faller sönder i ett lösryckt månggöra, som gör ihjäl henne.

I Guds rike krävs flit, ja all-flit, men aldrig ”brådska”. Ett brådstörteri, som bråkar sönder din stamtro, har Gud aldrig ålagt dig. Till ett arbete — vore det än själars frälsning — vilket gör dig rotlös i evighetens värld, har Gud aldrig kallat dig.

Var och en har fått sitt bestämda trosmått. Utöver det har du aldrig att påräkna Guds hjälp och välsignelse. Mekanismen slår stopp. Din låga flämtar och slocknar. Och du står där bara och sprider lampos.

Och därför måste Gud ofta frånta människan all yttre verksamhet för att om möjligt bringa henne till stillhet och sans och reparera den söndertrasade stamtron. För varje fader är barnet dyrare än barnets verk.

Oavlåtlig stillhet, oavlåtlig vila, oavlåtlig samling med Kristus i Gud! Detta är sidan n:o 1 i trons liv. Och då driver troshjärtat den eviga kärleken, rättfärdigheten, livsnåden och anden genom alla ådror ut i fingrar och tår. Och då göras även fruktgärningarna i Gud och är förblivande. Och då strömmar varje gärning tillbaka till hjärtat och gör det allt mera *stilla*, allt mera *vilande*, allt mera *samlat* med Kristus i Gud.

Oavlåtlig stillhet, oavlåtlig vila, oavlåtlig samling med Kristus i

Gud! Då gör du *endast* det, som frälser din frälsta själ; och då gör du *allting så*, att det frälser din frälsta själ; allting bottenärligt, grundligt och väl, allting pålitligt och sant, allting troget och vist, i Jesu namn, i det namnets tubudsstillhet, tubudsvila, tubudssamling och tubudsverk, i det namnets rena och renande livsnåd, som renar bort all din synd och brist; och det långt utöver vad du kan begära eller tänka.

Den tredje bilden. Om det lekamliga hjärtat förlänger sin vilostund med bara en bråkdel av en sekund utöver den i människonaturen stadgade gränsen, då inträder döden, säja de lärde.

Även detta har sin motsvarighet på det andliga området. Där ligger fara i gärning *utan* vila, såg vi nyss. Men där ligger lika stor fara i vila *utan* gärning.

Ty stamvilan och stamgärningen är, som vi sett, två oskiljaktiga sidor i samma sak. Saken är trons evighetsliv. Och i evighetslivet är vila och gärning ett. Den djupaste vilan är den högsta gärningen; och den högsta gärningen är den djupaste vilan. Denna vila och denna gärning är **salighet** och **helighet** i ouplöslig förening. De är den eviga tubudskärleken med Kristus i Gud.

Trons stamvila är salighet, ibland i så stort mått, att det kännes, som om kärlet skulle sprängas. Kroppen är nära att indras i den tredje födelsen. Bara en liten ökning i sällhet, och han vore förvandlad.

Men här ligger faran. Trons sällhet kan tas ensidigt. Den kan göras till föremål för njutningslystnad, som förslappar och grundlägger lättja. Petrus ville bygga hyddan, huset, på Tabor, och slå sig ned där; ty där "var så gott att vara". Men det fick han icke. Och många bygger sitt hus på "Tabor" i stället för på bergspredikans Sion, det 7:e berget. Troslivet blir ett envist bestyr med den ljuvliga känslöhyddan, ett ideligt spejande och jagande efter "saliga stunder". Och så avtynar stamgärningens andra sida: det sekundliga helighetsståndet, rättfärdighetsståndet, tubudsståndet. Och så inträder döden.

Här försiggår ett mycket allmänt och förskräckligt missbruk med trons salighet. Vad hör du? Jo, detta: "Det är så *saligt* att vara här; och det var så *saligt* att vara där; kom bara med; det är så *saligt* att höra den här; och det är så *saligt* att höra den där". Men hör du detta: "Det är så *heligt* att vara här, det var så *heligt* att vara där" o. s. v.? Sällan, sällan. Ja, till den grad har den ensidiga "saligheten" utträngt heligheten och livsrettfärdigheten, att skriftens benämningar på Guds folk: "Herrens heliga" och "de rättfärdiga" är så gott som alldeles bortlagda. Ej underligt, då det inuti odiskade fatet blivit rättfärdigat, då oheligheten och orenhjärtenheten blivit frälsta och saliga, och då det 6:e världsríkets trospadda i sjunderomareträsket trätt i stället för den 19 gånger nämnda trosduvan i Romarbrevet 8, därmed banande väg för det 7:e världsríkets vetenskapspadda i kulturträsket, vilken redan nu på flera predikstolar i vårt land kväker sitt ohyggliga "kväv-kväv!" (Upp 16:13, 14). Härom mer i vår bok "Guds vredes skålar".

O du höga, heliga himladrottning i solbeklädnad och tolvstjärnekrona, du kristna tro, vilken fåfänglighet har du inte blivit i fåfänglighetens värld! Du har blivit den stora världsskandalen, paddskandalen, skökoskandalen, som sker i ditt namn och till ditt outsägliga lidande.

Nej, nej, trons känsla är en fruktansvärt allvarlig sak. Man skall vara sekundligen stilla för att kunna sekundligen röra sig i stamhelighet och stamrättfärdighet, annars inträder döden. Man skall sekundligen vila för att kunna sekundligen verka det fördolda stamverket och därmed stå sekundligen beredd för det dagliga fruktverket, annars inträder döden. Man skall sekundligen insamla och samla sig, för att kunna sekundligen giva, vandra och vandla, annars inträder döden. Men här *stannar* mångtusen hjärtan, därför att de ”förlänger sin vilostund”, d.v.s. gör känslan gärningslös, saligheten helighetslös.

Stå sekundligen salig, men för att stå sekundligen nyhjärtad, renhjärtad, förbundshjärtad. Var sekundligen glad, men för att vara sekundligen laglagd och lagskriven. Var sekundligen säll, men *så* att du är sekundligen snäll.

Tag alltid ditt Tabor som beredelse för ditt Golgata. Ty du skall i en ”lika död” ropa även du: ”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig!” Och *då* just provas det, om saligheten blivit omsatt i helighet, om dessa två är den nya skapelsen. Den onda dagen frågar, hur du använt den goda dagen. Har du stått stamgärningsstånd i fruktan och bävan, i all-flit och övervinnande på den förra, så står du det också på den senare.

Tron har inte bara sitt Tabor och sin ”tredje himmel” utan också sin svaghethåla med Satans örfilar och törntagg (2 Kor 12:1–10). Hon måste ofta utbyta den ljuvliga känslan mot bitterkänslan. Och inte bara det; utan hon måste just i bitterkänslan stå sina mest avgörande stamgärnings- och fruktgärningsprov. Då Abraham satte kniven på Isaks bröst så skar det säkerligen i hans eget hjärta. Men han gjorde det ändå. Och då Rahab ålades att utlämna sändebuden, men inte gjorde det och därmed blottställde sitt liv, så kändes det säkerligen inte ljuvt. Trons största verk göras aldrig i ljuv utan i bitter känsla. De följer mästarens spår. Hans oändliga trosverk på korset gjordes i oändligt bitter känsla.

Sålunda: människa, människa! Låt aldrig ditt hjärta vila ihjäl sig! Låt det vila i Jesu hjärta, som inte är en kudde, utan ett hjärta, ett saligt och heligt, ett stilla och verksamt hjärta. Hör du hans viskning i morgonstunden: ”Saliga är de renhjärtade” (Matt 5:8). Där har du den sekundliga stamgärningen. Hör du hans rop i varenda timme: ”Verka medan dagen är. Natten kommer då ingen kan verka.” (Joh 9:4) Där har du fruktgärningen. Evighetens sabbatsdag inbryter först efter tidens arbetsvecka. Den fulla salighetens vila kommer först efter fullbordat trosverk.

FEMTE DELEN

Trons förfalskning

Redan på Luthers tid inträdde en mycket allmän förfalskning av tron i den lutherska kyrkan. Att detta är sant, om det har vi många yttranden av honom själv. Se här ett:

”Nu finna, vi vid läran förnämligast detta fel, att fast några predika om tron, genom vilken vi ska bli rättfärdiga och saliga, så ges dock inte nog tillkänna, hur man skall komma till tron, så att nästan alla

försumma ett stycke av den kristna läran, utan vilket ingen kan förstå, vad det är eller heter att tro.

Kristus säger i Luk 24:47: vi ska predika bättring och syndernas förlåtelse. Men nu talar många endast om syndernas förlåtelse och säga litet eller inget om omvändelsen, änskönt utan densamma ges ingen syndaförlåtelse, vilken ej heller kan förstås utan omvändelse. Därav kommer folk i den inbillningen, att de har allaredan fått syndernas förlåtelse, och blir säkra och ofrukt samma.

Detta är då en större villfarelse och synd, än alla de förra tiders villfarelser, så att man sannerligen må frukta det Kristus säger i Matt 12:45, att det sista blir värre än det första.”*

Alltså predikades redan på Luthers tid en tro, som inte hade skapelserot i en för-pingstlig sinnesändring eller omvändelse, och som följaktligen inte kom till stånd på födelseväg. Och då nu nytestamentlig syndaförlåtelse ges *endast* i och med en pånyttfödande eller hjärterenanande tro, så gick man miste om en sådan förlåtelse. Man trodde sig äga den, men ägde den icke. Och vemodigt klagar Luther, att denna förfalskning av tron var så allmän, att ”nästan alla” gjorde sig skyldiga till den.

Det fattades nu bara, att denna falska troslära upphöjdes till allmänt gällande kyrkolära. Det lyckades inte på Luthers tid. Hans sanna och väldiga tro höll den förfalskade tron tillbaka. Men efter hans död var det som om den onde sluppet lös bland lutheranerna. Och överallt stack den falska tron upp huvudet. Och nu lyckades det verkligen att få densamma erkänd som ”den lutherska kyrkans tro”. Och det skedde i den förut nämnda bekännelseskraften: Konkordieformeln** I den lärs, att den rättfärdiggörande tron är ett blott och bart instrument, ”ett medel och verktyg, som mottar Kristi förtjänst” (se sid. 541 i ovannämnda bok av Fjellstedt). Men detta mottagande får endast vara en utvärtesakt. Kristi förtjänst får i rättfärdiggörelsens stund för liv och död inte vara en avlad eller född livsrättfärdighet. Ty då ”kränks Kristi ära”, nämligen äran av att vara frälsaren allena (se samma sida). Utan Kristi förtjänst eller rättfärdighet skall för att vara personligt frälsande städse befinna sig ”**utom oss**”. På detta: ”Kristi rättfärdighet utom oss” läggs hela vikten. — Här har vi alltså källan till det efter-lutherska utanför-väsendet, det ödesdiga missgreppet, att man tar Kristi ofödda eller osubjektiverade rättfärdighet som *personligt* frälsande, vilket den aldrig är, i stället för den födda rättfärdigheten, som är försoningsanden, Kristi ande, utan vilken ingen hör Kristus till, och utan vilken alltså ingen är *personligen* frälst. Man tar sålunda den tron, att Kristus är frälsaren allena, i stället för den tron, som på födelseväg *gör* Kristus till frälsaren allena.

Enligt Luther består den rättfärdiggörande tron i att vi genom densamma ”får ett annat, nytt och rent hjärta”, som vi sett. Men enligt Konkordieformeln består denna tro i att den är absolut ”blott och bar” på ett sådant hjärta. Ty annars ”kränks Kristi ära”. Denna tro står alltså

* Detta yttrande av Luther anför biskop Pontoppidan i sitt "Collegium pastorale", kap. 18; och han tillfogar själv: "Vad för obotlig stor skada de obetänksamme evangelister åstadkomma i Guds församling, och visst nog göra det, som är tvärtemot deras uppsåt, nämligen att upprätta djävulens i stället för Guds rike, därom kan utförligen läsas i D. Pauli Tarnovii avhandling om det nya evangeliet, som är en orsak till allt fördärv (Dissert. de novo evangelio, causa omnium calamitatum)."

** Den kom till stånd 20 år efter Luthers död. Se Kap 6, sid. 71.

utanför det nya förbundshjärtat; och därmed står den *utanför* det nya förbundet. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther är den rättfärdiggörande tron en ny Adam, som Gud efterskänker hela den gamle Adam, som vi sett. Men enligt Konkordieformeln är den rättfärdiggörande tron inte en ny Adam — en sådan skulle kränka Kristi ära — men får dock hela den gamle Adam efterskänkt! — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther är den rättfärdiggörande tron pingstkällan med pingstvattnet eller pingstanden i sig, som vi sett. Men enligt Konkordieformeln är denna tro ingen källa. Tron måste vara absolut ren från varje droppe, absolut andelös för att vara frälsande. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther är den rättfärdiggörande tron budfullbordaren. Den fullbordar det första budet och därmed lätteligen alla andra bud, som vi sett. Men enligt Konkordieformeln fullbordar denna tro inget bud. Den är absolut budlös. Den får inte ha något Guds bud lagt i hjärtat eller skrivet i sinnen. Ty då kränks Kristi ära. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther är den rättfärdiggörande tron den oavbrutna tubudsgärningen i Kristi oavbrutna tubudsgärning. ”Hon är det första och högsta allra ädlaste goda verk”. Men enligt Konkordieformeln är denna tro absolut gärningslös. Hon står helt och hållet utanför tubudsskapelsen, utanför tubudsverket, utanför tubudsanden, utanför Kristi ande. Och därmed hör hon inte Kristus till. Men sägs dock *ära* Kristus som frälsaren allena. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther ”gestaltar Kristus den rättfärdiggörande tron och uppfyller den med sitt innehåll”. Men Konkordieformelns rättfärdiggörande tro har ingen gestalt och inget innehåll av Kristus. Den är ett ”blott och bart instrument” (eller som de lärde uttrycker det: ”fides mere ac pure instrumentalis”). Kristi inneboende i tron tänks komma först sedan människan blivit fullkomligt frälst genom en tro, som är fullkomligt tom på Kristus. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther frälser Kristi rättfärdighet endast som *född* rättfärdighet. Den är till genom födelse, säger han. Den rättfärdiggörande tron är pingsträttfärdigheten. Det betonar han ofta och starkt, som vi sett. Men enligt Konkordieformeln frälser Kristi rättfärdighet bara som *ofödd* rättfärdighet. Tron får för liv och död inte vara den födda rättfärdigheten. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Enligt Luther består trons rättfärdighet i två saker, nämligen dels i tron själv som varande rättfärdighet, dels i Guds barmhärtiga räknande av denna tro till rättfärdighet, som vi sett. Men enligt Konkordieformeln består trons rättfärdighet i att tron får sig Kristi ofödda rättfärdighet tillräknad. Men det tillräknandet gäller, som vi sett, hela världen och lyfter ingen människa upp över världen eller ut ur djuret. — Så grundligt har man förfalskat Luthers tro.

Sålunda är Konkordieformelns instrumenttro inte rättfärdighet. Men nu är den inte heller orättfärdighet. Ty det menar ju ingen. Alltså är den ett mellanting mellan rättfärdighet och orättfärdighet, mellan gott och

ont, inte hörande till någotdera. Men *vad* är detta mellanting? Ja, säg det den som kan. Då den grundlige och skarpsinnige professor Myrberg, som i början av sitt trosliv bekände sig till den allmänt gällande instrumenttron, skulle söka reda ut vad som menas med denna tro, så kom han till detta bedrövliga resultat: ”*Varken Gud eller människor kan säga vad den är.*”

Anhängare av den ”blotta och bara” instrumenttron säger också rent ut, att den är ett ”sedligt ingenting”. Så yttrade sig nyligen en av våra biskopar på ett prästmöte: ”Tron, i egenskap av rättfärdiggörande tro, är ett sedligt ingenting”. — Ett så förskräckligt öde fick Luthers härliga tro i den efterlutherska förfalskarekyrkan. Och vilket folkfördärv har inte denna skökotro grundlagt i vårt land. Den ande- och budlösa instrumenttron har ingått i själva blodet till en nationalförödelse.

Tron är aldrig ett sedligt ingenting. Redan den förkristliga tron är rättfärdighet. Och därför räknar Gud redan denna tro till rättfärdighet, som vi sett. Men det Gud räknar till rättfärdighet, det är ett sedligt någonting och *aldrig* ett sedligt ingenting. Vad Gud räknar till ett gott, det är till sin grundnatur gott och aldrig ett mellanting mellan ont och gott. Det är visst.

Redan den för-pingstliga tron är ett *barn*. Och detta rot-barn är inte ett sedligt ingenting. Ty det är ett Guds barn. Och även då detta barn är så fullkomligt till intet, att det känner sig ovärdigt att stå i den uslaste vrå på vår jord, så fullkomligt ovärdigt till allt, även till det minsta gryn i himmel och på jord, att det tycker sig tvärtom borde hävas i en pöl, där Gud, alla änglar, människor och djur trampade på det, så är denna ovärdighet inte ett sedligt ingenting, utan ett sedligt någonting av oändligt värde. Ty detta ”blotta och bara”, som lever på blott och bar nåd och aldrig begär annat än blott och bar nåd, och som glöder och gnistrar av vrede, så snart det nämns ett ord om värdighet och förtjänst — just detta ”blotta och bara” är själva förstabuds rättfärdigheten i dess eviga rot, är människoväsendet återfört till sitt noll-vara, som låter Gud vara Gud och människan människa. Och släpper tron denna rättfärdighetsrot, förstabudsrot, som är de rättfärdigas rotsinnelag, då är allt förlorat. Ty då har tron förlorat just detta sedliga någonting, som Gud *kan* räkna för någonting, och blivit det sedliga ingenting, som han måste räkna för ingenting.

En frälsande tro, som är ”ett blott och bart instrument” eller medel, *har* aldrig funnits och *kommer* aldrig att finnas på vår jord. Ty det tillhör trons väsen och natur att i samma ögonblick vara både medlet och det förmedlade, som vi sett. Det uttrycker Luther så: ”Tron gör människan rättfärdig och är också själva rättfärdigheten”. Och denna livsrättfärdighet ”gäller inför Gud, ty Gud ger den och räknar den för rättfärdighet för Kristi skull, vilkens namn är i tron, så att Kristus och de kristnas rättfärdighet är ett i ett outsägligt innerligt förbund”. Så beskriver Luther just den rättfärdiggörande tron.

Redan i den minsta begynnelsestro är den eviga rättfärdighetens ande för handen som trons begynnare, gestaltare, uppfyllare och bärare. Inget hjärta på vår jord slår sitt första slag utan liv. Så slår inget troshjärta sitt första slag utan rättfärdighetsliv, som gäller inför Gud. Tro och rättfärdiggörande livsrättfärdighet är absolut oskiljaktiga, som eld och värme.

Konkordieformelns instrumenttro är alltså inte den för-pingstliga rot-tron. Ty denna tro är ett barn. Men instrumenttron får på inget vis vara ett barn. Den står sålunda helt och hållet *utanför* avlelsen, havandeskapet och födelsen.

Instrumenttron hör alltså inte till den nya människan, varken i hennes gestalt av rot-människa eller pingst-människa. Men inte heller hör den till den gamla människan; ty *hon* är ju otron och lär väl inte kunna tro. Den finns alltså varken hos den nya eller hos den gamla människan. Var finns den då? Ja, säg det den som kan.

Men hör den inte till den nya människan, så hör den väl ändå till den gamla, fastän den inte skulle få det. Så att det blir den gamle Adam, som nappar till sig "instrumentet" och — "tror". Och det var just detta, som vållade Luther sorg. Den förfalskade tron, som predikades av "nästan alla" redan på hans tid, bragte "folk i den inbillningen, att de allaredan hade syndernas förlåtelse och blev säkra och ofruktsamma". Och det finns ingen säkerhet på hela vår jord, som är farligare än den, då den gamle Adam slår sig på att tro och vila vid nåden som en stock. Ty då är det själva otron, som "tror på Kristus". Och det är hornormen eller den kristnade, den rättfärdigade själviskheten. — Konkordieformelns rättfärdiggörande instrumenttro är ett av kristenhetens yppersta medel till själviskhetens kristnande. Och den förfärande "säkerhet och ofruktsamhet", som denna tro under århundraden inplantat hos vårt folk, ska vi snart få se fullmogna, då lammormen avkastar hornen, skenet, och varder det antikristiska världsríkets hornkonung.

Konkordieformelns tro är, som vi se, ett uttryck för en mänsklig välmening. Man hade genom Luther fått upp ögonen för det katolska gärnings- och förtjänstväsendet. Och det är detta man vill avliva genom den blotta och bara instrumenttron. Men för en sådan tro dör aldrig fariseen. Ty honom har människan inom sig. Han är en ande. Och honom blir hon kvitt endast genom att *utfödas* ur honom. Men nu får instrumenttron inte tillhöra födelsen. Därpå läggs den största vikt. Alltså skall jag bli fri från fariseen genom en tro, som inte utföder mig ur fariseen. Det är "välmeningen"; alltså en förskräckligt ytlig, dumdrigtig och ödesdiger välmening. Den var i sin begynnelse en frukt av ofödda eller halvfödda lutheraner, som saknade erfarenhet av hel-födelsens allena frälsande väsen, vilket Luther kallar rättfärdiggörelse, och som de därför inte kunde fatta eller uppskatta, och som de därför förkastade. Och denna falska välmening har allt sedan dess haft sitt starkaste stöd hos ofödda eller bara delvis födda människor, som saknar Luthers erfarenhet av den rättfärdigfödande trons invärtesväsen.

Luther ville tillintetgöra all fariseisk ära, värdighet och förtjänst. Därvid tillgrep han det enda osvikliga medel, som finns på hela vår jord, nämligen en tro som är **Förstabuds-fullbordaren**, och som alltså på förstabudsmässig utfödelseväg ger Gud **all** ära, **all** värdighet och **all** förtjänst. Och endast genom att på denna väg ger Gud detta "**allt**", som är hans, blir människan verklig av med det själviska tjuv-alltet. *Aldrig i tid eller evighet på annan väg*. Men Konkordieformeln vill tillintetgöra all fariseisk ära, värdighet och förtjänst genom en tro, som inte fullbordar det första budet, alltså genom en tro, som *aldrig kan* ge Gud äran, och som alltså i grunden behåller äran själv, bara görande henne

ett par horn.

Luther ville tillintetgöra det falska gärnings- och verkväsendet. Därvid tillgrepp han det enda osvikliga medel, som finns på hela vår jord, nämligen en tro, som är den oavbrutna tubudsgärningen i Kristi oavbrutna tubudsgärning, det sekundliga tubudsverket i Kristi sekundliga tubudsverk. Denna stamgärning och detta stamverk tillintetgör det falska gärnings- och verkväsendet *i själva dess rot och stam*, som är otrons oavbrutna stamgärning och stamverk. Och därmed försvinner det onda trädets frukter. Endast den tro, som är stam-göraren och stam-verkaren, dödar otron som stam-görare och stam-verkare, vilken är kattbjörnen och skökan. Och därmed är det slut med alla *deras* gärningar. Och *endast så* är det slut med dem. — Men Konkordieformeln vill tillintetgöra det falska gärnings- och verkväsendet genom en tro, som är fullkomligt gärnings- och verklös eller som inte är stamgärningen och stamverket i Kristi stamgärning och stamverk, och som följaktligen aldrig *kan* tillintetgöra det falska gärnings- och verkväsendet i själva dess *rot och stam*. Trädet står kvar och därmed dess frukter. Kattbjörnen lever. Han blir t o m rättfärdigad. Han får sig ett par horn, blir en orm och gör så sina gärningar och verkar sina verk med skenet av Kristi namn.

Sådan är Konkordieformelns ”välmening”. Den är, som vi se, en fullkomlig motsats och motsägelse till den mening, som Luther hade om saken. Och denna antilutherska ”välmening” är, i stort sett, än i dag den lutherska kyrkans mening. — Ni, Herrens heliga, vakna upp, så att ni inte blir slösad i det säll eller slagg i den eld, i vilken även denna kyrka nu börjat läggas.

Den antilutherska tro, som vi nu påvisat, är å människans sida villkoret för den antilutherska rättfärdiggörelsen. Denna sägs nämligen bestå i att den människa, som har en sådan tro, efterskänker Gud alla synder och upptar henne till barn. Det är Konkordieformelns rättfärdiggörelse. Och som omedelbar följd av denna förlåtelse och av detta barnskap föder Gud henne på nytt.

Rättfärdiggörelsen innehåller sålunda två saker: förlåtelse och barnskap. Och det betonas starkt, att denna rättfärdiggörelse är en domshandling, som försiggår helt och hållet utanför människan. Förlåtelsen och barnskapet är alltså utvärtessaker.

Låt oss först betrakta denna förlåtelse. Vad innefattar den? Det svaras: den innefattar efterskänkandet av den oändliga skulden och därmed upphävandet av, som Konkordieformeln uttryckt det, ”en rättvis fördömmelses dom”. Men nu tänks inte denna skuld vara en *inre*, en andemakt; utan som förlåtelsen är av bara yttre art, så är också den skuld, som den tänks ta bort, av bara yttre art. Och vad är det då för en skuld, som här efterskänkes? Jo, naturligtvis skyldigheten att *själv* betala de 10.000 punden eller att göra synden ogjord. Det är alltså självförsoningens evigt obetalbara skuld, som här efterskänkes. Ty någon annan yttre skuld, som skulle kunna borttas genom en yttre förlåtelse, *finns icke*. Ty *den* syndaskuld, som jag har *bakom* mig i mitt flydda liv, *den* har jag *inom* mig som skuld-anden, vilken gjort skulden, och vilken är skuldens livsväsen. Och *denna yttre* skuld kan aldrig efterskänkas på annan väg än genom *utfödelse* ur skuldanden. Den står

och faller med denne ande och faller aldrig för en yttre domsförlåtelse. Men där finns en sida i både denna yttre och inre skuld, som verkligen *kan* efterskänkas *utan* denna utfödelse. Och den är den nyssnämnda: min skyldighet att *själv* bortta den, *själv* gottgöra den, *själv* rättfärdiggöra mig från densamma. Men denna skyldighet *är* redan efterskänkt. Självförsoningens oändliga skuld är redan förlåten. Det är världsförlåtelsen på grundvalen av Kristi ofödda rättfärdighet, vilken yttre förlåtelse tillsvidare avlyfter denna skuld och därmed tillsvidare frisäger hela världen från fördömsen. — Den antilutherska rättfärdiggörelsens syndaförlåtelse är alltså världsförlåtelsen, som *varje* människa redan har, och som hon alldeles inte behöver få en gång till.

Låt oss nu betrakta den antilutherska rättfärdiggörelsens barnskap. Detta får människan inte genom födelse, utan genom ett domsutslag i himmelen. Och vad blir då det för ett barnskap? Jo, naturligtvis världsrättfärdiggörelsens. Ty något annat barnskap utanför avlelsen och födelsen *finns icke*. Den antilutherska rättfärdiggörelsens barnskap är alltså det *allmänna* barnskapet, som hela världen äger, och i kraft av vilket varje människa är ett Guds barn, nämligen i den meningen att han av faderlig barmhärtighet har hand om hennes liv och erbjuder henne försoningsanden till förbundsmässig frälsning genom rättfärdiggörelsen.

Konkordieformelns rättfärdiggörelse är alltså endast *världs rättfärdiggörelsen*. Och att den starkt betonas är förvisso inget fel. Men felet ligger i att den *förväxlas* med pingst-rättfärdiggörelsen, som är rättfärdiggörelse, eller i att den allmänna rättfärdiggörelsen förväxlas med den enskilda rättfärdiggörelsen, eller i att den personliga (individuella) frälsningen läggs i världsförlåtelsen och världsbarnskapet, då den däremot ligger endast i pingstförlåtelsen och pingst-barnskapet; med ett ord: felet består i att den personliga frälsningen läggs inte i den *födda*, utan i den *ofödda* rättfärdigheten, där den i tid och evighet *aldrig* ligger. Detta är Konkordieformelns ödesdiga misstag. Och det har blivit den lutherska kyrkans stora skandal, som fördärvat många länder och folk, och som i vårt land blivit vår största riksskandal, en riksolycka med djupgående och förfärande följder för vårt arma folk.

På denna domsförlåtelse och på detta domsbarnskap sägs nyfödelsen följa omedelbart. Men genom detta domsbarnskap är ju människan inte rot-barnet. Hon är inte ens avlad. Och detta oavlade barn låter Gud omedelbart födas på nytt. Vilken naturvidrig tankegång! Den blottar en ohygglig brist på erfarenhet av födelsens väsen och natur. Och här har vi själva källan till det stora slarvet med den förpingstliga lärjungaskolan, vilket är så allmänt i den lutherska förfalskarekyrkan. Det var just detta allmänna slarv, som redan Luther såg i sin kyrka och som han uttryckte så: nästan alla predikar bara syndaförlåtelse och säger litet eller inget om sinnesändringen eller omvändelsen, utan vilken det inte ges någon syndaförlåtelse.

Konkordieformeln lägger hela vikten därpå, att det är Kristi oavlade och ofödda rättfärdighet, som tillräknas instrumenttron till förlåtelse och barnskap, som vi sett. Denna rättfärdighet får för ingen del tänkas som omsatt till frälsande livsrättfärdighet eller som förbundsmässigt lagd i hjärtat och skriven i sinnena. Ty då ”kränks Kristi ära”, nämligen

äran av att vara frälsaren allena utan allt självfrälsi. Återigen en häpnadsväckande brist på erfarenhet. Man tror sig verkligen kunna genom en blott och bar instrumenttro ta Kristus som frälsaren allena. Nej, så där på rak arm går det icke. Ty självfrälsriet är, som vi sett, en seg och hårdnackad ande. Och han viker aldrig för "ett blott och bart instrument". Utan jag måste *utfödas* ur denne ande genom en förbundsmässig födelse, som sätter mig i stånd att *förstabudsmässigt* ta Kristus som Guds **Allt, som** Guds gåvo- och nådes-allt till min frälsning. Endast så kommer jag till Kristus som frälsaren allena. Endast en ur självfrälsriet *utfödande* tro ger Kristus all frälsareära. Och endast då han så på utfödelseväg (dödsväg) blir objektiverad som frälsaren allena, endast då blir han på infödelseväg (uppståndelseväg) subjektiverad som frälsaren allena. — Men Konkordieformeln går den förstabudslösa smygvägen utanför födelsen. Människan ställs inför Kristus bara i världsrettfärdiggörelsens domsbarnaskap. Och där står hon i grunden bara som den gamla människan. Och denna människa skall ta Kristus som frälsaren allena! Den gamle Adam blir anförtrodd att ge Kristus all ära! Ja, det är just att sätta bocken till trädgårdsmästare.

Konkordieformeln har en känsla av att den med sin "välmening" står på ett gungfly. Och därför söker den bättra upp saken genom en kraftig försäkran, att rättfärdiggörande tro och pånyttfödande tro är bara olika sidor i samma tro, och att alltså rättfärdiggörelse och nyfödelse inte är skilda till tiden, utan bara skilda som orsak och verkan. Där är man nära att stiga in på den rätta vägen. Men ögonblickligen rycker man foten tillbaka och vänder om. Ty på samma gång man är nära att göra rättfärdiggörelsen och nyfödelsen till en och samma akt, som Luther gjorde, så gripes man av en oerhörd iver att åtskilja dem. Ty så lärs det på samma sida: "*Varken förnyelsen (nyfödelsen) eller helgelsen får bli, som nödvändiga och därtill hörande, inblandade i rättfärdiggörelsens artikel.*" Sålunda: på samma gång som rättfärdiggörelse och nyfödelse ske samtidigt, så ska de dock så fullkomligt åtskiljas, att nyfödelsen inte får anses "nödvändig" till personlig frälsning, utan denna skall ligga helt och hållet *utanför* födelsen och helt och hållet inom domsrättfärdiggörelsen. Därmed har nyfödelsen berövats den centrala och allena frälsande uppgift, som Kristus, alla apostlarna och Luther tilldelat den. Ja, inte bara det; utan om man tar Konkordieformelns lära på fullt allvar, då är nyfödelsen helt enkelt avskaffad och omöjliggjord. Ty där lärs, att den kommer som en följd av Kristi oavlade och ofödda rättfärdighets tillräknande; vilket är en absolut omöjlighet. Ty födelsen kan endast komma som en följd av Kristi rättfärdighet i gestalten av en *säd*, en *säd*. En födelse utan föregående *säd* — ja, en sådan finns bara i Konkordieformeln.

Här har vi alltså källan till de födelselösa frälsningar i tusental i den lutherska förfalskarekyrkan — en omätlig skada för Guds rike och för hela vårt folk. —

Sålunda ställer Konkordieformeln frälsningen på två parallella linjer: rättfärdiggörelselinjen samt nyfödelse- och helgelselinjen. De får aldrig råkås; utan ska hållas stadigt åtskilda. Annars är allt förlorat. Ty den förra är allena och fullkomligt frälsande. Den senare hör inte dit. "Nyfödelse och helgelse får inte inblandas i rättfärdiggörelsens artikel."

På rättfärdiggörelselinjen är man fullkomligt frälst. "Rättfärdiggörelsen har inga grader, utan är fullkomlig", som det heter

i dogmatiken. Ja, man är så fullkomlig, att man, som det ibland uttrycks, är av Gud ansedd för att ha gjort allt vad Kristus har gjort, och lidit allt vad han har lidit. Ja, vartill tjäna då nyfödelse och helgelse? ”Jo”, svara somliga, ”de behövs bara för att genom dem göras obesvärad att åtnjuta Guds rike.”* Vilken förvirrad och förvirrande lära: att vara lika fullkomlig som Kristus och ändå inte kunna åtnjuta Guds rike.

Här har vi källan till förfalskarelutheranens världsbekanta förakt för helgelsen. Helst befattar han sig inte med någon sådan. Ett arbete med fruktan och bävan på den frälsta själens dagliga nyfrälsning är för honom en fasa. Och skulle han befatta sig med den, så blir den rotlös och svävande, då den alltid skall löpa ”parallellt”. Antingen blir den en ren obetydlighet eller någonting lagiskt och påhängt. Att på samma gång stå på två oändligt skilda linjer, av vilka den ena går nere i Rom. 7:e och den andra går oändligt upp över Rom. 8:e — det är ingen lätt sak. Och man sliter ont med att förena denna gränslösa fullkomlighet med den gränslösa ofullkomligheten i sjunderomarehålan. Samvetet protesterar mot sånt lindanseri.

Konkordieformeln och alla dess anhängare söker frita sig från allt ansvar för födelse- och helgelselösa frälsningar. Och det sker genom den läran, att nyfödelsen och helgelsen får inte så skiljas från rättfärdiggörelsen, ”att en sann tro skulle kunna bestå jämte ett ont uppsåt”. Tackar! Att kräva en så fullkomlig sammanslagning av rättfärdiggörelse och nyfödelse, att inget ont uppsåt finns hos den rättfärdiggjorde, men på samma gång strängt förbjuda honom att ”inblanda födelse och helgelse i rättfärdiggörelsens artikel”, när de inte är för rättfärdiggörelsens fullkomliga frälsning ”nödvändiga eller därtill hörande” — vad är detta? Jo, det är att stänga dörren för faran och i samma ögonblick slå upp den på vid gavel för henne. Så fritar man sig från ansvaret.

Detta Konkordieformelns ideliga och förnumstiga skruvande fram och tillbaka är, som vi sett, ett uttryck för en beställsam välmening och en omogen ståndpunkt. Och denna ståndpunkt är självförvållad. Man hade kunnat vänta något bättre av dem, som stod Luther så nära. Konkordieformelns koketta och äckliga lärofinesser, som skjuter Luther åt sidan och tror sig komma med något bättre, är en *Guds dom* över en fallen lutherdom.

Och så prisar man denna tro och rättfärdiggörelse, som de som ”ger den härligaste frid”. Jo, vackert. Friden står i Kristi ande, som är försoningsanden, *aldrig* utanför den. Endast genom denne ande hör jag Kristus till. Utan denne ande är jag *utan* Kristus och *utan* Kristi frid. Men Konkordieformeln lovar människan frid genom en andelös tro och en andelös rättfärdiggörelse; alltså en frid *utan* Kristi ande, *utan* att höra Kristus till, en frid *utan* utfödelse ur ofrihetens ande! Det är skökofriden. — Att nu en människa, som har den antilutherska villoläran, kan komma till en sann frid, det är inte omöjligt. Ja, det vill och måste vi tro. Men det var inte villoläran, som gav den friden, utan det var Kristi ande, som trevade sig fram till och in i hennes hjärta *trots* villoläran. Men hos mångtusen trevar han för gäves. Läran lägger hinder i vägen.

* Så Rosenius, Pietisten, 2:a årg., sid. 52, 55, 56.

Nej, bort med den antilutherska, och fram med den lutherska rättfärdiggörelsen genom tron! Denna senare lyder, än en gång, så: ”*Vad jag hittills alltid och stadigt har lärt om rättfärdiggörelsen kan jag inte till den minsta del något ändra: nämligen att vi genom tron (som Petrus säger) får ett annat, nytt och rent hjärta och att Gud för vår medlares Kristi skull håller oss alldeles för rättfärdiga och heliga. Och fastän synden i köttet inte är alldeles borttagen eller död, så vill dock Gud oss densamma inte tillräkna eller ihågkomma. — På denna tro, förnyelse och syndernas förlåtelse följer sedan goda verk och gärningar.*”

Luther hade under stridernas hetta kunnat tala dunkla och vilseledande ord om rättfärdiggörelsen — sådana finns i hans skrifter — men under alla de sist förflutna 20 åren av hans liv hade han, som vi höra, dock alltid menat just det, som han här nedskrev. Och den meningen ska vi låta honom ha.

I dessa ord av Luther är rättfärdiggörelse det samma som rättfärdigfödelse eller nyfödelse. Och här är den personliga frälsningen ställd på nytestamentlig skapelsegrund och på endast en linje. Och den är ande- och laglinjen, som genomlöper hela skriften, den majestätiska och orubbliga tubudslinjen från paradiset ända upp på Sions berg, kring vilken alla tider och evigheter och alla folkens alla öden välva sig, och som under namn av rättfärdiggörande tubudstro löper in i människan genom avlelse, havandeskap, födelse och helgelse, ända in i den tredje födelsen, där människan till ande, själ och kropp blir Kristus fullkomligen lik. Endast på den vägen, den organiska livsutvecklingens väg, kommer människan till fullkomligheten. Hon *förklaras* aldrig för personligt fullkomlig på grund av *ofödd* rättfärdighet; hon *växer sig* till fullkomligheten genom *född* rättfärdighet. Men denna organiska väg har Konkordieformeln förfuskat genom att sätta den allmänna domsrättfärdiggörelsen i stället för den enskilda födelserättfärdiggörelsen.

Och denna rättfärdiggörande eller rättfärdigfödande tro räknar Gud till rättfärdighet. Därpå lägger Paulus och Luther den stora och saliga vikten, som vi sett. Men denna dyrbara sak: att Gud räknar en sekundärt bristfull tro för en fullkomlig tro, nämligen i den meningen, att denna bristfulla tro får åtnjuta fullkomligt barnskap — denna dyrbara sak finns inte i Konkordieformeln. Den godkänner bara den ofödda rättfärdighetens tillräknande. Naturligtvis; ty den ”blotta och bara instrumenttron” är ett ingenting, som Gud inte kan räkna för någonting. Och därför går man trons räknande till rättfärdighet med tystnad förbi i den antilutherska kyrkan. Och när man nödgas inlåta sig på saken, då tyder man den så, att detta räknande får inte förstås i egentlig mening, utan bör tas i ”oegentligt förstånd” (”endast metonymice dependenter”).* Men Luther låter Paulus tala om saken endast i egentlig mening. Och själv talar han om densamma endast i egentlig mening, som vi sett. Och så ska även vi göra. Ty trons räknande till rättfärdighet är en alltför dyrbar sak, för att vi skulle låta den fuskas bort genom skökodogmatik och skökokatekes. Den dyrbara saken är nämligen denna: aldrig fullkomlig, dock alltid åtnjutande en fullkomlig lott; aldrig utan synd och brist, dock alltid hemma hos Gud;

* Se Bibelforskaren för år 1885, sid. 95.

alltid suckan i tältet, dock ”alltid vid gott mod”; ofta bedrövade, dock ”alltid glade”. — Trons räknande till rättfärdighet är den enda fasta punkten på vår gungande och svallande jordeö, den enda levande och livsupphållande, väckande och fostrande punkten i dödens värld. Och det är endast från denna fasta och levande allvarspunkt inne i Kristus och uppe på Sions berg, som helgelsen framgår i organisk tubudsgärning och därför ”lätt och behändigt”. Men den punkten har Konkordieformeln tagit bort till oändlig skada för den kristna personlighetsutvecklingen och karaktärsbildningen.

Den rättfärdiggörande eller rättfärdigfödande tron, genom vilken Luther skakade och omgestaltade många länder och folk, fastslog han i sina båda katekeser som den enda personliga frälsning som finns. ”Helgas och behållas i en rätt tro” — det är allt, och det är linjen, den ena och enda. Men denna tro sönderrevs av Konkordieformeln. Den klyvdes och uppsattes på två linjer: den rättfärdiggörande tron och den pånyttfödande tron. Och de skildes så strängt och fullkomligt, att den senare för liv och död inte fick ”inblandas i rättfärdiggörelsens artikel”. Och så står Luthers rättfärdiggörande tro, som innefattar ett ”annat, nytt och rent hjärta”, sönderskuren och blödande i själva sin hjärterot och upphängd på två parallella linjer. Det är den antilutherska trosskandalen, som fördärvat många länder och folk. — Redan i våra barnår fick vi lära oss att sönderriva Luthers enkla och härliga tro och i stället motta en antiluthersk tro, som varken Gud eller människor kan fatta. Och på samma gång blev vi strängeligen inlärd att kalla oss äkta lutheraner. Vi såg Luthers bild på första bladet i vår katekes. Men hans troslära fanns inte i ”förklaringen”. Det var bara den rätta bilden och det rätta namnet vi såg. Men varan, som gick under det namnet, var falsk. Så blev vi fördärvade redan som barn.

Och så har Konkordieformelns antilutherska lära, som en grumlig och giftig flod, under många mansåldrar vältrat sig fram över vårt folk och avsatt sin ande-, själs- och blodsfördärvande bottensats i det samma. Och mät den som kan, vilken flod av livets vatten, som denna antilutherska flod har utestängt för millioner hjärtan! Och väg den som kan, den motvikt, det motstånd mot biblisk och luthersk tro, som den månghundraåriga bottensatsen ännu bildar i folkhjärtat och folksjälen! Något av denna djupa och hemska hemlighet får de präster och predikanter erfaras, vilka måste hämta sina predikningar i ett lördagshelvet för att få en söndagshimmel över församlingen. De måste i sin ande, själ och kropp uppta den giftiga floden med dess bottensats i församlingen, och i ångest och ”bukrev” (Upp 10:10) upplösa den för att vinna öppning i hjärtana för floden från Guds och Lammets tron. *Ty endast så långt som predikanten i sin ande upplöser mot-anden, endast så långt när han med anden från ovan.* Men nu står han måhända i en församling, vilken är, som judafolket på Kristi tid, så fördärvad av skökan, att mot-anden inte kan upplösas med mindre än dels att predikanten korsfästs i samma andliga stad, ”där också hans Herre blev korsfäst”, (Upp 11:8) dels att församlingen, som korsfäste honom, får över sig den upplösande domselden. I denna andliga korsfästelse står han på predikstolen övergiven även av Gud som Kristus på korset, står där utan ande, med bunden tunga, med dödsbleka läppar och invid förtvivlans bråddjup. Så står inte så få präster och predikanter i vårt land korsfästa av församlingens ”Pilatus och Kaifas”.

Här har vi Konkordieformelns martyrer. Vem räknar alla suckar och nödrop, alla tårar och kval, som från dem stigit upp och alltjämt stiger upp till Gud? — Härom mer i vårt 12 :e kapitel.

Sammanfattning

Sammanfattar vi nu **den antilutherska kyrkans lära** om den personliga frälsningen, så ser den ut så:

1. **Ett ande- och budlöst evangelium**, ty det personligt frälsande evangeliet ger inte den utlovade anden, och det skall vara alldeles rent från alla Guds bud. Det får bara innehålla frälsningen från Guds fördömvredde och därmed upphävandet av ”fördömvredets rättvisa dom”.

2. **En ande- och budlös rättfärdighet**, ty den ofödda men personligt frälsande rättfärdigheten frälser fullkomligt utanför anden och utanför alla Guds bud. Den är bara en yttre straffrihetsrättfärdighet.

3. **En ande- och budlös nåd**, ty den personligt frälsande nåden är bara en straffrihetsnåd, som inte ger livsnådens ande och inte lägger nådens andelagsbud i hjärtat eller skriver dem i sinnena.

4. **En ande- och budlös försoning**, ty den personliga försoningen med Gud försiggår helt och hållet utanför människan genom en domsakt i himmelen. Den är bara en yttre kvitteringsaffär på grundvalen av straffvikariens förtjänst.

5. **En ande- och budlös rättfärdiggörelse**, ty anden och andelagsbuden får inte ”inblandas i rättfärdiggörelsens artikel”.

6. **En ande- och budlös förlåtelse**, ty den är inte hjärterenande eller utfödande ur synd-, skuld- och dödsanden. Den är ingen födelseförlåtelse, bara en juridiskt betald domsförlåtelse utanför födelsen.

7. **En ande- och budlös tro**, ty den är ”ett blott och bart instrument” och hör inte till den nya människan. Den är följaktligen ingen frälsande tro alls, utan i grunden bara den tron, att Kristus har lidit och dött, att Kristus är frälsaren allena. Den är alltså bara den tomma och skramlande skal-tron.

Det är sålunda det juridiska straffvikariatet, som åstadkommit denna stora förödelse i läran. Ty är den objektiva försoningen endast ett juridiskt straffsummekval, så blir den subjektiva försoningen, som en naturlig följd därav, bara en juridisk eller rättslig kvitteringsaffär. Hela frälsningen, både den objektiva och den subjektiva, är för den antilutherska kyrkan rena rättegångssaker.

Även Luther antog det katolska straffvikariatet. Det var en svaghet hos honom. Men han gjorde, som vi sett, inget konsekvent bruk av det samma vid den personliga frälsningen eller rättfärdiggörelsen; utan han lät denna vara en invärtes skapelse eller en födelse. Han inlade det ”nya och rena hjärtat” eller den födda rättfärdigheten i den rättfärdiggörande tron. Det var hans styrka. Och den upphävde och oskadliggjorde den farliga konsekvensen. Han låg för djupt i trons väsen för att kunna rottryckas av den katolska skökoförsoningen. Men många av hans anhängare hade ingen sådan rot. Och Konkordieformelns ”lutheraner” var rotlösa nog för att bortkasta hans tro och rättfärdiggörelse och konsekvent tillämpa straffvikariatet på den personliga frälsningen, som följaktligen blev en ande- och budlös utvärdessak.

Sålunda: ett ande- och budlösa evangelium, en ande- och budlös rättfärdighet, en ande- och budlös nåd, en ande- och budlös försoning, en ande- och budlös rättfärdiggörelse, en ande- och budlös syndaförlåtelse samt en ande- och budlös tro — dessa sju saker är den antilutherska kyrkans lära. Så förskräckligt ihålig och usel är den. Kan man undra på att vårt folk blivit ande- och budlöst, då det i århundraden fått en sådan lära inplantat i sig?

Och ännu i dag håller man denna lära högt, som det ”baner, kring vilket man skall samla vårt folk”. Flera av våra biskopar kan ännu stå och prisa den ande- och budlösa ”klenoden”, fastän efter århundradens predikan av densamma det svenska folket är i alla samhällsklasser så genomfrätt av ande- och budlöshet, att det är nära undergångens rand. Det vore på tiden att skryta lagom med eländet.

Då vid ett de senare kyrkomötena ett lekmannaombud frimodigt påvisade Konkordieformelns lärofordärv och därvid berättade om en dansk konung, som, då han hade läst Konkordieformeln, kastade den i elden och förbjöd den vid dödsstraff, då var en av våra biskopar genast färdig med en lovsägelse för denna bekännelseskraft som ett ”förträffligt bålverk mot villfarelse”. Det vill då också säja: ”ett förträffligt bålverk” mot Luthers tro och rättfärdiggörelse, som Konkordieformeln förkastar.

Den konung, som lekmannaombudet åsyftade, var Fredrik II. Han hade från sina släktingar i Tyskland fått ett dyrbart praktexemplar av Konkordieformeln, inbuden i sammet och försedd med guldspännen. Men då han tagit kännedom om dess innehåll, steg han upp en natt och utropade: ”Jag har fångat en djävul, och den vill jag bränna”; varpå han egenhändigt kastade boken i elden. Och så utfärdade han det förbud mot Konkordieformeln, att varje bokhandlare i hans rike, som hade densamma till salu, skulle mista livet, och varje präst, hos vilken den blev funnen, skulle mista ämbetet. (Se ”Kyrkohistoria av biskop Fredrik Nielsen”, 2:a delen sid. 311, samt ”Ledetraad i Kirkens Historie” av densamme, II, sid. 48.)

Ja, konung Fredrik såg rätt. Där bor verkligen en djävul med lammhorn i Konkordieformeln. Och denne lammdjävul är än i dag alla antilutherska lutheraners ”dyrbara klenod” och ”förträffliga bålverk”.

Låt oss så höra biskop Nielsens eget omdöme om denna bekännelseskraft. Han säger (sid. 272 i den förstnämnda boken): ”Konkordieformeln, som blev teologiens högsta norm, blev på många sätt en hämsko för utvecklingen inom den lutherska kyrkoavdelningen. Både skriftutläggningen och den historiska forskningen kom under ett dogmatiskt högttryck, som berövade den lutherska teologien frihet och friskhet, så att den reformerta och romersk-katolska i flera avseenden fick ett betydligt försprång.”

Så värdesätter denna danske biskop Konkordieformeln. Och det är den rätta synen på saken. Men en sådan syn har flertalet av Sveriges biskopar aldrig haft. Utan deras huvudsak har varit att stå vakt kring den förfalskade klenoden och noga tillse, att Luthers tro och rättfärdighet inte släppts in i församlingarna. Och så har de bragt över vårt folk en gränslös olycka.

Ni, antilutheraner, som både funnits och ännu finns i vårt land, er huvudsak har i minst 300 år varit den att lägga det svenska folkets frälsning, där den i tid och evighet aldrig ligger. Ert arbete har gått ut

på att få allt Sveriges folk till ett lutherskt folk *utan* Luthers tro och rättfärdiggörelse. Ni har varit så hjärtans angelägna om att bannlysa alla Guds bud ur den rättfärdiggörande tron och att ställa människorna som frälsta *utanför* den förbundsmässiga lagläggningen och lagskrivningen. Och vad det kommer att kosta land och rike, det frågar ni inte efter i ert falska och blinda renlärighetsnit, druckna som ni är av den förstabudslösa horerikalken. Men det blir uppenbart på den dag, då den Laglöse, för vilken ni banat väg i millioner hjärtan, tar överväldet och tar hand om bajonetterna. Den dagen nalkas, som vi se, med stora steg. Och ve och åter ve er, som gått den Laglöses ärenden med skenet av Kristi namn och av Luthers namn!

Den antilutherska kyrkans lära, som är den sju- och allsidigt ande- och budlösa "klenoden", är en av kristenhetens yppersta skökoläror. Ty den är på varje punkt förträffligt anpassad efter djuret, så att det kan övergå i en orm och anta ett par horn. Men kattbjörnen har upptäckt skrymteriet. Han vill inte längre gå med horn och spela kristen åt den lutherska skökan. Han har tvärtom börjat att tända eld på henne.

Hon klagar, att regering och riksdag är så fientliga. De mota, knuffa och sparka henne överallt. Men hon tänker inte på, att hon med sina ande- och budlösa läror har fördärvat folket, förslöat dess naturliga rättsinne, sövt samvetena med budlös nåd och banat väg för en hedendom, som är sju resor värre än våra hedniska förfäders hedendom.

Hon jämrar sig över att skolor börjar tas ifrån henne och att barnen fördärvas genom moderna läror. Men hon tänker inte på, att hon i århundraden har fördärvat landets barn med sina budlösa läror.

Nej, denna fientlighet mot kyrkan är inte alltigenom av antikrist. Det finns i regering och riksdag även sådana, som genomskåda den ande- och budlösa ihålligheten, och som se, att ur densamma måste växa upp en laglöshet, som blir den världsliga styrelsen fullkomligt övermäktig. De se, att denna laglöshet gror under skökans hägn i alla samhällsklasser, inte minst i de s.k. högre och i de konservativa, som i stort sett är alldeles genomruttna, även de; fastän aset döljer sig under en "hygglig" eller "finfin" yta.

Och det är så långt ifrån att de styrandes avoghet mot kyrkan är obefogad, att det tvärtom vore deras plikt att så fort som möjligt avskaffa det antilutherska eländet och återföra kyrkan till biblisk och luthersk tro, från vilken hon avfallit och dragit folket med sig i fallet.*

Men det finns inte bara en antiluthersk utan även en luthersk kyrka; och inte bara en luthersk sköka utan även en luthersk solkvinna.

Luther stod inte ensam med sin tro. Hon hade slagit rot i många länder. Och hon hade även kommit till vårt land. Om det vittnar "den svenska reformationens förstlingsskrift om rättfärdiggörelsen genom tron". Den trycktes i Stockholm 1526 och blev till minne av Uppsala möte 1593 ånyo utgiven 1893 av Aksel Andersson. (Se Bibelforskaren för 1896, sid. 363.)

I denna skrift sägs rättfärdiggörelsen bestå i att "Gud gör människan

*För grundlig, mångsidig kännedom om den lutherska kyrkans avfall från Luther och om den s.k. pseudo- eller lögnlutherdomen, se prof. Myrbergs bok: »Den bibliska teologien och hennes motståndare.» Se också Bibelforskaren 1892, sid. 177—291.

god och rättfärdig igen, så att vi kommer i vårt rätta väsende igen, så att Guds avbild varder förnyad.” Se där har vi Luthers rättfärdiggörelse: ett annat, nytt och rent hjärta, som just är att bli god och rättfärdig igen och att komma i sitt rätta väsende igen och att få Guds avbild förnyad. Här är alltså rättfärdiggörelse det samma som förnyelse eller nyfödelse. Här står saken på nytestamentlig skapelsegrund. Frälsningen läggs i det födda och inte i det ofödda, där den i tid och evighet aldrig ligger.

Så började den lutherska kyrkan i Sverige. Hon började rätt. Ty hon började med Luthers tro och rättfärdiggörelse. Och hade hon fortsatt så, då hade det sett annorlunda ut i vårt land, än vad det nu gör.

Och inte alla lutheraner var med om Konkordieformeln. Sverige, Danmark, Pommern, Hessen och 8 tyska städer antog den inte (se den förstnämnda boken av biskop Nielsen, sid. 272). Och i Rostock var man av gammalt Luthers lära varmt tillgiven. Och det blev av stor betydelse för vårt land. Ty i Rostock studerade många svenskar. Inte mindre än ”175 står inskrivna i den teologiska fakultetens matrikel under åren 1515—1575”. Och det blev avgörande för Uppsala möte. Även dess ordförande och övriga ledande män hade studerat i Rostock och var äkta rostockslutheraner. Också nämndes vid detta möte inte ett ord om Konkordieformeln. Man gick den med tystnad förbi. Den lutherske trosörnen höll den antilutherska trospaddan på avstånd. Och den örnen har aldrig sedan dess lämnat vårt land, fastän paddan så småningom trängde in och besteg de flesta predikstolar.

Och den lutherska solkvinnan har städse inlagt sin protest mot det antilutherska förfalskareväsendet. En sådan utgick från den för Guds rike så betydelsefulle mannen Filip Jakob Spener och de skaror, som i alla lutherska länder väcktes av honom. Han säger i Teol. Bedencken IV (Halle 1707) s. 117, och i 3:e bandet av samma bok s. 968: *”Tron har människan inte av sin gamla födelse; så måste den då härstamma från den nya födelsen... En orsak till den dåliga kristendomen är den så helt och hållet svaga och på ytan gående föreställningen om tron... Tron kan genom inget annat tillvägabringas och verkas än genom ordet om tron, nämligen det heliga evangelium, som är det frö, ur vilket tron växer och vi blir födda på nytt”*. Och (s. 968): *”Det gör mig ont, och det är ett bedrövtigt tidens tecken för oss, att det med ett sådant universitet (det i Wittenberg), vareest evangelii ljus i förflutna århundraden för första gången uppgick till ett klarare sken, nu utav gudomlig dom kommit till det skick, att man inte utan vemod, dels i medlidande, dels i rättmätig iver för sanningen, kan tänka på det samma på grund av dess teologiska fakultet. Så mycket mera som i stället för den bättring som man hoppas, det syns bli allt argare och oförskämdare, vilket i förliden sommar herr D. Neumanns disputation om rättfärdiggörelsen nogsamt utvisat. Ack, att numera läran om den levande tron, vilken allena gör rättfärdig, skall angivas och förkastas som en svår villfarelse, på det ställe, vareest fordom vår dyre Luther så av hjärtat ivrat emot den falska inbillade tron och hållit den säkerhet, vilken därpå grundar sig, för argare än all villfarelse, som före detta varit i svang i påve-dömet.”*

Spener var alltså en av Konkordieformelns martyrer. Det gjorde

honom ont och han gick med korsets vemod och smärta i sin själ vid åsynen av det antilutherska skökofördärvet. Och i sin andes ”bukrev” upplöste han en så stor del av detta fördärv, att en väldig flod av livets vatten kunde strömma in i alla lutherska länder. Lagg därför märke till följande fyra saker i hans yttrande:

1. Att den rättfärdiggörande tron ”växer ur evangeli frö” och alltså ”härstammar från den nya födelsen” och kan följaktligen aldrig vara ett blott och bart instrument.

2. Att ”en orsak till den dåliga kristendomen är den svaga och på ytan gående föreställningen om tron” eller ”den falska och inbillade tron”, vilken grundlägger en säkerhet, som är argare än alla villfarelser i påvedömet.

3. Att den antilutherska kyrkan ”anger och förkastar Luthers tro som en svår villfarelse”.

4. Att denna kyrka ligger under en ”Guds dom”, som gör henne ”allt argare och oförsämdare”.

Se där den bibliska och äkta lutherska tron. Och se där hennes organiska uppkomst ur evangeli frö. Och se där den rätta blicken för den falska trons förhärjande folkfördärv. Och se där det martyrskap, som alltid åtföljer den oförfalskade tron i den lutherska förfalskarekyrkan. Se också där Speners blick för den Guds dom, varunder denna kyrka ligger. Ja, det är en förfärande sanning: där vilar en Guds förblindelse- och förbannelsedom över den antilutherska kyrkan för hennes oerhörda och ödesdigra förfalskningsbrott emot Luther. Ty hon berövar själarna Luthers tro och ger dem just den tro, för vilken han *varnat*, och mot vilken han ”*ivrat*”. Och denna falska tro låter hon gå under hans namn, kallande densamma för den äkta lutherska tron. Sådant måste dra över sig Guds dom. Ni, Herrens heliga, akta er för att komma in under den. Ty den urladdar sig även in i dödsrikets regioner och evigheter.

Och i vår tid har i alla lutherska länder en kraftigare protest än någonsin avgivits mot det antilutherska lärolandet. Och i vårt land finns f. n. professorer och biskopar och hundratals präster och många lekmanpredikanter, som både i lära och liv har skriftens och Luthers tro och rättfärdiggörelse.

Och även bland dem, vilka har den antilutherska läran, finns sådana, som i sitt liv hör solkvinnan till. Ty — säger vi än en gång — Gud söker så länge och så långt som möjligt att föra människan den rätta livsvägen, fastän hon har orätta tankar om densamma. Och absolut fullkomliga och riktiga tankar om denna väg har *ingen* människa, inte ens en apostel (1 Kor 13:9—12). Men då en för det andliga livet vådlig villolära blir uppenbar för människan, då avkrävs henne ett val mellan sanning och lögn. Och i det valet måste hon rädda eller mista sitt liv. Och här finns många döende och döda människor, som inte velat bortkasta sin falska älsklingslära. De känns ofta igen därpå, att de, som Spener säger, ”blir allt argare och oförsämdare”.

Och i en avgörelse mellan tro och otro, eller mellan sann tro och falsk tro ställs varje människa i vår sällningstid. Det blir nu fråga om endast ett: en tro, som är den sekundliga tubudsskapelsen i Kristi sekundliga tubudsskapelse, den sekundliga tubudsgärningen i Kristi sekundliga tubudsgärning, en tro, som är det nya och rena tubudshjärtat

i Kristi tubudshjärta. Mönstraren på Patmos är kommen. Harmagedons krönte ryttere i spetsen för det vita rytteriet (Upp 6:2; 19: 11–14) är här. Han frågar, om det nu finns tro i vårt land.

Hela vårt folk kommer att i vredens skålar, som är lagförbannelsens tubudseld, slås i två skarpt skilda delar: guld och slagg, vete och agnar.

Hela statskyrkan och alla småkyrkor kommer att i konungaelden, som också är Guds vredes tubudseld, slås i två skarpt skilda delar: Lammet med de tecknade på Sions berg, och vilddjuret med dess tecknade i det stormande folkhavet.

Det blir just de tu buden, som i heligt majestät kommer att ta hämnd på sina släppare och bringa räddning åt sina hållare.

Och vi ser redan nu, hur de troende i hela vårt land ställas inför avgörelsen, om de vill stå med Lammet i förföljelse, i hugg och slag och in i döden eller övergå på vilddjurets sida. Och vi ser också, att många troende svikta i denna avgörelse. Döm dem inte hårt. Vi befinner oss bara i förpostfäktningen. Och vi hoppas, att de vaknar upp och intar tubudsståndet i Kristi tubudsstånd, att de i steget-ut-tron stänga alla fyra allt-dörrarna bakom sig. Men det skall ske snart. Ty den kerubiska riksvagnen kör nu fort. Den måste hålla jämna steg med vilddjursvagnen, som dagligen ökar farten och insamlar hela den tubudslösa hopen i sig. Fort, fort in i tubudsvagnen! Ty alla, som inte bestiger den, de måste bestiga den andra.

Ni, Herrens heliga i alla kyrkor! Du solförsamling i världens mörker! Du lilla tubudsskara bland de tubudslösa miljonerna! Se din tusenåriga jubelfröjd där framme bland alla jordens folk. Men innan dess skall du utstå förstlingarnas prov i Harmagedons ”stora bedrövelse”. Dag är nattens barn. Endast genom det outgrundliga mörkret går vägen till det outgrundliga ljuset. Endast ur lidandets skarpa virveleld uppstiger den evigt milda, evigt stilla paradislågan.

Vem består i Harmagedons tubudsprov? Endast tubuds-tron med de fyra tubudsansiktena och med tubudskronan.

På de tu buden hänger det. På dem hängde Kristus allt. På dem har också vi hängt allt. Ty vi har skrivit om ”Andens lag”, som är den eviga tubudskärleken i Kristus, den eviga tubuds rättfärdigheten i Kristus, den eviga tubudsnåden i Kristus, den evige tubudsanden, som är Herrenanden. På denna eviga tubudslag hänger himmel och jord med allt vad i dem är. På denna eviga tubudslag hänger alla tider och alla evigheter.

Lov, pris och tack ske dig, o Gud, som hängde allt på din eviga kärlek!

ANDENS LAG av N.P. Wetterlund
Språkligt moderniserad – PRELIMINÄR VERSION

Bibelcitaten är hämtade från Folkbibeln 2015, något enstaka från Folkbibeln 98 och 1917 års översättning. I några få citat har dock, för att bättre anknyta till det som Wetterlund betonar, enstaka ord ersatts med motsvarande ord i professor O.F. Myrbergs bibelöversättning från 1890. Det var Myrbergs bibelöversättning som Wetterlund använde.

N.P. Wetterlunds Skriftkommitté tar tacksamt emot synpunkter på den språkliga moderniseringen. Se vår hemsida www.npwetterlund.se

Uppdaterad 2016-07-08